

Deuteronomy

Datu nà-nàwa ka Horeb

1 Ay tu dedi datu kinag-kagi tu Moses kadatu iIsrael kitu kakowad da ka ir-ir-er ka pane lattakán ka wángag Jordan. Nagkampu da kitun kitu tanáp ka Jordan nga adanni ka Suf, kitu nagbátan tu íli Paran se datu íli Tofel, Laban, Hazerot se Dizahab. ²Sangapúlu se isa ngalgaw nga dalenan ya mawe ka Kades-barnea manggayát ka Horeb nu manalen ta ka Bantay Sinai. ³Ay ki munna nga algaw, kitu mekasangapúlu se isa búlán, kitu mekappát púlu nga dagun nanggayát kitu nagtálaw datu iIsrael ka Egipto, ay nekagiyán tu Moses kaggída datu bil-bílin nga pekagi ne APU. ⁴Kinagi na datun kane mabalin na abáan tu Sihon nga ári datu Amoreo nga nagturáy ka íli Hesbon, se tu Og nga ári ka Bashan nga nagturáy ka Ashtarot se ka Edrei.

⁵Ay kane atán da ngin ka Moab, kitu pane lattakán kitu wángag Jordan, ay ginayatán tu Moses nga ilaw-lawág datu lin-lintag.

⁶Ay nán na, “Kitu kakowad tada ka bantay Sinai, ay nán ne APU nga Dios tada kadátada, ‘Nabayág kayun nga nag-agyán kídi na nga bantay. ⁷Magrabbuwát kayun ta mawe kayu kadaya ban-bantay nga lusà daya Amoreo se kadaya il-íli kiya lebut na; kiya Araba, se kiya ban-bantay nga giyán, ka Shefela, Negeb se kadaya giy-giyán nga adanni ki bebay. Mawe kayu ka Canaan se ka Lebanon panda kitu abay nga wángag Eufrates. ⁸Iddè ngámin dayán na lusà kadakayu. Mawe kayu magyán kiya lusà nga nekari ne APU nga idde kadatu apuapu nu nga, Abraham, Isaac se Jacob, se kadatu ngámin na gakagaka da.”

Tu nammíli tu Moses ka mangiapu kadatu tolay

(Exo. 18:13-27)

⁹Ay nán tu Moses, “Kitun na al-algaw, nán ku kadakayu, ‘Adu kayu pà nang ngin, ay akkan ku mabaal ya magasissa nga mangiapu kadakayu. ¹⁰Ta pinaadu nakayu ne APU nga Dios nu. Kídi yin ay ummán ki kaadu

daya bittuwan ya kaadu nu. ¹¹ Paaduwan nakayu din ne APU nga Dios datu apuapu nu, oray mamin-sangaribu pikam ya kaadu nu, se bindisiyonán nakayu nga ummán kitu nekari na kadakayu. ¹² Ngamay akkan ku mabaal nga sissa ya mangrisut kadaya ríriríri nu. ¹³ Ay túya magpíli kayu kadaya lalláki ki káda tangámalan nga nasírib se mannakaáwat, se ipatag da tolay, ta aggída ngin ya pangiapuwan ku kadakayu.’ ¹⁴ Ay nán nu pe nga ‘Napiya yán na palánun,’ nán nu. ¹⁵ Ay túya inayabán ku datu ap-apu nu ki káda tangámalan nga nasírib se ipatag da tolay, ay se k'uda pinagbalin ka ap-apu nu. Atán ya mangiapu ka sangaribu wa tolay, se atán pe ya mangiapu kadaya magatut, se kadaya limma púlu, se kadaya sangapúlu. Mamíli yà pe kadaya duddúma nga upisiyál nga mangituráy ki káda tangámalan. ¹⁶ Ay se ku binílin da nga nán ku, ‘Kappiyánan nu ya agbustigár nu kadaya ríriríri daya tolay. Masápul nga nalintag ya angguwes nu, ay se áwan nu paneyán, keliyán nu mán onu daya agtangeli. ¹⁷ Awan nu pagdudúmán kiya agdisisiyon nu. Masápul sangapáda ya angguwes nu, nabànáng ya tolay mán onu napubri. Akkan kayu papal-palsu oray iinna, ta maggayát ke Dios ya angguwes nu. Daya ríri nga nasulit nu wa disidiran, ay ilbet nuda kiyà, ta iyà ya makammu.’ ¹⁸ Kinagì kadakayu kitun daya ngámin na masápul la kuwaan nu.”

Datu nebon da nga magispiya ka Kades Barnea

(Num. 13:1-33)

¹⁹ “Ay se nitta binílin ne APU nga Dios tada, nga magtálaw tada ka bantay Sinai. Ay tútu nawe tada, ay nanalen tada kitu nalawág ga nakapap-panansing nga ir-ir-er, se tada nawe kitu ban-bantay nga íli datu Amoreo. Ay kane dummatang tada ka Kades Barnea, ²⁰ ay kinagì kadakayu nga, ‘Nakadatang tada ngin kiya íli daya Amoreo. Ittu idi nga lusà ya idde ne APU nga Dios kadàtada. ²¹ Sinnan nu kod ya lusà nga nidde ne APU nga Dios nu kadakayu. Mawe nu sakúpan, ta kuw-kuwa nu win, ta ittu tu nekari ne APU nga Dios datu apuapu nu. Akkan kayu magansing onu maduw-duwa.”

²² “May nán nu kiyà nga, ‘Mangibon tada pikam ka ispiya nga mawe maningan kiya lusà, ta senu ammuwan da nu ka wàna ya napiya nga dalenan, se nu wà ummán daya íli nga kapannán tada. ²³ Nán ku nga napiya kurug tun na palánu, ay tútu mamíli yà ka sangapúlu se duwa

kadakayu; isa ki káda tangámalán. ²⁴ Aggída tu nawe nanùdu kadatu bantay, Ay kane dummatang da kitu tanáp ka Eshcol, ay sining-singan da tu lusà. ²⁵ Nangalà da ka búnga datu káyu kitúni, se da nilbet kadàtada. Ay se da nedámag nga nadam-ag tutu wala ya lusà nga idde ne APU nga Dios tada kadàtada.

²⁶ Ngamay maddi kayu mawe kitúni. Sinuwáy nu mán kammin ya bílin ne APU nga Dios nu. ²⁷ Nagríri kayu ki unag daya báwi nu nga nán nu, ‘Lùsawan nitta kammala ne APU win, túya netálaw nitta ka Egipto, ta senu patayan ditta daya Amoreo.’ ²⁸ Ay paanna lugud din ya ipappan tada kitúni? Ay pinagansing ditta mán kammin daya nebon tada nga nawe naningan. Nán nu nga dadakkal se nasasáway may dàtada daya tolay nga mag-agyán kitúni, ay se dadakkal daya íli se nagkalingúdu ya darupírip nga abut da; dumatang ka lángit ya kalingúdu da. Nasingan da kanu datu dadakkal nga gakagaka natu Anak. ²⁹ Kinagi ku kadakayu nga, ‘Akkan kayu makagdád onu magansing kaggída. ³⁰ E APU nga Dios nu ya maginunna se makigubát pára kadakayu, nga ummán kitu nasingan nu wa kinuwa na ka Egipto. ³¹ Ay kitu kakowad nu ka ir-ir-er, ay nasingan nu mismu ya nagtagasíngan ne APU nga Dios nu kadakayu nga ummán ki agtarakan na ama ki an-anà na. Ay nedatang nakayu kídí na ngin.

³² May oray nu napakuna, ay akkan nu kammala kinur-kurug nge APU nga Dios nu, ³³ oray nu aggína peyang ya nagin-inunna nga magsápul ka pagkampuwán nu. Neturung nakayu ka apuy ki gabi se angap ki algaw, ki dalenan nu.

Parigátan ne APU datu iIsrael

(Num. 14:20-45)

³⁴ Ay kane magína ne APU tu agríri nu, ay nakarungat tutu wala. Ay tútu nesipata na nga, ³⁵ ‘Awan ya oray isa kadakayu nga nadakè a gakagaka ya makadatang ki nadam-ag ga lusà a nesipata ku nga idde kadatu apuapu nu. ³⁶ Malaksid ke Caleb nga an-anà tu Jefone. Aggína ya makasingan, se iddè kaggína se daya gakagaka na ya lusà a inispiyaán na, ta nekurug na tutu wala nge APU.’

³⁷ Gapu kadakayu, ay linùsawán nà pe ne APU. Tútu nán na kiyà, ‘Oray ikaw Moses, ay akkan ka makappan kiyán na lusà. ³⁸ Ngamay e Joshua nga an-anà ne Nun nga kaseng mu ya makappan. Bilínam se pagbagkaddan

mu ya uray na, ta aggína ya mangiapu kadaya Iisrael nga mawe manákup kiya lusà.

³⁹ Ay daya annánà nu nga nán nu wa magbalin ka bálud daya kalínga nu, se daya annánà nu kídì nga akkan pikam makammu ki napiya se nadakè, ay aggída ya pangipakin-kuwaán ku ki lusà. ⁴⁰ Ngamay nu dakayu, magulli kayu kammin ka ir-ir-er nga mameyag kitu daggáng nga bebay.’

⁴¹ “Ay senu nán kiyà, ‘Nagbásul kami ke APU! May nakasagána kami yin na mawe makigubát, nga ummán kitu nebílin ne APU nga Dios tada.’ Ay díkod nagsagána kayu ngámin na mawe makigubát, ta ya ammu nu ay nalà-lapat tala ya manùdu kadaya ban-bantay kitúni nga íli. ⁴² Ay nán ne APU kiyà, ‘Kagiyam kaggída nga akkan da mawe makigubát, ta akkan kuda bulunan. Palsuwan dada daya kalínga da.’ ⁴³ Ay oray nu kinagiyánan takayu, ay akkan kayu nangikur-kurug. Sinuwáy nu ya bílin ne APU. Gapu ki kidáyaw nu, nepapílit nu tu nawe kadatu ban-bantay nga makigubát. ⁴⁴ Ay datu Amoreo nga mag-agyán kadatu ban-bantay, ay ummán da ka palbúgán iyúkán nga dumarup kadakayu. Ay pinalsu dakayu se dakayu impal panda ka Seir se Horma. ⁴⁵ Ay kane magulli kayu, ay sumángit kayu ke APU, ngamay akkan nakayu gì-gínán nin. ⁴⁶ Ay nabayág kayu nag-agyán ka Kades.”

2 “Ay se tada ngala nagulli kammin ka ir-ir-er nga mameyag kitu daggáng nga bebay, nga ummán kitu nebílin ne APU kiyà, se tada nabayág nga nagaliliput ka bantay Seir. ² Ay nán manin ne APU kiyà: ³ Nabayág kayu pà nang ngin nga nagaliliput kídì nga ban-bantay nga íli. Mawe kayu win ka pane dáya, ⁴ ay se mu kagiyánan daya tolay. “Manalen kayu kiya íli daya gakagaka ne Esau nga mag-agyán ka Seir. Magansing da kadakayu, ay túya magtar-taron kayu. ⁵ Akkan nuda gubatan, ta akkan takayu iddán kiya lusà da, oray ya annung nu wa pagdam-án nala. Ta nidde ku kadaya gakagaka ne Esau daya ban-bantay na Seir ka pagyanán da. ⁶ Gatángan nu kaggída daya kanan nu se inuman nu. ⁷ Lam-lamtan nu nu wà ummán naya kinamáru ne APU kadakayu kadaya ngámin na ubra nu. Tinag-tagasinnán nakayu kitu nagdal-dalen nu kitu nalawág nga ir-ir-er. Binul-bulun nakayu ne APU nga Dios nu ki unag na appát púlu dagun, se nidde na pe ngámin datu masap-sápul nu.” ⁸ Ay tútu liniwánan tada datu kabagiyán tada nga gakagaka natu Esau nga mag-agyán ka Seir. Akkan tada nanalen kitu kalsáda ka Araba nga mameyag ka Elat, Ezion-geber. Ay se tada ngala nameyag kitu ir-ir-er ka Moab. ⁹ Ay nán ne APU kiyà, ‘Akkan

nu riribuan onu gubatan daya tolay ka Moab, ta akkan ku idde kadakayu oray bitti ala ki lusà da, ta nidde ku win kaggída ya íli Ar kadaya gakagaka tu Lot.”¹⁰ (Ay adu datu Emimeo nga mag-agyán kitúni. Dadakkal se nasasáway da may datu gakagaka natu Anak.¹¹ Pangagánan da tolay da pe ka Refaim, nga ummán kadatu Anakim. Ngamay pangagánan datu Moabita da ka Emimeo.¹² Daya Horeo, ay nag-agyán da kitun ka Seir, may pinàpur datu gakagaka tu Esau da. Pinatayán dada, ay se da nga nagyán nin kitúni na, nga ummán kitu kinuwa datu iIsrael kane inábà da datu kalínga da, ay se da nagyán kitu lusà nga nidde ne APU kaggída.)

¹³ Ay nán ne Moses, “Ay se la nán ne APU kadàtada, ‘Ara, dumalákit kayu ki awweg Zered,’ ay díkod dummalákit tada.¹⁴ Tallu púlu se walu dagun nin ya napalábas nanggayát kitu nagtálaw tada ka Kades Barnea panda ki nedaddalákit tada ki awweg Zered. Natayán ngámin nin datu makigub-gubát nga lalláki, nga ummán kitu nesipata ne APU nga màwa kaggída.¹⁵ Kurug ga nakarungat tutu wala nge APU kaggída, tútu pinánis nada panda ki nekarápun da.

¹⁶ “Ay kane matay da ngámin nin,¹⁷ ay nán ne APU kiyà,¹⁸ ‘Kídi nga algaw, ay liwánan nu ya nagpandanán na Moab se Ar.¹⁹ Ay nu makadatang kayu kiya lusà daya Ammonita nga gakagaka ne Lot, ay akkan nu riribuan onu gubatan da, gapu ta áwan ku idde kadakayu oray bitti ala kadaya lusà da, ta nidde ku ngin kadaya gakagaka tu Lot.”²⁰ (Ammu da tolay kitun pe nga lusà datu Refaim nga nagyán kitúni tun. Ngamay Zamzumeo ya agpangágan datu Ammonita kaggída.²¹ Ay adu da tutu wala, ay se nasasáway da pe nga ummán kadatu gakagaka natu Anak. May rinápun ne APU da, ta senu sakúpan datu Ammonita tu lusà da, se da magyán kitúni.²² Ay ummán pe kiyán tu kinuwa ne APU kadatu gakagaka ne Esau ka Seir. Rinápun na datu Horeo, se na pinagyán datu gakagaka natu Esau kitu lusà da. Ay mag-agyán da pikam kitúni panda kadedi nga al-algaw.²³ Ay ummán pe kiyán tu nàwa kane pinàpur datu Caftor nga iCreta datu iAvvim nga mag-agyán ka Gaza.)²⁴ Ay nán manin ne APU kiyà, ‘Magrabbuwát kayun se kayu dumalákit ka awweg Arnon. Paábà ku kadakayu nge Sihon nga Amoreo nga ári ka Hesbon, se iddè kadakayu ya lusà na. Mawe nu lugud da gubatan nin.²⁵ Ay manggayát kídi nga algaw, ay kuwaan ku nga ikansing dakayu daya ngámin tolay ki kalawagán. Magtartartar da ki ansing da nu madámag da ya mepanggap kadakayu.”

Inábà datu iIsrael tu Ari Sihon

(Num. 21:21-30)

²⁶ “Ay tútu naggayát kitu ir-ir-er ka Kedemot, nangibon nà kadatu tolay nga mawe ka giyán tu Sihon nga ári ka Hesbon nga mangagi kaggína nga akkan mi piyán ya makigubát kaggína. Nán ku kaggína, ²⁷ ‘Palubúsán nakami agpà a manalen ki lusà mu, oray ta ya dad-dalenán mismu ya dalenan mi. Akkan kami suminisíni. ²⁸ Ay bayádan mi nu atán ya alà mi nga kanan mi se inuman mi kiya íli mu. Palubúsán dakami yala nga manalen ki íli nu, ²⁹ nga ummán kitu kinuwa datu gakagaka tu Esau nga mag-agyán ka bantay Seir, se datu iMoab nga mag-agyán ka Ar panda kane makadalákit kami kitu wángag Jordan nga mameyag kitu lusà nga idde ne APU nga Dios mi kadakami.’ ³⁰ May tu Sihon nga ári ka Hesbon, ay akkan na ipalúbus nga manalen tada kitu íli na, ta pinakulnit se pinagsúkir ne APU nga Dios nu tu uray na, ta senu ipaábà nada kadàtada, nga ummán ki kinuwa na ngin kídí.

³¹ Ay nán ne APU kiya, ‘Sinnan nu, iddè kadakayu nge Ari Sihon se ya lusà na. Gayatán nu win na mawe sakúpan ya íli na.’ ³² Ay tútu kane umbet tu Sihon se datu ngámin tolay na nga manggubát kadàtada kitu íli ka Jahaz, ³³ ay nepaába ne APU nga Dios da kadàtada. Pinatay tada, meráman datu annánà na se datu ngámin na suldádu na. ³⁴ Ay kitun na oras, ay sinákup tada datu ngámin na il-íli na, se pinatayán tada ngámin datu lalláki, babbay, se annánà. Awan tada tutu wala biniyág kaggída. ³⁵ Tittu datu an-animál da ya inalàán tada, se inarisamsam tada ngámin na mabalin na mausár kadatu íli nga nasákup tada. ³⁶ Nepalúbus ne APU nga Dios tada nga sakúpan tada ngámin nga il-íli, manggayát Aroer panda kitu dappit awweg Arnon, se datu íli kitu tanáp, dumatang ka Gilead. Awan nala íli nga naligda ya darupírip na nga akkan tada sinákup. ³⁷ May akkan tada umadanni ki sákup datu Ammonita, onu kitu bíkat tu tanáp Jabbok, onu kadaya íli da, se kadatu ban-bantay kitúni nga íli, se ngámin na íli nga ipárit ne APU nga Dios tada nga kapannán tada.”

Tu nekaábà tu Ari Og*(Num. 21:31-35)*

3 “Ay se tada la nga nameyag ka Bashan. Ay kitúni, ay ginubát nitta tu Ari Og se datu ngámin suldádu na ka Edrei. ² Ay nán ne APU kiyà, ‘Akkan kayu magansing ke Og, ta paábà ku kadakayu se daya ngámin suldádu na, se ku idde kadakayu ya lusà na. Kuwaan nu pe kaggína tu kinuwa nu kitu Sihon nga ári datu Amoreo nga nagturáy ka Hesbon.’ ³ E APU nga Dios tada ya sinummeng kadàtada ta senu abáan tada nge Ari Og se datu suldádu na. Pinatayán tada ngámin da. Awan tada tutu wala nebunna kaggída nga sibbiyág. ⁴ Sinákup tada ngámin datu il-íli na. Annam púlu ngámin datu il-íli ka Argob nga nagturayán tu Og ka Bashan. ⁵ Naabut ngámin datu íli ka alingúdu wa darupírip se duwa ya gitap daya ruwángan da, se nakapasuwál da. Adu pe datu il-ileli nga akkan nadarupírip. ⁶ Dinadál tada tutu wala ngámin daya il-íli da, se pinatayán tada ngámin datu lalláki, babbay se annánà, nga ummán kitu kinuwa tada kitu Sihon nga ári ka Hesbon. ⁷ May inalàan tada datu báka da, se tada inarisamsam datu ngámin na kuw-kuwa da.

⁸ Ay túya nasákup tada ngámin na íli datu duwa nga ári datu Amoreo ka pane lattakán na wángag Jordan, manggayát ka wángag Arnon panda ka bantay Hermon. ⁹ (Sirion ya agpangágan datu Sidoneo kitu bantay Hermon; ngamay Senir ya agpangágan datu Amoreo.) ¹⁰ Sinákup tada ngámin datu íli nga atán kitu tana-tanáp se ngámin na íli Gilead, se ngámin Bashan dumatang kadatu íli ka Saleca se Edrei nga sákup na pangiturayán tu Og. ¹¹ Ay tu Og nga ári ka Bashan tu nud-uddi nga nabansi nga gakagaka datu Refaim nga abay se nasáway nga tolay. Ay nàwa ki balayyang tu káma na nga duwa mitru tu kaabay na se appát mitru tu kadaddu na. Ay masingan pikam yán panda kadedi nga al-algaw ka Rabba nga íli datu iAmmon.

Datu tangámalan nga nagyán ka pane lattakán na Jordan*(Num. 32:1-42)*

¹² Ya lusà ka pane lattakán ka Jordan nga sinákup tada, ay nepakin-kuwa ku kadaya tangámalan de Ruben se Gad, panda ka pane dáya ka Aroer nga adanni kitu wángag Arnon, se ya gudduwa na Gilead se daya il-íli

kitúni. ¹³Nepakin-kuwa ku kiya gudduwa naya tangámalán tu Manasse ya gudduwa na Gilead se ya ngámin na Bashan nga nagturayán tu Og. (Ay ngámin na íli ka Argob se tu giyán Bashan, ay pangagánan da kitun ka íli da Refaim. ¹⁴Sínákup tu Jair nga gakagaka tu Manasse ngámin na Argob panda kitu nagpandanán na Geshur se Maacat. Ay nepangágan tu Jair datun na íli ki ngágan na kampela ngin, Havvot-Jair (íli ne Jair ya sarut nayán), ay ittu pikam ya ngágan da panda kadedi nga al-algaw.) ¹⁵Ay nepakin-kuwa ku ke Makir ya Gilead. ¹⁶Nepakin-kuwa ku kadaya tangámalán de Ruben se Gad ya lusà a manggayát ka Gilead panda ka tanáp Arnon. Tu túlad tu tanáp ya pagpandanán na dumatang ka allod na wángag Jabbok nga nagpandanán na lusà da iAmmon. ¹⁷Kuw-kuwa da pe tu tanáp ka Jordan, manggayát kitu bebay Galilea se yala nga magpadagut nga mameyag kitu dáya na Natay nga Bebay panda kitu dadagután ka pane lattakán ka Pisga.

¹⁸Kitun na tiyampu, ay kinagi ku kadakayu nga tangámalán de Ruben, Gad, se Manasse nga, ‘Nepakin-kuwa ne APU nga Dios tada kadakayu idi nga lusà a mawe nu sakúpan. Ngamay masápul nga ngámin daya suldádu ki tangámalán nu, ay munna da nga dumalákit ki wángag Jordan nga sumeng kadaya wawwági nu nga iIsrael nga mawe manákup kiya lusà da. ¹⁹Tittu daya attáwa nu, se daya annánà nu, se daya adu wa báka nu, ya mabansi kadaya íli nga nepakin-kuwa ku win kadakayu. ²⁰Ay nu nasákup pin daya wawwági nu nga iIsrael ya lusà nga idde ne APU nga Dios nu kaggída kiya dammáng na wángag Jordan, ay se nepinggap ne APU da ngin nga ummán kitu kinuwa na kadakayu, ay makapagulli kayu pe yin kadaya lusalusà a nepakin-kuwa ku win kadakayu. ²¹Binílin ku we Joshua nga nán ku, ‘Nasingan mu ngámin datu kinuw-kuwa ne APU nga Dios tada kadatu duwa nga ári, de Sihon se Og. Ummán pe kitúni ya kuwaan ne APU kadaya tolay kadaya ngámin lusà ki pane lattakán na Jordan nga kapannán nu. ²²Akkan kayu magansing kaggída, ta e APU nga Dios nu ya makigubát pára kadakayu.

Inamawan tu Moses ya Canaan

²³Ay kitun kam ma oras, ay nakim-imallà à ke APU nga nán ku, ²⁴‘O Apu DIOS, nepasingan mu win kiyà ya kinaturáy se pannakabalin mu, may anggayát na ngala yán. Ta iinna nád nga diyos ka lángit onu

kídi kalawagán ya makàwa kadaya nakas-kasdáaw nga ummán kadatu kinuw-kuwa mu gapu ki pannakabalin mu. ²⁵ Ipalúbus mu agpà a masingan ku ya nadam-ag nga lusà ki dammáng na wángag Jordan, se daya napiya nga ban-bantay ka Lebanon.’

²⁶ Ngamay akkan nà ginìna ne APU, ta nakarungat kiyà gapu kadakayu. Ay nán ne APU kiyà, ‘Kustu na ngin! Akkan nà in rikurikud ka mepanggap kiyán! ²⁷ Mawe ka manùdu ka bantay Pisga, se mu kappiyánan am-amawan daya lebulebut na, ta akkan ka makadalákit ka wángag Jordan. ²⁸ May kagiyánan mu nge Joshua nga magturad dala se pagbagkaddan na ngala ya uray na, ta aggína ya dumalákit ka wángag Jordan nga mangiapu kadaya tolay nga mawe manákup kiya lusà nga sisinnán mu.’ ²⁹ Ay díkod nag-agyán tada ngala kitu tanáp nga adanni kitu íli Bet-peor.

Ya bílin tu Moses panggap ki angngikurug ke APU

4 Ay nán tu Moses kadatu iIsrael, “Ikurug nu daya bil-bílin se lin-lintag nga itùgud ku kadakayu, ta senu mabiyág kayu, ay se kayu mawe magyán ki lusà a idde ne APU nga Dios datu apuapu nu. ² Akkan nu am-amúngán onu as-assayán daya bil-bílin ne APU nga Dios nu nga nekagiyán ku kadakayu, nu di nuda ikurug ngámin. ³ Nasingan nu mismu datu kinuw-kuwa ne APU ka bantay Peor. Rinápun na ngámin datu nagday-dáyaw kitu Baal nga diyos ka Peor. ⁴ May dakayu wa nangikurug ke APU nga Dios nu, ay sibbiyág kayu pikam panda kídi.

⁵ Nesúru ku ngámin kadakayu daya lin-lintag ne APU nga Dios ku nga nidde na kiyà, ta senu surútan nuda ngámin nu makadatang kayu kiya lusà a mawe nu pagyanán. ⁶ Masápul ipas-pasnà nu nga surútan da, ta senu mepassingan kadaya duddúma nga nasiyon ya kinasírib se pannakaáwat nu. Ay nu madámag da ya mepanggap kadayán na lin-lintag, ay nán da, ‘Nasírib se mannakaáwat daya tolay kiyán na naturáy nga nasiyon!’ ⁷ Inna agpà ta, kadaya naturáy nga nasiyon, ya atán diyos nga adanni kaggída, nga ummán ki kaadanni ne APU nga Dios tada kadàtada. Ginán nitta nu makiseng tada kaggína. ⁸ Ay iinna pe nga naturáy nga nasiyon, ya atán bil-bílin se lin-lintag nga áwan na pagdudúmán, nga ummán kadaya lin-lintag nga isúru ku kadakayu kídi?

⁹ May magan-annád se magtar-taron kayu! Akkan nu tutu wala kal-kaligpanán datu nasingan nu nga kinuw-kuwa ne APU. Ipakammu

nu pe kadaya annánà nu se kadaya apúku nu. ¹⁰Ibàbànán nu kaggída tu nagsisíkáð nu kitu àráng ne APU nga Dios nu, kitu kakowad nu ka bantay Sinai, kane nán na kiyà, ‘Urnúngam daya toláy ki àráng ku, ta senu magína da daya kagiyán ku, ta senu ammu da ya magansing kiyà ki kasibbiyág da pikam, se isúru da pe kadaya annánà da, ta senu ammu da pe ya magansing kiyà.’ ¹¹Ay inumbet kayu wa nagsisíkáð kitu pungut tu bantay nga umap-apuy nga dumatang ka lángit tu gatang na, ay se la nalngúpán ka ngísit ta angap. ¹²Ay se la uwad úni ne APU nga gayát kitu apuy. Nagína nu tu úni na, may áwan nu nasingan kaggína. Uwad dala tu úni na. ¹³Ay se na nekagiyán kadakayu datu sangapúlu wa bil-bílin nga ipasúrut na kadakayu nga nesúráat na ki duwa pánid nga batu. ¹⁴Ay kinagiyánan nà ne APU nga isúru ku kadakayu daya bil-bílin se lin-lintag nga surútan nu, nu makadatang kayu kiya lusà a mawe nu sakúpan se pagyanán.”

Ya lintag panggap ki sinan diy-diyos

¹⁵Ay nán manin tu Moses kadatu iIsrael, “Gapu ta áwan nu nasingan na íngás ne APU kane amomanán nakayu ka bantay Sinai, ay masápul magtar-taron kayu, ¹⁶ta senu akkan kayu makabásul ki angwa nu kadaya sinan toláyán na laláki onu babay, ¹⁷onu mangwa ka sinan animál onu an-anù, ¹⁸onu daya magkar-káray ki lusà, se daya sissida. ¹⁹Akkan kayu meparò a magdáyaw kadaya masingan nu ka lángit, nga ummán kiya mata, búlán, se daya bittuwan, nga parsuwa ne APU nga Dios nu pára kadaya ngámin toláy kídi kalawagán. ²⁰Dam-damdamman nu nga netálaw nakayu ne APU ka Egipto, nga nakapar-parigátan nu tutu wala, ta senu magbalin kayu ka toláy na nga kuw-kuwa na, nga ittu yán ya sáad nu kadedi nga al-algaw.

²¹May nakarungat tutu wala nge APU kiyà gapu kadakayu, túya nesipata na nga akkan ku madalákit ya wángag Jordan se akkan nà makappan kitu nadam-ag ga lusà nga ipakin-kuwa ne APU nga Dios nu kadakayu. ²²May matay yà ala kídi yin na lusà nga akkan ku madalákit ya wángag Jordan, may dakayu wala ya makadalákit nga mawe manákup kiya nadam-ag ga lusà. ²³Túya magtaron kayu ta akkan nu kal-kaligpanán daya bil-bílin ne APU nga Dios nu kadakayu. Akkan kayu mangwa ka oray inna nga sinan diy-diyos, ta iallang ne APU nga Dios nu yán. ²⁴Ummán

ki maggatagatang nga apuy ya sumidug nge APU nga Dios, nu aggína ya malûsaw; ay naabugu nge Dios.

²⁵ Ay nu nabayág kayu win na mag-agyán ka Canaan, se magannána kayu se magap-apúku kayun, ay akkan kayu magbas-básul ki angwa nu ka oray inna nga sinan diy-diyos, ta ittu yán ya makaparrungat ke APU nga Dios nu. ²⁶ Lángit se kalawagán ya makasistígu kadakayu. Nu akkan dà ikur-kurug, ay akkan kayu makapagbayág ga mag-agyán kiya lusà a kapannán nu; marápun kayu tutu wala. ²⁷ Isip-siparà nakayu ne APU kadaya nagbal-baláki nga nasiyon. Ay bittè ala kadakayu ya mabiyág kadaya fli nga pangipàrúán ne APU kadakayu. ²⁸ Ay kadayán na giy-giyán, ay daya sinan diy-diyos da nga kinuwa da ki batu, se káyu nga akkan makasingan, se akkan makagína, se akkan mangán onu makaláb daya day-dayáwan nu. ²⁹ May ki kakowad nu kadaya nagbal-baláki nga fli, ay sapúlan nu we APU nga Dios nu, ay masmà nu, nu kurug ipas-pasnà nu ki ngámin na uray nu se púsu nu ya agsápul nu kaggína. ³⁰ Ay nu umbet ya oras sa kaparigátan nu, nu màwa dayán kadakayu, ay magulli kayu kammin ke APU nga Dios nu, se nu win na ikurug. ³¹ Ta e APU nga Dios nu, ay maragkallà nga Dios. Akkan nakayu pagdudoray onu rapúnan. Akkan na kal-kaligpanán tu nesipata na nga kari na kadatu apuapu nu.

³² Lam-lamtan nu kod, datu nà-nàwa kitu napalábas nga al-algaw, nanggayát kitu namarsuwa ne Dios ki tolay kídi kalawagán. Atán kadi pikam ya nàwa onu nadámag nu nga ummán kiyán, oray ka wàna kídi kalawagán? ³³ Atán kadi ammu nu nga tolay ya nakagína ki úni naya diyos nga gayát ki maggatagatang nga apuy ay se nabiyág, nga ummán ki nàwa kadakayu? ³⁴ Atán kadi ammu nu nga sabáli nga diyos, nga nangítalaw kada tolay nga gayát ki isa nga nasiyon, se nada pinagbalin ka tolay na, nga ummán kitu kinuwa ne APU nga Dios nu kadakayu ka Egipto? Nasingan nu tu nakapap-panansing nga pannakabalin se tu kinaturáy na, tu namar-parígát na kadatu iEgipto, se datu nakas-kasdáaw wa kinuw-kuwa na, se kitu nanggubát na kaggída. ³⁵ Nepassingan na ngámin datun kadakayu, ta senu mammuwán nu nga e APU ay Dios. Ay áwan nin sabáli nga Dios nga páda na. ³⁶ Nepagina na pe kadakayu ya úni na nga gayát ka lángit, ta piyán nakayu tùgúdán. Kídi kalawagán, ay nepassingan na kadakayu ya maggatagatang nga apuy na; ay nagína nu tu úni na nga naggayát kitu apuy. ³⁷ Ay gapu ki aminya na kadatu apuapu nu, ay túya piníli nakayu nga gakagaka da. Ay gapu kiya pannakabalin na,

ay aggína mismu tu nangitálaw kadakayu ka Egipto. ³⁸ Pinàpur na datu tolay nga adu se nabílag may dakayu, senu mippan nakayu wa magyán ki lusà a ipakin-kuwa na kadakayu, ummán kiya kinuwa na kídí. ³⁹ Túya ammuwán nu kídí nga algaw se akkan nu kal-kaligpanán nga e APU ya Dios ka lángit se kídí kalawagán. Awan nin sabáli nga diyos. ⁴⁰ Surútan nu ngámin daya bil-bílin se lin-lintag na nga kag-kagiyan ku kadakayu kídí, ta senu napiya peyang ya kabiy-biyág nu se daya gakagaka nu, se adaddu ya agbiyág nu kiya lusà a idde ne APU nga Dios nu nga kuw-kuwa nu peyapeyang ngin ka panda.”

Datu íli nga agkamárgan ka pane lattakán na Jordan

⁴¹ Ay se yala namíli tu Moses ka tallu nga íli ka pane lattakán na wángag Jordan, ⁴² nga magsirbi nga agkamárgan da tolay ya makapatay ki kasittolay da nga akkan da ginúrat, se akkan da magkagúra. Mawe yala kiya isa kadayán na íli nga makigdù, ta senu áwan na kaan-anuwán. ⁴³ Ay tu dedi datu íli: isa nga íli ka Bezer kitu tanáp nga lusà de Ruben nga tangámalan, se tu íli ka Ramot ka Gilead nga lusà de Gad nga tangámalan, se tu íli de Manasse nga tangámalan ka Golan ka Bashan.

Tu mekàduwa nga bàbànan tu Moses

⁴⁴ Tu dedi datu lin-lintag ga nekagiyán tu Moses kadatu iIsrael. ⁴⁵ Nekagiyán tu Moses kadatu iIsrael dedi nga bil-bílin se lin-lintag kane magtálaw da ka Egipto. ⁴⁶ Nagkampu da kitu tanáp nga adanni ka Bet-peor, nga atán ka pane lattakán na wángag Jordan. Tu idi tu lusà a sákup tu Sihon nga ári datu Amoreo, nga nagturáy ka Hesbon. May pinalsu de Moses se datu iIsrael da. ⁴⁷ Sinákup datu iIsrael datu íli na, se itu íli tu Og nga ári ka Bashan. Aggída datu duwa nga ári datu Amoreo ka pane lattakán na wángag Jordan. ⁴⁸ Manggayát ka íli Aroer kitu dappit tu wángag Arnon panda ka bantay Sirion, nga pangagánan da pe ka bantay Hermon tu sinákup da. ⁴⁹ Ay sinákup da pe datu ngámin na lusà ka Araba ka pane lattakán na Jordan, dumatang kitu Natay nga Bebay, se panda kitu pungut tu bantay Pisga.

Datu sangapúlu nga bil-bílin

5 Kirrawán tu Moses datu ngámin na Israel, se na nán kaggída, “Kappiyánan nu nga ginán dedi nga bil-bílin se pagannurútán nga kagiyan ku kadakayu kídi nga algaw. Adálan nuda se kappiyánan nu nga surútan da. ²Kitu kakowad tada ka bantay Sinai, ay nagkari nge APU nga Dios tada kadátada. ³Akkan nala kadatu apuapu tada ya nagkariyán na, nu di kadátada ngámin na sibbiyág pikam kídi. ⁴Naggayát kitu apuy kitu bantay tu úni ne APU kitu nangamomán na kadátada. ⁵Nagsisíkáda kitun kitu nagbátán nu se APU, ta senu ikagiyan ku kadakayu datu kinag-kagi na, ta magansing kayu kitu apuy, se akkan nu mabalin ya manúdu kitu bantay. Ay nán ne APU,

⁶‘Iyà e Yahweh nga Dios nu wa nangitálaw kadakayu ka Egipto, kitu inangngasassu da kadakayu.

⁷Awan nu sabáli dayáwan na diyos nu di Iyà ala. ⁸Akkan kayu mangwa ka sinan diy-diyos nu, oray inna ya singan na; singan daya atán ka lángit, onu daya atán ki kalawagán, onu daya atán ki bebay. ⁹Akkan ku ipalúbus nga magukkab kayu ki àráng da, onu day-dayáwan nu dayán. Ata Iyà nge Yahweh nga Dios nu, ay naabugu wà a Dios. Panísan ku daya kumagúra kiyà, se daya annánà da, se daya gakagaka da panda kiya mekàlu se mekappát ta paganakán. ¹⁰Ngamay kadaya maminya kiyà se mangikurug kadaya bil-bílin ku, ay ipassingan ku kaggída ya áwan kaul-ulissán na aminya ku oray panda kiya mekasangaribu wa paganakán da.

¹¹“Akkan nu usaran ya ngágan ne APU nga Dios nu kadaya áwan sur-surbi, ta panísan tutu wala ne APU daya mangusár ki ngágan na kadaya áwan sur-surbi.

¹²Ngilínan nu ya Algaw wa Panaggiimáng se ibílang nu ka napatag pà nang yán, ta ittu ya bílin ne APU nga Dios nu kadakayu.

¹³Annam ngalgaw ya angwa nu kadaya ngámin na ubra nu.

¹⁴Ngamay ya mekapittu wa algaw, ay Algaw wa Panaggiimáng pára ke APU nga Dios nu. Awan tutu wala ya mawe magubra kadakayu kiyán na algaw, oray daya annánà nu, se daya asassu nu, se daya agtangeli nga atán ki balay nu. Akkan nu pe iubra daya animál nu, ta senu magimáng daya asassu nu,

nga ummán kadakayu. ¹⁵ Damdamman nu nga asassu kayu pe kitun ka Egipto, may netálaw nakayu ne APU nga Dios nu kitúni, gapu kiya pannakabalin se kinaturáy na. Túya nebílin na nga ngilínan nu ya Algaw wa Panaggiimáng.

¹⁶ Ipatag nu daya ama nu se ina nu, nga ummán kitu nebílin ne APU nga Dios nu, ta senu adaddu ya agbiyág nu kiya lusà a idde ne APU nga Dios nu kadakayu.

¹⁷ Akkan kayu pumatay.

¹⁸ Akkan kayu manaládag se makidaládag.

¹⁹ Akkan kayu magtákaw.

²⁰ Akkan kayu magsistígu ka busid kuntra kiya kasittolay nu.

²¹ Akkan nu asílan ya atáwa na kasittolay nu, onu ya balay na, onu ya asassu na, onu ya báka na, onu daya asnu na, onu panda ngala nga kuw-kuwa na.

²² Tu dayán daya bil-bílin nga nekagiyán ne APU kadakayu kitun kitu nagguurnung nu kitu bantay. Naggat tu úni na nga gayát kitu apuy se kitu nagibat ta angap. Tittu la dayán datu kinag-kagi na, nga nesúrát na ki duwa pánid da batu se na nidde kiyà.

²³ Ay kane magina nu tu úni nga gayát kitu nàrag ga gibat, se maggatagatang tu bantay, ay inumbet datu ngámin na ap-apu ki káda tangámalan kitu giyán ku. ²⁴ Ay nán da, ‘Nepassingan ne APU nga Dios kadakami ya kinadáyaw se pannakabalin na, ay se nagina mi ya úni na nga gayát kitu apuy. Ay kidi nga algaw, ay nasingan mi nga akkan matay ya tolay, oray amomanán ne Dios. ²⁵ Ngamay kannán mi nga ipusta ya biyág mi! Nu magina mi manin ya úni ne APU nga Dios mi, ay matay kami. Kurug gala nga masidug kami kiya maggatagatang nga apuy. ²⁶ Atán nád agpà tolay ya nakagina ki úni naya sibbiyág nga Dios nga gayát ki apuy may nabiyág, nga ummán kadåtada? ²⁷ Ikaw wala ya mawe manggina kadaya ngámin ikagiyán ne APU nga Dios mi. Ay se mu la kagiyán kadakami ngámin daya kinag-kagi na kikaw, ay ginán se ikurug mi.’

²⁸ “Nagina ne APU daya kinag-kagi nu, ay túya nán na kiyà, ‘Nagina ku daya kinag-kagi daya tolay kikaw, ay kurug daya kinagi da. ²⁹ Ay nu ummán peyang kiyán ya aglam-lammát da, se magansing da Kiyà, se surútan da daya ngámin na bil-bílin ku, ay napiya ya kabiy-biyág da se

daya gakagaka da ka panda. ³⁰Mawe mu kagiyan kaggída nga magulli da ngin kadaya báwi da. ³¹May umbet ka kammin kídi, ta iddè kikaw daya lin-lintag se bil-bílin ku nga isúru mu kaggída, ta senu surútan da nu mag-agyán da ngin kiya lusà a idde ku kaggída.’ ³²Ay nán tu Moses kadatu ilsrael, ‘Kapiyánan nu wa surútan daya ngámin na bil-bílin ne APU nga Dios nu. Akkan kayu sumuwáy kadaya lintag na. ³³Masápul surútan nuda ngámin, ta senu mabiyág kayu, se napiya ya kabiy-biyág nu, se adaddu ya agbiyág nu kiya lusà a mawe nu sakúpan.”

Ya kapàgán na bílin

6 “Tu dedi daya bil-bílin se lin-lintag ne APU nga Dios nu, nga pesúru na kiyà kadakayu. Surútan nu dedi nu atán kayu win na mag-agyán kiya lusà a mawe nu sakúpan, ²ta senu dakayu se daya annánà nu se daya apúku nu, ay mansing kayu ke APU nga Dios nu ki ngámin biyág nu. Nu surútan nu ngámin daya bil-bílin se lin-lintag na, ay adaddu ya biyág nu. ³Manggina kayu lugud nga ilsrael, se ipas-pasnà nu ya mangikurug kadayán, ta senu napiya ya mà-màwa kadakayu, se umadu kayu tutu wala kiya napiya se nadam-ag ga lusà a nekari kadakayu ne APU nga Dios datu apuapu nu.

⁴Gínán nu, dakayu wa ilsrael: ‘E APU ya Dios tada, ay aggína ya sissa nga Dios. ⁵Pàgan nu nge APU nga Dios nu ki ngámin na uray nu, se ki ngámin na lam-lammat nu, se ki ngámin na bílag nu. ⁶Akkan nu kal-kaligpanán dedi nga bil-bílin nga kag-kagiyan ku kadakayu kídi nga algaw. ⁷Isúru nuda kadaya annánà nu, se pagbàbànanan nuda nu atán kayu ki balay nu, onu atán kayu wa magdal-dalen, nu magid-idda kayu se nu gumnikát kayu. ⁸Isúrát nuda ki lálát, se nu igpat kadaya íma nu, onu ipsat nu kadaya kíday nu, ta senu madamdám nuda peyang. ⁹Isúrát nuda kadaya adígi, se kadaya gitap daya babalay nu.

Ya warning kadaya nasuwáy

¹⁰Ippan nakayu ne APU nga Dios nu kiya lusà a nekari na kadatu apuapu nu wa Abraham, Isaac se tu Jacob. Abay se napiya daya il-íli kiyán, nga

---

6:3 Ya nán na ki Hebreo nga aggúni, ay ‘lusà nga magáyus ya gátas se digu álig.’ **6:5** Ya lítiral na, ay ‘...ki ngámin na púsu nu se ngámin na kaduduwa nu...’

akkan dakayu ya nangwa. ¹¹ Atán ngámin nin daya ar-aruminta kadaya babalay nga dangan nu, nga akkan dakayu ya nangippáy. Atán pe ngámin nin daya bubun nga akkan nu kinurobán. Atán ngámin pe kaubásan, se olíbo nga akkan dakayu ya nagmúla. Ay nu mangán kayu kadayán se kayu mabtug, ¹² ay magtaron kayu, ta akkan nu kal-kaligpanán nge APU, nga nangítalaw kadakayu ka Egipto nga nakaasassuwán nu. ¹³ Ikansing nu we APU nga Dios nu. Aggína ngala ya sirbiyán nu, se ya ngágan na ngala ya usaran nu nu magsipata kayu. ¹⁴ Akkan kayu magdáyaw ka sabáli nga diyos, oray inna kadaya diyos daya tolay kiya lebut naya íli nga kapannán nu. ¹⁵ Ata e APU nga Dios nu nga mebul-bulun kadakayu peyang, ay naabugu nga Dios. Lúsawan nakayu tutu wala ne APU nga Dios nu nu magdáyaw kayu kada sabáli nga diyos; ay rapúnan nakayu tutu wala nu makarungat.

¹⁶ Akkan nu tistíngan ne APU nga Dios nu, nga ummán kitu kinuwa nu kitu kakowad nu ka Massa. ¹⁷ Ipas-pasnà nu ya mangikurug kadaya ngámin na lin-lintag se bil-bílin nga ipasúrut ne APU nga Dios nu kadakayu. ¹⁸ Kuwaan nu ya kustu se ya napiya ki pagsisinnán ne APU, ta senu napiya daya mà-màwa kadakayu, ay se makappan kayu wa magyán kiya nadam-ag ga lusà nga nekari ne APU kadatu apuapu nu nga idde kadakayu. ¹⁹ Punnán ne APU nga pataláwan kiya lusà daya kalínga nu, ta ittu tu nekari na kadakayu.

²⁰ Ay nu isa ngalgaw, nu saludsúdan daya annánà nu, ‘Taanna, tura nidde ne APU nga Dios tada daya bil-bílin se lin-lintag na kadakayu?’ ²¹ Ay ummán kídi ya isungbát nu kaggída, ‘Asassu nakami kitun tu Faraon nga ári ka Egipto, may netálaw nakami ne APU gapu ki pannakabalin na. ²² Ay nasingan mi datu nakas-kasdáaw se nakapap-panansing nga kinuw-kuwa ne APU kadatu iEgipto, se kitu ári da se datu ngámin na akkobung na. ²³ Netálaw nakami ka Egipto, ta senu ippan nakami kídi nga lusà a idde na kadakami nga nekari na kadatu apuapu tada. ²⁴ Ay nebílin ne APU nga Dios tada nga surútan mi ngámin daya bil-bílin na, se ikansing mi, ta senu napiya peyang ya kabiy-biyág mi se áwan mi kaan-anuwán ki ag-agyán mi kídi, nga ummán kiya kuk-kuwaan na kídi kadåtada. ²⁵ Ay nu ipas-pasnà tada ya mangikurug kadaya ngámin na bil-bílin na nidde ne APU nga Dios tada, ay ibílang nitta ka namáru.’”

Daya píli ne APU nga tolay na

(Exo. 34:11-16)

7 Ay nán tu Moses kadatu iIsrael, “Nu ippan nakayu ne APU nga Dios nu kiya lusà nga ipakin-kuwa na kadakayu nga pagyanán nu, ay pataláwan na daya adu nga tolay ya nabílag may dakayu nga atán kitúni: datu Girgaseo, Amoreo, Cananeo, Perezeeo, Hiveo se daya Jebuseo. ² Ay nu paábà ne APU nga Dios nu dayán nga tolay kadakayu, ay masápul patayán nuda ngámíngámin. Akkan kayu makitur-turátu kaggída se akkan nuda pe kalakkán. ³ Akkan kayu makiatáwa kaggída; akkan nu iatáwa daya babbágu nu kadaya babbalásang da, ay ummán pe daya babbalásang nu, akkan nuda ipaatáwa kadaya babbágu da. ⁴ Ata iadayyu da daya annánà nu ke APU, se da magdáyaw kadaya sinan diy-diyos da. Ay makarungat te APU kadakayu, ay dágus nakayu wala nga rapúnan. ⁵ Ngamay ya kuwaan nu, ay dadàlan nu daya anidúgán da ka pagbasu da, rub-rub-an nu daya pà-pàgan da nga ad-adígi da, se ìlangngán nu daya ad-adígi naya diy-diyos da nga Asher, se sidúgan nu daya killután nga sinan diy-diyos da. ⁶ Kuwaan nu yán ta nedúma nakayu ne APU nga Dios nu ka tolay na. Piníli nakayu kadaya ngámin tolay ked kalawagán nga pàgan na nga tolay na.

⁷ Piníli nakayu ne APU nga pàgan na, akkan gapu ta ad-adu kayu may daya duddúma nga tolay, ta dakayu ya kabitteán kadaya ngámin na nasiyon. ⁸ Piníli nakayu gapu ta pà-pàgan nakayu, se gapu ki agtungpál na kitu kari nga nesipata na kadatu apuapu nu. Túyán ya gapu na nga netálaw nakayu kitu nangasassu kadakayu tu Faraon nga ári ka Egipto. ⁹ Damdamman nu nga e APU nga Dios nu, ay aggína ngala ya Dios; aggína ngala ya Dios nga mapiyár peyang kadaya ngámin na kar-kari na kadaya maminya kaggína, se sumúrut kadaya bil-bílin na panda ki maríbu wa paganakán. ¹⁰ Ngamay akkan pe min-induwán nga mamánis kadaya kumagúra kaggína. ¹¹ Ay lugud, surútan nu ngámin daya lin-lintag se bil-bílin nga nekagiyán ku kadakayu kídí nga algaw.

Ya pagkallà kadaya mangikurug

(Deut. 28:1-14)

¹² “Nu ipas-pasnà nu nga ikurug se kuwaan dedi nga bil-bílin, ay tungpálan ne APU nga Dios nu ya kari na kadakayu, se ipas-passingan

na ya áwan kaul-ulissán na aminya na kadakayu, nga nekari na kadatu apuapu nu. ¹³ Pà-pàgan nakayu. Papiyaan na ya biy-biyág nu, se paganában nakayu, se paaduwan na ya búnga daya mul-múla nu. Adu ya apítan nu nga trígo, úbás, se denu olíbo. Ay paaduwan na pe daya báka nu, se karneru nu, se kalding nu kiya lusà a nekari na nga idde kadatu apuapu nu. ¹⁴ Awan sabáli nga nasiyon ya maparabúrán nga ummán kadakayu. Awan ya di makapagan-anà kadakayu, se kadaya an-animál nu. ¹⁵ Ay iadayyu nakayu ne APU kadaya sin-sinakit. Akkan nakayu pagtakitan kadaya nakapap-panansing nga sinakit, nga ummán kitu nàwa kadakayu ka Egipto. May kuwaan na dayán kadaya kumalínga kadakayu. ¹⁶ Rapúnan nu ngámin daya kalínga nu nga ipaábà ne APU nga Dios nu kadakayu. Akkan nuda kalakkán. Akkan kayu mear-arát kaggída nga magdáyaw kadaya sinan diy-diyos da, ta ittu yán ya pakatiliwán nu.

¹⁷ Akkan nu nán ki uray nu nga, ‘Mapaanna ya amàpur mi kadaya adu wa kalínga mi, ay adu da pà nang se nabílag da may dakami?’ ¹⁸ Akkan kayu magansing kaggída. Damdamman nu wala tu kinuwa ne APU nga Dios nu kitu ári ka Egipto se kadatu ngámin na tolay na. ¹⁹ Nasingan nu mismu datu rig-rígát se datu nakas-kasdáaw nga kinuw-kuwa ne APU nga Dios nu kaggída gapu ki pannakabalin na, kane itálaw nakayu. Ay ummán kammin pe kiyán ya kuwaan ne APU nga Dios nu kadaya tolay nga ikansing nu. ²⁰ Akkan nala yán, ta mangipàrù pe ye APU nga Dios nu ka adu wa balábal la abubúyug, ta senu daya nakalásat se da daya magsir-sirù, ay marápun da pe. ²¹ Túya akkan kayu magansing kaggída, ta e APU nga Dios nu nga mangabul-bulun kadakayu, ay naturáy se nakas-kasdáaw nga Dios. ²² In-inútan pataláwan ne APU nga Dios nu dayán na nas-nasiyon sakbay kayu nga dumatang. Akkan nuda pamis-issanán pataláwan ngámin. Ta nu kuwaan nu yán, ay umadu daya alsádu wa ulolag, ay masulítan kayu kaggída. ²³ May kurug gala nga paábà ne APU nga Dios nu da kadakayu. Pagridduan nada tutu wala panda ki karápun da. ²⁴ Ay paábà na daya à-ári da kadakayu. Patayán nuda, senu áwan ya makadamdam min kaggída kídi kalawagán ni. Awan ya oray inna ya makaábà kadakayu. Rapúnan nuda ngámin. ²⁵ Sìdúgan nu daya sinan diy-diyos. Akkan nu kelugán daya silber se balitù nga nekalupkop kadaya sinan diy-diyos da, ta pakatiliwán nu dayán. Lùsawan tutu wala ne APU nga Dios nu dayán. ²⁶ Akkan kayu mangilbet kadayán na lùsawan tutu wala ne APU kadaya babalay nu, ta

panísan nakayu. Masápul la lùsawan nu tutu wala dayán, ta madadál tutu wala ya tungpál dayán.

Ya akkan da angaligpán ke APU

8 Ay nán manin tu Moses, “Surútan nu ngámin daya bil-bílin na ikagiyán ku kadakayu kídi nga algaw, ta senu mabiyág kayu se umadu kayu, ay senu makappan kayu wa magyán kiya lusà a sinipataán ne APU nga nekari na nga idde kadatu apuapu nu. ² Ay dam-damdaman nu peyang tu nagtag-tagasíngan ne APU nga Dios nu kadakayu kitu kakowad nu ka ir-ir-er ki unag na appát púlu dagun. Tinisting nakayu ka pangammuwán na kiya panaggur-uray nu; nu ikurug nu daya bil-bílin na onu akkan. ³ Ay tinùgúdán nakayu wa magpakumbaba; binay-án nakayu wa nabis-bisinán, sakbay nakayu niddán kitu ‘mána,’ tu akakkanan na akkan nu pikam naram-ramanán kitun oray datu apuapu nu. Ay kinuwa na tun, ta senu mammuwán nu nga akkan mabiyág ya tolay ki sinápay yala, nu di kadaya ngámin na kagiyán ne APU. ⁴ Akkan narupù daya bad-bádu nu se akkan pe nagbattu daya bingil nu ki unag na appát púlu dagun. ⁵ Lam-lamtan nu kod. Tul-tulduwán se disiplináan nakayu ne APU nga Dios nu, nga ummán kiya agdisiplína naya isa nga ama ki an-anà na.

⁶ Ay túya surútan se ikurug nu ki biyág nu daya ngámin na bil-bílin ne APU nga Dios nu, se magansing kayu kaggína. ⁷ Ata ippan nakayu ne APU nga Dios nu kiya napiya nga lusà, nga atán daya awweg se gabbuwà nga magay-áyus kadaya tana-tanáp se ban-bantay. ⁸ Atán daya trigo, úbás, gígus, pomegrante, olíbo, se adu pe álig kiyán na lusà. ⁹ Akkan kayu mamminán ka kanan nu, ta atán ngámin daya masap-sápul nu. Adu pe daya mínás nga bága kadaya ban-bantay se adu pe mínás sa balayyáng kadaya pin-pínát kiyán. ¹⁰ Ay nu mabtug kayu, ay dayáwan nu we APU nga Dios nu, gapu kiya napiya nga lusà a nidde na kadakayu.

¹¹ Akkan nu kal-kaligpanán ne APU nga Dios nu. Ikurug se surútan nu ngámin daya lin-lintag se bil-bílin na nga nekagiyán ku kadakayu kídi nga algaw. ¹² Ay nu nakakkán kayu se nabtug kayun, se mag-agyán kayu win kadaya kinuwa nu nga balay nu, ¹³ se umadu pe daya báka se karneru nu, se adu pe daya silber se balitù nu, se adu pe daya ngámin kuw-kuwa nu, ¹⁴ ay akkan kayu nga magkidáyaw. Akkan nu kal-kaligpanán ne APU nga Dios nu wa nangitálaw kadakayu ka Egipto nga nakaasassuwán

nu. ¹⁵ Binul-bulun nakayu kitun kitu nalawág se nakapap-panansing nga ir-ir-er, nga giyán datu nadíta nga idaw se sip-sípít. Ay kane áwan nu inuman, ay pinagbuwà nату danum kitu pínát ka inuman nu. ¹⁶ Ay niddán nakayu ka ‘mána’ ka kanan nu; tu kak-kanan nga akkan ammu datu apuapu nu. Kinuwa ne APU tun, ta senu magpakumbaba kayu, se annisting na pe kadakayu, ta senu papiyaan na ya kabiy-biyág nu nu kuwa. ¹⁷ Akkan nu nán nga bumánáng kayu gapu kiya bílag se rígát nu kampela ngin. ¹⁸ May damdamman nu peyang nga e APU nga Dios nu ya nangidde ka bílag nu, ta senu bumánáng kayu. Kinuwa na yán gapu ki agtungpál na kitu sinipataán na nga kari na kadatu apuapu nu. ¹⁹ Ngamay nu kaligpanán nu nge APU nga Dios nu, se kayu magdáyaw kadaya sinan diy-diyos, ay kurug gala nga rapúnan nakayu, ²⁰ nga ummán kitu nangrápun na kadatu tolay ya makasipad kadakayu kitu ipappan nu kiya lusà a idde na kadakayu. Rapúnan nakayu pe nu akkan nu ikur-kurug nge APU nga Dios nu.

Ya kinasuwáy datu iIsrael

9 Manggina kayu, dakayu wa iIsrael! Tagay nu win dalakítan ya wángag Jordan, nga mawe manákup kiya lusà daya nasiyon nga nabílag se adu may dakayu. Dadakkal daya il-íli da, se alingúdu pà nang daya darupírip pa abut da. ² Nabílag se nasáway daya tolay nga mag-agyán kadaya íli kitúni. Gakagaka natu Anak da. Ay nadámag nu mà pe yin, nga áwan makaábà kaggída. ³ May kídi, ay maginunna kadakayu nge APU nga Dios nu, nga ummán ki maggatagatang nga apuy nga manídug kadaya kalínga nu, ta senu kar-karuwan nuda nga palsuwan se pàpuran, nga ummán kitu nekari ne APU kadakayu.

⁴ Ay nu mabalin pàpuran ne APU nga Dios nu da, ay akkan nu nán nga, “Nidde ne APU ide nga lusà kadakami ta namáru kami,” ta pinàpur ne APU da gapu ki kinadakè dayán na nas-nasiyon. ⁵ Akkan gapu ki kinamáru nu, se napiya daya kuk-kuwaan nu ya nangidde ne APU kiya lusà da kadakayu. Pinàpur ne APU nga Dios nu da gapu ki kinadakè daya kuk-kuwaan da, se gapu ki agtungpál na kitu sinipataán na nga kari na kade Abraham, Isaac se tu Jacob, nga apuapu nu.

9:2 Idi nga tolay, ay abay tutu wala.

⁶Ay túya damdamman nu nga idde ne APU nga Dios nu ya napiya nga lusà kadakayu, akkan gapu ta namáru kayu, ta ya kurug na, ay nasuwáy kayu nga tolay.

Tu balitù a sinan bak-baka

⁷Akkan nu kal-kaligpanán tu namar-parrungat nu ke APU nga Dios nu kitu kakowad nu kitu ir-ir-er. Sinuwasuway nu we APU nanggayát kitu nangitalaw na kadakayu ka Egipto panda ki nedaddatang nu kanedi nga giyan. ⁸Ay oray kitu kakowad nu ka bantay Sinai, ay pinar-parrungat nu we APU, ay tútu tag-tagge nakayu nga rapúnan kitun. ⁹Ay kitu nanùdu ku kitu bantay, ta senu awátan ku datu duwa pánid nga batu nga nekesurátan datu bil-bílin ne APU, ay nakappát púlu walgaw se gabi yà kitúni, nga áwan kinnán se ininum. ¹⁰Ay se la nidde ne APU kiyà datu duwa pánid nga batu nga nekesurátan datu bil-bílin na, nga aggína mismu tu nagsúrát. Nesurátan na ngámin datu kinag-kagi na kadakayu, kane amomanán nakayu nga gayát ki maggatagatang nga apuy, kitu nagguurnung nu kitun kitu pungut tu bantay. ¹¹Ay kane malpás ya appát púlu algaw se gabi, ay nidde ne APU kiyà datu duwa pánid nga batu nga nekesurátan daya bil-bílin na. ¹²Ay nán ne APU kiyà, ‘Ara managut ka ngin. Magkaru ka, ta daya tolay ya netálaw mu ka Egipto, ay nadakè in ya kuk-kuwaan da. Kinar-karu da nga naglikudán nin datu bil-bílin ku kaggída. Nagurma da ngin ka diy-diyos da.’ ¹³Ay nán pikam ne APU kiyà, ‘Nasingan ku nga kurug nasúkir da nga tolay. ¹⁴Ay túya bay-án nà ala ta rapúnan kuda, ta senu áwan nin makadamdam kaggída ka panda. Ay se taka la nga pagbalinan ka nabílag ga nasiyon se adu tutu wala may aggída daya gakagaka mu.’

¹⁵Ay se yà ala nagtálaw kitu bantay nga atán maggatagatang nga apuy ne APU. Ag-agtu ku datu duwa pánid nga batu nga nekesurátan daya bil-bílin na. ¹⁶Ay kane makaadanni yà kitu kampu, ay nasingan ku nga kurug nagbásul kayu ke APU nga Dios nu. Nangurma kayu ka balitù a sinan bak-baka nga diy-diyos nu. Nagkaru kayu kurug ga naglikud kadaya bil-bílin ne APU kadakayu. ¹⁷Ay tútu netuprà ku datu duwa pánid nga batu kitu àráng nu, ay tútu naruparupà da. ¹⁸Ay se yà ala nagukkab nga nagkar-karàrag ke APU; akkan nà nangán se uminum ki unag na appát púlu algaw se gabi. Kinuwa ku yán gapu ki nagbásul nu ke APU, nga

ittu tu gapu na nga nakarungat tutu wala kadakayu. ¹⁹ Nagansing ngà ta nakarungat tutu wala nge APU kadakayu, ay annung nakayu rapúnan ki rungat na. Ngamay ginina nà manin ne APU. ²⁰ Nakarungat tutu wala pe nge APU ke Aaron, ay tútu piyán na nga patayan pe, may nekar-karàrag ku. ²¹ Ay se ku inalà tu sinan bak-baka nga kinuwa nu nga nagbasúlán nu, ay se ku linúnág, se ku tinumatumà, ay se ku neburráw kitu awweg nga gayát kitu bantay.

²² Pinar-parrungat nu pe nge APU kitu kakowad nu ka Tabera, ka Massa se ka Kibrot-hattaava. ²³ Ay kitu kaatán nu ka Kades Barnea, ay nán ne APU kadakayu, ‘Mawe nu sakúpan ya lusà a idde ku kadakayu,’ nán na, may sinuwáy nu mán kammin tu bílin na kadakayu. Akkan nu kinur-kurug, ay se akkan kayu nagpiyár kaggína. ²⁴ Sinuw-suwáy nu peyang nge APU nanggayát kam kitu nunna nga nakaam-ammù kadakayu.

²⁵ Ay ki unag na appát púlu ngalgaw se gabi, ay nagukkab bà ki àrang ne APU, ta piyán nakayu rapúnan nin. ²⁶ Nagkaràrag gà ke APU nga nán ku, ‘O, Apu DIOS, akkan mu agpà rapúnan daya pinílim nga tolay mu, nga netálaw mu ka Egipto gapu ki kinaturáy se pannakabalin mu. ²⁷ Damdammam mu agpà datu bobonam; de Abraham, Isaac se Jacob. Bay-án mu agpà tagge ya kinasúkir dedi nga tolay, se tu básul da. ²⁸ Ay nu rapúnan muda, ay nán daya iEgipto nga, ‘Akkan na mippan daya tolay na kiya lusà a nekari na kaggída,’ onu nán da nga, ‘Lùsawan nada, túya nippan nada ka ir-ir-er, ta senu patayan nada kitúni,’ nán da. ²⁹ Aggída mà daya tolay ya piníli mu nga pagbalinan mu ka tolay mu. Netálaw muda ka Egipto ki kinaturáy mu se pannakabalin mu.’

Tu nagkallut tu Moses ka duwa pánid nga batu

(Exo. 34:1-10)

10 “Ay kitun na tiyampu, ay nán ne APU kiyà, ‘Magkallut ka ka duwa pánid nga batu nga ummán kammin kitu nunna, ay se ka ngala umbet ka giyán ku ka bantay Sinai. Mangwa ka pe ka Arko nga káyu. ² Ay se ku isúrát manin kadaya duwa pánid nga batu datu bil-bílin nga nesúrát ku kadatu nunna nga rinupà mu, ay se muda iunag kiya Arko.’ ³ Ay tútu nangwa ngà ka Arko nga nàwa ki akasiya, se yà nagkallut ka duwa pánid nga batu, nga ummán kadatu nunna. Ay se yà ala nanùdu ka bantay Sinai. Ag-agtu ku datu duwa pánid nga batu. ⁴ Ay nesúrát manin

ne APU kadatu duwa pánid nga batu datu sangapúlu wa bil-bílin na, nga nekagiyán na kadakayu kitun kitu nagguurnung nu kitu pungut tu bantay Sinai. Ay se na ngala nidde kiyà. ⁵ Ay se yà ala nanagut, se kuda nippáy kitu Arko nga kinuwa ku, ta ittu tu nebílin ne APU kiyà. Ay atán pikam kitu unag tu Arko datu duwa pánid nga batu panda kadedi nga al-algaw.

⁶ Nagtálaw datu iIsrael ka giyán datu bubun datu iJaakan, ay se da nawe ka Mosera. Natay kitúni tu Aaron. Ay netaman da ngala pe kitúni yin. Ay tu Eleazar nga pútut na tu sumukát kaggína nga pádi. ⁷ Nagtálaw da ka Mosera, se da nawe ka Gudgoda, se da manin nawe ka Jotbata, tu íli nga adu daya awweg na. ⁸ Ay kitun na al-algaw, ay piníli ne APU datu Levita nga tangámalán nga magbúlig kitu Arko nga neunggán datu sangapúlu wa bil-bílin. Ay aggída ngin daya pádi nga magsirbi ke APU, se mamindisiyon kadaya tolay ki ngágan na. Ittu yán ya ubra da panda kadedi nga al-algaw. ⁹ Ittu yán ya gapu na nga áwan ngáni datu Levita nga lusà, nga akkan ummán kadaya páda da nga iIsrael. Ta e APU win ya bátug ngáni da. Túyán ya nekari ne APU nga Dios nu kaggída.”

¹⁰ Nán pikam tu Moses, “Ngamay iyà, ay appát púlu gabi se algaw ku kitu bantay, nga ummán kitu kinuwà kitu nunna. Ay ginina manin ne APU ya karárag ku, se akkan na ngin netúluy tu angrápun na kuma kadakayu. ¹¹ Nán ne APU kiyà, ‘Ara mawe ka ngin ta itúluy nu ya magdal-dalen. Iapu mu daya tolay nga mawe kiya lusà a nesipata ku nga idde kadatu apuapu nu.’

Ya angnipatag se angnikurug ke APU

¹² Dakayu wa iIsrael, tu idi ya piyán ne APU nga Dios nu nga kuwaan nu: Ikansing nu we APU nga Dios nu, se surútan nu ya kabiy-biyág nga pàgan na, se aggína ngala ya piyán se sirbiyán nu ki ngámin na uray nu se lammat nu, ¹³ ay se nu surútan se ikurug daya bil-bílin na, nga ikagiyán ku kadakayu kídi nga algaw, ta pagkapíyán nu dayán. ¹⁴ Sinnan nu kod ya ngámin lángit. Kuw-kuwa ne APU nga Dios nu ngámin dayán, ay se kuw-kuwa na pe ya kalawagán se daya ngámin na atán kiyán. ¹⁵ Ngamay datu apuapu nu ya pininya ne APU, ay se dakayu nga gakagaka da ya piníli na kadaya ngámin nasiyon ka tolay na ka panda kadedi nga al-algaw. ¹⁶ Ay túya manguliulis kayu win ki panaglam-lammat nu. Akkan kayu magsúkisúkir rin ka panda. ¹⁷ Ata e APU nga Dios nu, ay aggína

ya Dios daya ngámin nga diy-diyos se aggína ya APU daya ngámin na à-apu. Aggína ya kangatuwán, se mannakabalin, se nakas-kasdáaw nga Dios. Awan na pe pagdudúmán, ay se akkan pe mapasúsúan. ¹⁸Idde na ya kalintaggán daya ulíla, se daya bubbúkud da babbay. Piyán na daya agtangeli; panganan nada, se iddán nada pe ka pagbádu da. ¹⁹Ay túya piyán nu pe daya agtangeli nga mepagíli kadakayu, ta agtangeli kayu pe kitun ka Egipto. ²⁰Ikansing nu we APU nga Dios nu, se aggína ngala ya day-dayáwan nu, se akkan nu pan-panáwan. Ya ngágan nala ne APU ya usaran nu nu magsipata kayu. ²¹Aggína ngala ya rabbang na nga day-dayáwan nu, ta aggína ya Dios nu nga nangwa kadatu nakas-kasdáaw se akkan nakak-akkurug ga nas-asingan nu. ²²Ay kitu nepappan datu apuapu nu ka Egipto, pit-pittu púlu da ngala kitun. May kídi, ay pinaadu nakayu ne APU nga Dios nu, nga ummán kiya kaadu daya bittuwan ka lángit ya kaadu nu win.

Ya supápà kadaya nasunud

11 “Piyán nu nge APU nga Dios nu, se surútan nu peyang daya pàwa na, se daya bil-bílin na, se daya lin-lintang na. ²Damdaman nu nga akkan wayya daya annánà nu ya kag-kagiyánan ku kídi na, ta akkan da wayya nàlamán tu nangdisiplína ne APU nga Dios nu, nu di dakayu ya nán ku, ta dakayu ya nakasingan ki kinaturáy se pannakabalin ne APU. ³Akkan da pe nasingan datu nakas-kasdáaw nga kinuw-kuwa ne APU ka Egipto kitu Ari Faraon se kadatu ngámin na íli na. ⁴Akkan da pe nasingan tu kinuwa ne APU kadatu suldádu ka Egipto, se kadatu kabalyu da, se kadatu lug-lúgán da nga makigubát, se tu nanglimat na kaggída kitu Daggáng nga Bebay kane aplan dakayu. ⁵Akkan pe nasingan daya annánà nu tu kinuwa ne APU kadakayu ka ir-ir-er panda kane nakadatang kayu kídi na. ⁶Akkan da pe nasingan tu kinuwa na kade Datan se tu Abiram, nga annánà tu Eliab nga gakagaka tu Ruben, nga ki pagmar-marngán nu, ay nilbut ne APU da ki lusà, meráman ngámin akkobung da, se datu báwi da, se ngámin datu mepag-agyán kaggída, se ngámin datu an-animál da. ⁷Dakayu mismu ya nakasingan kadatu ngámin na nakas-kasdáaw nga kinuw-kuwa ne APU.

⁸Ay túya ikurug nu ngámin daya bil-bílin na ikagiyán ku kadakayu kídi nga algaw, ta senu nabílag kayu nga mawe se manákup se magyán kiya

lusà ki dammáng na wángag Jordan, ⁹ ay se adaddu ya agbiyág nu kiya lusà a napiya se nadam-ag nga nekari ne APU nga idde kadatu apuapu nu se kadaya gakagaka da. ¹⁰ Ata ya lusà a mawe nu sakúpan, ay akkan wayya nga ummán ki lusà ka Egipto nga naggayatán nu. Nu magmúla kayu ka Egipto, ay masápul nu pikam ya danum nga pagsibug nu kadaya mul-múla nu. ¹¹ Ngamay ya lusà a kapannán nu, ay ban-bantay se tana-tanáp may maud-udanán peyang. ¹² E APU nga Dios nu ya magtagasingan se magtarimán peyapeyang kiyán na lusà ki káda dagun.

¹³ Ay nu kurug ga surútan nu daya bil-bílin na ikagiyán ku kadakayu kídi nga algaw, ay se piyán nu nge APU nga Dios nu, se sirbiyán nu ki ngámin púsu se uray nu, ¹⁴ ay udanán na ya lusà nu ki oras nga akasápul nu. Ay díkod adu ya trígo nu, se bási, se denu olíbo nu. ¹⁵ Patubuwan na pe daya kaddat kiya pagarában daya animál nu. Ay díkod atán ngámin daya akakkanan na masápul nu. ¹⁶ Magtar-taron kayu lugud, ta senu akkan kayu meparò nga maglikud ke APU, se kayu magsirbi se magdáyaw kadaya sab-sabáli nga diy-diyos. ¹⁷ Ay nu kuwaan nu yán, ay lúsawan nakayu ne APU, ay akkan na ngin pagudanan, ay áwan magbiyág kadaya mul-múla nu, se magkakátay kayu pe yin kiya napiya nga lusà a ipakin-kuwa ne APU kadakayu.

¹⁸ Túya ipas-pasnà nu ki uray se púsu nu dedi nga bil-bílin nga ikagiyán ku kadakayu; paggaláng nuda, se ipsat nu kadaya kíday nu, ta senu akkan nuda maligpanán. ¹⁹ Itùgud nu pe kadaya annánà nu, se pagbàbànanan nu nu atán kayu kadaya babalay nu, onu atán kayu wa magdal-dalen, onu ki aggid-idda nu, se nu gumniya kayu. ²⁰ Isúrát nuda kadaya adígi daya babalay nu, se kadaya gitap da ruwángan nu. ²¹ Ta senu adaddu ya agbiyág nu, se daya annánà nu, nu atán kayu win ki lusà a nekari ne APU nga idde kadatu apuapu nu.

²² Ay nu ipas-pasnà nu ya annúrut nu kadaya ngámin na nebil-bílin ku kadakayu, se piyán nu nge APU nga Dios nu, se aggína ya ikurug nu peyang, se magpiyár kayu peyang kaggína, ²³ ay pàpuran ne APU daya ngámin tolay nga mag-agyán kiya lusà a mawe nu sakúpan, oray nu nabílag da, se adu da may dakayu. ²⁴ Ay ngámin na madam-án nu wa lusà, ay kuw-kuwa nu. Ya lusà nu, ay manggayát ka ir-ir-er nga magpeyag ka Lebanon, se manggayát ka wángag Eufrates dumatang ka bebay Mediterranean. ²⁵ Awan ya makaábà kadakayu, ta nekari ne APU

nga Dios nu nga kuwaan na nga magansing tutu wala daya tolay kadakayu, oray kawà na nga ìli ya kapannán nu.

²⁶ Ay kídì yin, magpíli kayu ki piyán nu; parábur kadakayu onu kapanísán nu. ²⁷ Maparabúrán kayu nu surútan nu daya bil-bílin ne APU nga Dios nu nga ikagiyán ku kadakayu kídì nga algaw. ²⁸ May mapánis kayu nu akkan nu ikurug dedi nga bil-bílin, se kayu magdáyaw kadaya sab-sabáli nga diyos nga akkan nu kammala am-ammu. ²⁹ Ay nu ippan nakayu ne APU nga Dios nu kiya lusà nga idde na kadakayu, ay mawe nu isar-sáraw ya angparábur ne APU kadakayu kitu útun bantay Gerizim, se ya kapanísán nu kitu útun bantay ka Ebal. ³⁰ Atán dayán na bantay kitu pane dáya ka wángag Jordan, nga sákup datu Cananeo nga mag-agyán ka Araba, nga dammáng na Gilgal nga adanni kitu giyán natu abay nga káyu ka More. ³¹ Ay nu dumalákit kayu kiya wángag Jordan nga mawe mangsákup kiya lusà nga idde ne APU nga Dios nu kadakayu, se kayu mag-agyán nin kitúni, ³² ay masápul la ipas-pasnà nu ya annúrut nu kadaya ngámin na bil-bílin se lin-lintag nga nekagiyán ku kadakayu kídì.

Ya píli ne APU nga pagday-dayáwan

12 “Tu dedi daya pagannurútán, se bil-bílin na masápul surútan nu. Nu atán kayu win na mag-agyán kiya lusà a idde kadakayu ne APU nga Dios datu apuapu nu, ay masápul surútan nuda peyang ki kasibbiyág nu ked kalawagán. ² Nu pàpuran nu ngámin daya tolay nga mag-agyán kiya lusà a mawe nu sakúpan, ay masápul dadàlan nu ngámin daya agday-dayáwan da kadaya diy-diyos da, nga atán kadaya ban-bantay, se kadaya babbalantay, onu atán kadaya pungut da nasagúngut ta káyu. ³ Dadàlan nu daya anidúgán da ka pagbasu da, se tumatumà nu daya pin-pínát nga napatag kaggída. Ìlangngán nu pe daya ad-adígi natu diy-diyos da nga Ashera, se nu sìdúgan daya kinlután da nga sinan diy-diyos da. Ippaán nuda ngámin, senu áwan tutu wala akadamdám da tolay kaggída kadayán na giyán. ⁴ Akkan nu ipáda ya agdáyaw nu ke APU nga Dios nu ki agdáyaw dayán na tolay kadaya diy-diyos da. ⁵ Ngamay ya kuwaan nu, ay sapúlan nu ya ìli nga piliyan kampela ngin ne APU nga Dios nu kadaya il-ìli daya tangámalán nu, nga ittu ya kapannán nu nga magday-dáyaw kaggína. ⁶ Ay kitúni ya pangippannán nu kadaya masidug ga dátun nu, se daya duddúma pikam nga dátun nu, se daya pagkapúlu

nu, se daya datudátun nu ka annungpál nu ki kari nu, se daya uray nu kampela ngin nin nga idátun, se daya munna nga an-anà daya báka se karneru nu. ⁷Ay kitúni pe yin ya panganán nu se daya akkobung nu kadayán na napatag ga dátun nu. Mangán kayu ki àràng ne APU nga Dios nu. Maganggam kayu ta pinarabúrán nakayu ne APU nga Dios nu kadaya ngámin na ub-ubra nu.

⁸Ay nu dumatang kayu win kitúni, ay akkan nu kuwaan nin daya kuk-kuwaan nu kídi na. Kuwaan nu daya piyán nu kampela kuwaan nin kanedi, ⁹áta akkan kayu pikam nakadatang kiya lusà nga ipakin-kuwa ne APU nga Dios nu kadakayu, nga paging-inggappán nu win. ¹⁰May nu makadalákit kayun kiya wángag Jordan, se kayu mag-agyán nin kiya lusà nga ipakin-kuwa ne APU nga Dios nu kadakayu, ay paging-inggappan nakayu. Akkan ipalúbus ne APU nga riribuan dakayu daya kalínga nu ki lebut nu. ¹¹Masápul nga ilbet nu ngámin daya nebílin ku nga alà nu kiya giyán nga piníli ne APU nga Dios nu nga pagdayáwan nu kaggína. Alà nu daya dátun nu nga masìdug, se daya duddúma pikam ma dátun nu, se daya pagkapúlu nu, se daya rigálu nu, se daya dátun na nekari nu nga idde ke APU. ¹²Maggan-gánas kayu ki àràng ne APU nga Dios nu, kabulun nu daya annánà nu, se daya asassu nu, se daya Levita nga mag-agyán kiya íli nu, ta áwan da ngáni nga lusà.

¹³Sin-sinnan nu ta akkan pan-panda ngala nga giyán ya pagdatúnán nu kadaya masìdug ga dátun nu. ¹⁴Masápul magdátun kayu wala kiya giyán nga piníli ne APU kiya sákup naya isa nga tangámalan kadakayu. Kiyán nala ya pagdatúnán nu kadaya masìdug ga dátun nu, se pangwaán nu kadaya ngámin na nebílin ku kadakayu.

¹⁵May annung nu ya magparti kadaya animál nu ka kanan nu, oray kawà na nga íli ya pag-agyanán nu se ki oras nga piyán nu, sigun ki idde ne APU nga Dios nu kadakayu. Annung nu ngámin ya mangán kadayán, oray daya ibílang na lintag ka naragit. Annung da pe ya mangán nga ummán ki angngán nu ki karni da ugta onu gasela. ¹⁶Ngamay akkan nu kanan ya dága da. Isiyà nu kiya lusà nga ummán ki angisiyà nu ka danum. ¹⁷Akkan nu mabalín kanan daya dátun nu ki íli nu, oray daya pagkapúlu nu nga trígo, básì, se denu olíbo, onu daya munna nga an-anà daya báka nu se daya karneru nu, se daya dátun nu ka annungpál nu kiya kari nu,

---

12:15 Ya 'gasela', ay alsádu wa animál nga ummán kammin ki ugta, may akkan nagpasanga ya sàgud na.

se daya uray nu kampela ngin nga dátun. ¹⁸ Masápul kanan nu dayán kiya àràng ne APU nga Dios nu kiya giyán nga piníli na nga panganán nu. Magbubúlun kayu wa mangán se daya annánà nu, se daya asassu nu, se daya Levita nga mag-agyán kiya íli nu ka angsilibrár nu ki kaatán ne APU nga Dios nu kadaya ngámin kuwaan nu. ¹⁹ Akkan nuda bay-bay-án daya Levita ki báyat na ag-agyán nu kiya lusà nu.

²⁰ Ay nu paabayyan ne APU nga Dios nu ya íli nga sakúpan nu, nga ummán kitu nekari na, ay se umbet ya aggasikkán nu ka karni, ay mangán kayu wala oray nágan na nga oras sa piyán nu. ²¹ Ay nu adayyu pàrang kiya balay nu ya giyán na piníli ne APU nga Dios nu nga agday-dayáwan nu kaggína, ay annung nu nga partiyan daya báka nu onu karneru nu nga nidde ne APU kadakayu, ay se annung nu kanan ya karni da kadaya babalay nu. ²² Ay oray daya tolay nga ibílang naya lintag ka naragit, ay annung da pe ya mangán kiyán na karni, nga ummán kiya angnán nu kiya karni daya ugta se gasela. ²³ May akkan kayu nga mangán ka dága, áta ya dága, ay túyán ya giyán na biyág daya sibbiyág, ay akkan nu itangakkán ya biyág ki karni. ²⁴ Isiyà nu daya dága ki lusà nga ummán ki angngisiyà nu ka danum. ²⁵ Akkan kayu mangán ka dága, ta senu napiya ya kabiy-biyág nu se daya gakagaka nu, áta kuwaan nu ya kustu ki agsisíngan ne APU. ²⁶ Ay dayán nala nga napatag ga dátun nu, se daya dátun nu ka annungpál nu ki kari nu, daya ippan nu ki giyán na piníli ne APU. ²⁷ Ay idátun nu kiya anídúgán ka dátun pára ke APU nga Dios nu daya karni se dága daya dátun nu wa animál. Isiyà nu kiya bíkat naya anídúgán ka dátun ke APU nga Dios nu ya dága daya dátun nu, may annung nu kanan daya karni da.

²⁸ Ipas-pasnà nu ya angngikurug se annúrut nu kadaya ngámin na nebil-bílin ku kadakayu, ta senu napiya ya agbiyág nu se daya gakagaka nu ka panda, ta kuwaan nu ya kustu ki agsisíngan ne APU nga Dios nu.

Warning kadaya magdáyaw kadaya diy-diyos

²⁹ Ay nu narápun ne APU nga Dios nu win daya tolay nga mag-agyán ki lusà a kapannán nu, se kayu mag-agyán nin ki lusà da, ³⁰ ay akkan nu tal-taldan daya kuk-kuwaan da. Akkan nu ammuwan ya mepanggap kadaya diy-diyos da. ‘Paanna nád ya agdáyaw dedi nga tolay kadaya diy-diyos da? Piyán ku taldan ya angwa da,’ akkan nu nán. ³¹ Akkan

nu ipádìg ya agdáyaw nu ke APU nga Dios nu, ki agdáyaw da kadaya diy-diyos da, ta kinuwa da ngámin kadaya diy-diyos da daya nadakè a lùsawan tutu wala ne APU. Sìdúgan da nga ibasu daya annánà da kadaya diy-diyos da. ³²Túya masápul kappiyánan nu nga surútan ngámin daya bil-bílin ku kadakayu. Akkan nuda am-amúngán onu as-assayán.

13 Ay nu atán daya lumtuwád nga profeta, onu daya manangisarut kadaya tag-tagenap nga magkari kadakayu nga mangipassingan da ka milagru se nakas-kasdáaw nga mà-màwa, ²ay se yala nepà-pàmu nga màwa da kurug, ay se da nán, ‘Sumúrut se magdáyaw tada ngin kada sabáli nga diyos nga akkan nu ammu kitun,’ nán da kadakayu, ³ay akkan nuda pà-pàgan. Annisting ne APU nga Dios nu yán kadakayu nu kurug ga piyán nu we APU nga Dios nu ki ngámin púsu nu se uray nu. ⁴E APU nga Dios nu ngala ya ikurug nu, se aggína ngala ya ikansing nu. Surútan nu daya bil-bílin na, se ginaan nu daya kagiyán na, ay se aggína ngala ya dayáwan se pagkamángan nu. ⁵Ngamay datu profeta nga mangisarut kadaya tag-tagenap, ay masápul patayan nuda, gapu ki angayúyut da kadakayu nga maglikud ke APU nga Dios nu, nga nangitálaw kadakayu ka Egipto nga nakaasassuwán nu. Ial-aliwagwag dakayu dayán kiya kabiy-biyág nga ipasúrut ne APU nga Dios nu kadakayu. Túya masápul patayan nuda, ta senu mippà yán na kinadakè ki giyán nu.

⁶Mabalin na atán daya mangayúyut kadakayu, nga nán da, ‘Dádin ikaw, ta mawe ta magdáyaw kadaya sabáli nga diy-diyos,’ nán da. Mabalin na wagi nu ya mangayúyut kadakayu, onu an-anà nu, onu atáwa nu wa pà-pàgan nu, onu opun nu. Ngamay daya nán da diy-diyos, ay akkan nuda am-ammu, se akkan pe am-ammu datu apuapu nu. ⁷Mabalin nga ya nán da nga diy-diyos, ay diy-diyos daya il-íli nga atán kiya lib-lebut nu, onu diy-diyos daya il-íli nga adayyu pànanng kadakayu. ⁸Ay masápul akkan kayu umannúgut se akkan nu pà-pàgan daya ummán kadayán na tolay. Akkan nuda pe kalakkán, se akkan nuda pe igdù. ⁹Masápul patayán nuda. Dakayu ya munna nga manùtò kaggída, ay se la daya ngámin na tolay. ¹⁰Tùtoán nuda panda ki katay da, ta tagge dakayu nga iadayyu ke APU nga Dios nu, nga nangitálaw kadakayu ka Egipto nga nakaasassuwán nu. ¹¹Díkod, madámag daya ngámin na iIsrael yán na nàwa. Ay magansing da, ay akkan da ngin kuwaan ya ummán kiyán na kinadakè.

¹²Ay nu madámag nu nga ya isa kadaya íli nga nidde ne APU nga Dios nu kadakayu nga pag-agyanán nu, ¹³ay atán da tolay kitúni nga

mangal-alílaw kadaya duddúma, nga nán da, ‘Dádun magdáyaw kada sabáli nga diyos nga akkan nu pikam am-ammu,’¹⁴ ay masápul kappiyánan nu nga ammuwan nu kustu yán. Ay nu kurug atán mà-màwa nga ummán kiyán na kinadakè ki giyan nu,¹⁵ ay masápul patayán nu ngámin daya mag-agyán kiyán na íli, se dadàlan nu ngámíngámin na atán kiyán, se patayán nu ngámin pe daya an-animál da.¹⁶ Ay se nu urnúngan ngámin daya kuw-kuwa da, se nu sìdúgan da ki túlad na palása da. Sìdúgan nu ngámin daya babalay kiyán na íli. Ittu yán ya bátug sinídug ga dátun ke APU nga Dios nu. Ummán nala kiyán na nadadál yán na íli ka panda. Awan nin ya mangwa manin kiyán na íli.¹⁷ Akkan kayu mangalà oray inna kadaya masápul madadál nga kuw-kuwa, ta senu akkan makarungat te APU kadakayu, nu di nakayu kalakkán. Ay díkod paaduan nakayu nga ummán kitu nekari na kadatu apuapu nu.¹⁸ Kuwaan ne APU nga Dios nu yán, nu ikurug nu daya kagiyán na, se surútan nu ngámin daya bil-bílin na nga nekagiyán ku kadakayu kídí nga algaw, se kuwaan nu ya kustu ki agsisíngan ne APU nga Dios nu.

Ya lintag panggap ki agmanakit

14 “Annánà nakayu ne APU nga Dios nu, ay túya nu magmanakit kayu, ay akkan nu tal-talinguwan daya baggi nu, se akkan kayu magkalbu.² Ta toláy nakayu ne APU nga Dios nu. Dakayu ya piníli na kadaya ngámin toláy ked kalawagán.

Daya animál nga mebíláng ka nadalus se naragit

³Masápul la akkan kayu mangán kadaya animál nga mebíláng ka naragit.⁴ Ay tu dedi daya mabalin nu kanan: Daya báka, karneru, kalding,⁵ uga, alsádu nga karneru, toru wa uga, alsádu nga kalding.⁶ Annung nu pe kanan daya animál nga nasíngay ya kuku da se mangulis magngàngat kiya kinnán da.⁷ May akkan nu mabalin kanan daya animál nga nasíngay ya kuku da, nga akkan da mangulis magngàngat kiya kinnán da. Ay oray nu mangulis da magngàngat ki kinnán da nu akkan nasíngay ya kuku da, ay akkan nu mabalin kanan dayán na animál, ummán kadaya kámel, rábit, se daya alsádu wa rábit.⁸ Ay daya ábuy, oray nasíngay daya kuku da,

ay akkan da ulissan ngàngattan ya kinnán da. Túya akkan nuda mabalin kanan, ay se akkan nu mabalin túbítan daya natay kadayán.

⁹ Ay ngámin daya sissida nga atán sísì se palungáping da, ay annung nu kanan dayán. ¹⁰ May akkan nu mabalin kanan daya sissida nga áwan palungáping se sísì, ta mebíláng nga naragit dayán.

¹¹ Ay mabalin nu kanan daya an-anù a mebíláng ka nadalus. ¹² May tu dedi daya an-anù nga akkan nu kanan: daya bukkaw, karabúngan, daya kuláw, ¹³ daya tawi se daya kapáda dayán ¹⁴ se daya ngámin baláki daya gayáng; ¹⁵ se daya ostrits, se daya bissagáw, se daya ngámin baláki daya bukkaw, ¹⁶ se daya bibittì se dadakkal nga arù, se daya ngámin baláki dayán, ¹⁷ se daya arù se bukkaw ki ir-ir-er, ¹⁸ se daya annol, se daya ngámin baláki daya daguwà, se daya paníki. ¹⁹ Ay mebíláng pe ka naragit kadakayu daya ngámin na nagpayà ga ul-ulullag nga magkar-káray ki lusà. Akkan nu kanan dayán. ²⁰ May annung nu kanan daya nagpayà a mebíláng ka nadalus.

²¹ Akkan kayu mangán kadaya natay ya animál. Annung nu idde kadaya akkan nu kamungayán nga mag-agyán ki íli nu, onu iláku nu kadaya agtangeli. Ata tolay nakayu ne APU nga Dios nu.

Akkan nu ilútu ya karni na urbun karneru onu kalding ki gattà na ina na.

Ya lintag mepanggap ki pagkapúlu

²² Ilásin nu ya pagkapúlu daya ngámin na apítan nu ki káda dagun. ²³ Ay se nu ippan daya pagkapúlu nu ki giyán nga piníli ne APU nga Dios nu nga pagday-dayáwan nu kaggína, ay se nu kanan kitúni daya pagkapúlu daya maápít nu nga trígo, se ya munna nga an-anà daya báka se karneru nu, se inuman nu daya bási nga nàwa kadaya úbás nu, se usaran nu daya denu olíbo nu. Kuwaan nu dayán, ta senu masur-súru nu ya magansing peyang ke APU nga Dios nu.

²⁴ Ay nu adu ya ápit nu nga pinagkallà ne APU nga Dios nu kadakayu, may adayyu kayu pà nang ki giyán na piníli ne APU nga Dios nu, ta akkan nu mippan ya pagkapúlu nu, ²⁵ ay iláku nu. Ay se nu ippan ya naglakuwán nu ki giyán na piníli ne APU nga Dios nu nga pagday-dayáwan nu kaggína. ²⁶ Ay nu dumatang kayu, ay igátang nu kammin tu naglakuwán nu kadaya piyán nu, ummán kadaya báka, karneru, bási, ay se kayu magkakán ki

àráng ne APU nga Dios nu. Maggan-gánas kayu se daya akkobung nu. ²⁷ Akkan nu kaligpanán daya Levita nga mag-agyán kadaya íli nu, ta áwan nepakin-kuwa kaggída nga lusà.

²⁸ Ay ki káda mekalu dagun, ay masápul la ippan nu daya pagkapúlu nu ki aggipayán nga atán ki íli nu. ²⁹ Ittu yán ya kípát daya Levita, ta áwan da lusà, se daya agtangeli, se daya ulíla se daya bubbúkud da babbay nga mag-agyán kadaya íli nu, ta senu atán kanan da se mabtug da pe. Kuwaan nu yán ta senu bindisyonán nakayu ne APU nga Dios nu kadaya ngámin ub-ubra nu.

Ya dagun nga kapakawan daya útáng

15 “Káda tápus naya mekapittu wa dagun, ay masápul la kaligpanán nu daya ngámin na útáng daya nakaútáng kadakayu. ² Ay ummán kídí ya kuwaan nu: Ngámin daya nagpaútáng kadaya páda da nga ísrael, ay akkan da ngin singiran tu nepaútáng da, ta e APU ya nangikagi kiya angngaligpán kadaya útáng. ³ Annung nu nga singiran daya agtangeli nga nakaútáng kadakayu, may akkan nu singiran ya útáng daya páda nu nga ísrael. ⁴ Awan ya napubri kadakayu kiyán, ta kurug ga parabúran nakayu ne APU nga Dios nu nga nangidde kiya lusà a pag-agyanán nu, ⁵ basta ipas-pasnà nu wala ya angikurug nu ke APU nga Dios, se ya annúrut nu kadaya ngámin na bil-bílin na nga ikagiyán ku kadakayu kídí nga algaw. ⁶ Ay nu parabúran nakayu ne APU nga Dios nu nga ummán kitu nekari na, ay magpaútáng kayu kadaya adu wa nasiyon. Akkan nu masápul ya umútáng kaggída. Iturayán nu daya adu nga nasiyon, may áwan nasiyon nga mangituráy kadakayu.

⁷ Ay nu atán daya napubri nga ísrael nga mag-agyán ki oray inna nga íli kiya lusà a idde ne APU nga Dios nu kadakayu, ay kalakkán nuda; akkan kayu magtar-tarin kaggída. ⁸ Nu di kayu naparon kuma kaggída, se maganggam kayu wala nga mangipaútáng kadaya masap-sápul da. ⁹ Akkan kayu maglam-lammat ka nadakè, gapu ta tagay yin ya mekapittu dagun nga ittu ya angngaligpán nu kadaya útáng kadakayu, ay túya maddi kayu win na magpaútáng kadaya keliyán nu wa napubri. Ay nu makim-imallà dayán ke APU gapu ki kinuwa nu, ay pabasúlan nakayu ne APU. ¹⁰ Magparon kayu se maganggam kayu wala nga mangidde. Ay nu kuwaan nu yán, ay parabúran nakayu ne APU nga Dios nu kadaya

ngámin na ubraan nu. ¹¹ Atán nala nga atán daya napubri ki fli nu. Ay ittu ya gapu na nga ibílin ku kadakayu nga maganggam kayu wala nga mangidde kadaya páda nu wa iIsrael ki oras nga akasápul da.

Daya lin-lintag mepanggap kadaya asassu

(Exo. 21:1-11)

¹² Ay nu atán páda nu nga iIsrael, laláki onu babay, nga mangiláku ki baggi na ka asassu nu, ay annam dagun na ngala ya agsirbi na kadakayu. Ay se yala mawe yin ki mekapittu dagun na. ¹³ May akkan nu papannan nga magsiw-siwayyát. ¹⁴ Magparon kayu wala nga mangidde kaggína ka karneru, trigo, se bási nga gayát kadaya parábur ne APU nga Dios nu kadakayu. ¹⁵ Dam-damdamman nu nga asassu kayu pe kitun ka Egipto, may netálaw nakayu ne APU nga Dios nu. Ay ittu idi ya gapu na nga ikagiyán ku dedi nga bil-bílin kadakayu. ¹⁶ May nu nán na asassu, ‘Maddi yà a magtálaw kadakayu,’ nán na, ta pà-pàgan nakayu, se ya pamilya nu, se piyán na ngin ya magyán kadakayu ka panda, ¹⁷ ay ippan nu kiya giyán gitap nu se nu ipadat ya talínga na ki gitap, ay se nu rabngan ki dúut. Ay díkod asassu nu peyang ngin ki kasibbiyág na. Páda na pe ya kuwaan nu kadaya asassu nu wa babbay.

¹⁸ Ay maganggam kayu din nala nga mangwaya kadaya asassu nu, ta nu banorán ta ya nagsirbi da kadakayu ki annam dagun, ay mamidduwa ya banor na ki suwildu naya pillu nu. Ay nu kuwaan nu yán, ay parabúrán nakayu ne APU nga Dios nu kadaya ngámin na ub-ubra nu.

Ya munna nga toru nga an-anà daya áyam

¹⁹ Ay mepakin-kuwa ke APU nga Dios nu ngámin daya munna nga toru wa an-anà daya báka se daya karneru nu. Akkan nu pagubra ya báka se akkan nu pukísán ya karneru. ²⁰ Ay káda dagun, ay kanan nu ya karni dayán se daya akkobung nu ki àráng ne APU nga Dios nu ki giyán nga piníli na nga pagday-dayáwan nu. ²¹ May nu atán sadúra naya animál, kas pangarígan na pílay, onu kúláp, onu nágan na nga sadúra kiyán, ay akkan nu idátun ke APU nga Dios nu. ²² Annung nu kanan daya ummán kadayán nga animál ki balay nu. Oray iinna kadakayu, ay annung na ya mangán kadaya mebíláng ka nadalus onu mebíláng ka naragit, nga ummán ki

angngán nu ki karni daya gasela se ugta. ²³ May akkan nu kanan ya dága da. Isiyà nu ki lusà nga ummán ki angngisiyà nu ki danum.

Ya Piyasta na Naglàtaw

(Exo. 12:1-20)

16 “Silibráran nu ya Piyasta na Naglàtaw kiya búlán na Abib, ka ammadáyaw nu ke APU nga Dios nu, áta kiyán na búlán tu nangítalaw na kadakayu ka Egipto kitu isa nga gabi. ² Magdátun kayu kiyán na Piyasta ka karneru onu báka kiya giyán na piníli ne APU nga Dios nu nga pagday-dayáwan nu kaggína. ³ Akkan nu isida ya karni dayán ki sinápay nga napayán ka pamalbád. Pittu ngalgaw ya angngán nu kiya sinápay nga áwan pamalbád. Yán na kaláse sinápay ya mangipadamdam ki nagrígát nu, ta nabur-burung kayu kitu nagtálaw nu ka Egipto. Ay kuwaan nu peyang yán ka panamdammán nu kitun na algaw wa nagtálaw nu ka Egipto. ⁴ Ki unag pittu ngalgaw, masápul nga áwan ya masingan na pamalbád kadaya babalay nu. Kanan nu ngámin ya karni naya animál nga pinarti nu ki gabi naya munna nga algaw. Akkan kayu mangibunna ka pára kaláwa. ⁵ Akkan nu mabalin partiyán daya animál nga dátun nu ki Piyasta kadaya panda ngala nga giyán kadaya íli nga idde ne APU nga Dios nu kadakayu. ⁶ Masápul idátun nuda ngala kiya giyán na piníli ne APU nga Dios nu nga pagdayáwan nu kaggína. Magdátun kayu nu sir-sirbut tin, ta ittu yán tu oras nga nagtálaw nu ka Egipto. ⁷ Ilútu nu ya karni daya dátun nu, ay se nu mawe kanan kiya giyán nga piníli ne APU nga Dios nu. Ay se kayu wala magulli kadaya báwi nu nu pagmakát. ⁸ Annam ngalgaw kayu wa mangán ka sinápay nga áwan pamalbád. Ay kiya mekapittu ngalgaw, ay magguurnung kayu wa magday-dáyaw ke APU nga Dios nu. Awan ya magubra kadakayu kiyán nga algaw.

Ya piyasta na aggagáni

(Exo. 34:22; Lev. 23:15-21)

⁹ Magbíláng kayu ka pittu láwas manggayát ki isissikáp nu wa maggáni. ¹⁰ Ay se nu wala silibráran ya Piyasta na Aggagáni ka ammadáyaw nu ke APU nga Dios nu. Ilbetán nu daya piyán nu nga idátun nga gayát kadaya pinagkallà ne APU nga Dios nu kadakayu. ¹¹ Maggan-gánas kayu

ki àràng ne APU nga Dios nu, kiya giyán nga piníli na nga pagdayáwan nu kaggína; dakayu se daya pamilya nu, se daya asassu nu, se daya ulíla, daya bubbúkud da babbay, se daya Levita, se daya agtangeli nga mepaglí kadakayu. ¹²Damdaman nu nga asassu kayu pe kitun ka Egipto, túya kappiyánan nu nga surútan dedi nga bil-bílin.

Ya Piyasta nga Angwa ka Báwi

(Lev. 23:33-43)

¹³Silibráran nu ya Piyasta nga Angwa nu ka Báwi ki unag na pittu ngalgaw, nu mabalin nu màgì daya ápit nu nga trígo, se mabalin nu nga mapgattán daya búnga úbás nu. ¹⁴Maggan-gánas kayu kiyán nga piyasta, dakayu se daya pamilya nu, se daya asassu nu se daya Levita, se daya agtangeli nga mag-agyán kiya íli nu, se daya ulíla se daya bubbúkud da babay kiya íli nu. ¹⁵Pittu ngalgaw nu wa silibráran yán na piyasta ka ammadáyaw nu ke APU nga Dios nu, kiya giyán nga piníli na nga pagdayáwan nu kaggína; ta e APU nga Dios nu ya namaadu kiya búnga daya mul-múla nu se namindisiyon kadaya ngámin na ub-ubra nu. Túya maggan-gánas kayu nga mangsilibrár kiyán nga piyasta.

¹⁶Ay ngámin daya lalláki kadakayu nga iIsrael, ay mamilu da nga magdáyaw ke APU nga Dios nu, ki giyán nga piníli na nga agday-dayáwan nu kaggína: kiya Piyasta Sinápay nga áwan Pamalbád, se ya Piyasta Aggagáni, se ya Piyasta nga Angwa da ka Báwi. Masápul atán itúgut da nga umbet nga magdáyaw ke APU. ¹⁷Mangidde da ngámin kiya kabailán da nga idde, sigun ki kaadu naya pinagkallà ne APU nga Dios nu kaggída.

Daya guwes se ap-apu ki káda íli

¹⁸Pumíli kayu ka guwes se ap-apu kadaya ngámin na íli nga idde ne APU nga Dios nu kadakayu. Aggída ya magdisidir kadaya kas-kásu daya tolay. Ay áwan da nga pan-paneyán. ¹⁹Masápul la nalintag ya angguwes da, ay se áwan da pan-paneyán. Akkan da mangáwat ka pasùsù, áta ya pasùsù, ay mangríraw kiya panaglam-lammat daya nasírib, se ikaniwás na ya panagdisisiyon daya namáru nga tolay. ²⁰Masápul la ya nalintag gala nga angguwes ya surútan nu, ta senu makappan kayu wa mag-agyán kiya lusà a idde ne APU nga Dios nu kadakayu.

²¹ Nu mangwa kayu ka agdatúnán nu pára ke APU nga Dios nu, ay akkan kayu mangippáy ka puste nga ummán kiya puste naya diy-diyos nga Ashera. ²² Akkan kayu mangipasíkad ka batu nga pagday-dayáwan nu kadaya diy-diyos, ta lùsawan ne APU nga Dios nu dayán.

17 Akkan kayu magdátun ke APU nga Dios nu ka báka onu karneru nga atán sadúra na onu dupiktu na, ta lùsawan tutu wala ne APU yán. ² Ay nu atán kayu win na mag-agyán kiya íli nga idde ne APU nga Dios nu kadakayu, ay se la atán nadámag nu wa tolay, laláki onu babay, nga nangwa ka nadakè ki agsisíngan ne APU nga Dios nu, ay dinadál na ya kari ne Dios kadakayu, ³ ta nagdáyaw se nagsirbi kadaya sabáli nga diy-diyos, onu nagdáyaw kiya mata, onu kiya búlán onu kadaya bittuwan, nga nebílin ne APU kadakayu nga akkan nu kuwaan. ⁴ Ay nu madámag nu ya ummán kiyán, ay kappiyánan nu nga ammuwan nu kurug nga atán nangwa ki ummán kiyán kadaya ísrael. Ay nu kurug ya dámag nga nàwa yán na nadakè ki ísrael, ⁵ ay ilawán nu kiya íli nu ya tolay ya nangwa kiyán na nadakè, se nu tùtoán panda ki katay na. ⁶ Ngamay masápul la atán duwa onu tallu nga magsistígu kiya kinuwa na. Ay nu sissa ya magsistígu, ay akkan nu mabalin patayan. ⁷ Ay daya sistígu ya munna nga manùtò kiya tolay nga nagbásul se yala daya tolay. Ay ummán kiyán ya angngippà nu kiyán na kinadakè kiya íli nu.

⁸ Ay nu masulítan kayu kiya íli nu wa mangrisut ki isa nga kásu, ummán kiya nakapatay onu pumatay, onu ríri mepanggap kadaya kuw-kuwa, onu sinágid naya isa nga tolay ya kasittolay na, ay ippan nu ki giyán na piníli ne APU nga Dios nu nga pagday-dayáwan nu kaggína. ⁹ Mawe kayu kadaya pappádi nga Levita se daya guwes nga mangupisína kiyán nga tiyampu, ay aggída ya mangrisut kadayán na kásu. ¹⁰ Ay kagiyán da kadakayu ya disisyon da kiya kaatán nu kiya giyán nga piníli ne APU. Ay nu nágan na ya disisyon da, ay ittu wala yán ya surútan nu. ¹¹ Ay nu nágan naya disisyon da kiya nakaawátan da ki lintag, ay ittu yán ya makurug, ay se surútan nu daya ngámin na kagiyán da. Akkan nu ul-ulissan. ¹² Masápul matay ya sumuwáy ki disisyon daya pappádi se daya guwes nga natudinán nga magsirbi ke APU nga Dios nu. Ummán kiyán ya kuwaan nu, senu mippà yán nga kinadakè ki íli nu. ¹³ Ay nu madámag daya ngámin tolay yán, ay magansing da se akkan da kuwaan ya ummán kiyán na amikammu.

Ya bílin mepanggap ki ári

¹⁴Ay nu makadatang kayu kiya lusà nga idde ne APU nga Dios nu kadakayu, se masákup nu win, ay se kayu mag-agyán nin kitúni na, ay mabalín malammat nu nga piyán nu nu atán ári nga mangiapu kadakayu, nga ummán kadaya duddúma nga nasiyon ki lebut nu. ¹⁵Ay nu mapakuna, ay masápul nga ya tolay nga piliyan nu, ay ya piníli kampela ne APU nga Dios nu win. Masápul nga páda nu wa ilIsrael ya piliyan nu nga ári. Akkan nu kuwaan ka ári nu ya agtangeli. ¹⁶Akkan mabalin na magùnud ka adu wa kabalyu ya ári nu. Akkan pe mabalin na mangibon kadaya tolay na nga mawe gumátang ka kabalyu ka Egipto. Ata kinagi ne APU win kadakayu nga, ‘Akkan kayu tutu wala magul-ulli ka Egipto.’ ¹⁷Masápul pe nga akkan mangatáwa ka adu ya ári nu, ta aggída ya mangiadayyu kaggína ke APU. Ay se akkan pe magùnud ka adu wa silber se balitù. ¹⁸Ay nu magári yin, ay masápul middán ka kupiya daya lin-lintag se bil-bílin ne APU kiya àráng daya pappádi nga Levita. ¹⁹Masápul nga atán peyang kaggína yán na kupiya daya lin-lintag, ta senu bas-basáan na peyang ki kasibbiyág na, ta senu ammu na ya magansing ke APU nga Dios na, se ipas-pasnà na ya annúrut na kadaya ngámin na kag-kagiyan daya lin-lintag se bil-bílin. ²⁰Ay díkod akkan na nga ipangátu ya baggi na kadaya páda na nga ilIsrael, se akkan na malammat ya sumuwáy kadaya bil-bílin ne APU, ay díkod adaddu ya agturáy na se daya gakagaka na ki Israel.

Ya kípát daya pappádi kadaya dátun

18 Ay nán manin tu Moses, “Daya pappádi nga Levita, se ngámin daya Levita nga tangámalán, ay áwan da ngáni nga lusà ki Israel. Mangán da ngala kadaya dátun pára ke APU nga ittu ya bátug ngáni da. ²Awan da ngáni nga lusà nga ummán kadaya duddúma nga ilIsrael. Ya bátug ngáni da ay e APU, ta ittu ya nekari na kaggída.

³Ay nu magdátun daya tolay ka toru nga báka, onu karneru, ay mepakin-kuwa kadaya pappádi daya tápil, se daya duwa nga padpadíngil, se daya sinay. ⁴Idde nu pe kadaya pappádi ya munna nga ápit nu kadaya trígo nu, se básí nu, se denu olíbo nu, se ya dùdut da karneru nu ki dámu nu wa mamúkis kaggída. ⁵Ta piníli ne APU nga Dios nu, daya Levita

nga tangámalan ka pappádi na nga magsirbi kaggína peyapeyang ngin ka panda.

⁶ Ay nu panáwan na Levita ya babalay na ki Israel, ay se la mawe kiya giyán nga pinlí ne APU nga agday-dayáwan, ⁷ ay annung na ya magsirbi nga pádi ne APU nga Dios nu, nga ummán kadaya duddúma nga Levita nga magsir-sirbi ke APU kitúni. ⁸ Ay mepáda ya kípát na kadaya kípát daya duddúma nga pádi kadaya dátun, oray nu atán ya maggayát ki pamilya na.

Daya meallang nga kuwaan da

⁹ Ay nu makadatang kayu kiya lusà a idde ne APU nga Dios nu kadakayu, ay akkan nu tal-taldan daya nadakè nga kuk-kuwaan daya tolay nga atán kitúni. ¹⁰ Awan ya mangidátun kadakayu kadaya an-anà nu kiya anídúgán. Akkan kayu umat-atangya kadaya marammadtu, daya maranglabag, daya manggámud, ¹¹ onu manggímud, se daya maganítu, onu makiamomán kiya kaduduwa datu natay yin. ¹² Kagúra tutu wala ne APU nga Dios nu daya mangwa kadayán. Ittu yán ya gapu na nga rapúnan na daya tolay kiya lusà nga idde na kadakayu sakbay kayu wa dumatang. ¹³ Akkan kayu mangwa ka oray nágan na nga nadakè ki agsisíngan ne APU nga Dios nu. ¹⁴ Daya tolay kiya lusà nga mawe nu sakúpan, ay mangurug da kadaya marammadtu se kadaya maganítu. Ngamay iallang ne APU nga Dios nu dayán na kuk-kuwaan.”

Ya profeta nga ummán ke Moses

¹⁵ Ay nán manin ne Moses, “Mangipàrob nge APU nga Dios nu ka profeta nga ummán kiyà nga gayát kammin kadakayu. Masápul manggína kayu kaggína. ¹⁶ Ata ittu yán tu ag-agngan nu kitun ke APU nga Dios nu kitu nagguurnung nu ka bantay Sinai. Nakim-imallà kayu nga akkan nu kuma magína ngin ya úni ne APU nga Dios nu, se akkan nu kuma masingan nin ya maggatagatang nga apuy na, ta magansing kayu, ta get matay kayu. ¹⁷ Tútu nán ne APU kiyà kitun, ‘Kustu mà ya kinagi da. ¹⁸ Túya mangipàrob bà ka profeta nga ummán kikaw nga maggayát kaggída. Aggína ya panguniyan ku kadaya tolay. Kagiyan na kadaya tolay daya ngámin na pekagi ku. ¹⁹ Panísan ku ya oray inna nga akkan mangikurug

kadaya kagiyan nayán na profeta, ta iyà mismu ya magpekagi kaggína. ²⁰May nu atán profeta nga magbàbànan ki ngágan daya duddúma nga diy-diyos, onu profeta nga magbàbànan ki ngágan ku nga akkan ku kammala nebon nin, ay masápul matay yán na tolay.’ ²¹Ay get nán nu nga, ‘Paanna ya akammu mi nga gayát ke APU ya ibàbànan naya profeta onu akkan?’ ²²Ay nu magbàbànan ya profeta ki ngágan ne APU, se akkan màwa tu kinagi na, ay akkan gayát ke APU ya ibàbànan na. Gayát yán kiya uray na kampela ngin, túya akkan kayu magansing kaggína.

Daya il-íli nga agkamángan

(*Num. 35:9-34; Jos. 20:1-9*)

19 Ay nán ne Moses kadatu iIsrael, “Nu marápun ne APU nga Dios nu daya tolay nga mag-agyán kiya lusà nga idde na kadakayu, ay dakayu win ya mag-agyán ki íli da se kadaya babalay da. ²Ay masápul magpíli kayu ka tallu nga íli kiya lusà nga idde ne APU nga Dios nu kadakayu nga pag-aganán nu. ³Ay se nu uwaran ya lusà ka tallu wa distrítu. Ay káda distrítu, ay sakúpan na ya isa kadatu tallu wa íli nga napíli nu. Kappiyánan nu daya kal-kalsáda nga mawe kadayán na íli, ta ittu dayán daya pagkamángan daya makapatay. ⁴Ay nu nakapatay ya isa nga iIsrael ka páda na nga iIsrael, may akkan da magkagúra, ay annung na ya nakapatay ya mawe kiya isa kadaya tallu wa íli nga makigdù ta senu akkan maan-anu. ⁵Kas pangarígan na atán da duwa nga tolay ya nawe ka ginúbát nga magkallang. Ay tu isa kaggída, kaggína nga magkallang, ay nasàtu tu parakul na, ay se yala nagdittág kitu kabulun na nga ittu nepatay na. Mabalín natu nakapatay ya mawe makigdù kiya isa kadatu tallu nga íli, ta senu akkan na maan-anu. ⁶Ay nu tura la nga adayyu pà nang kaggína ya giyán na isa kadatu tallu wa íli, ay get tala nga masimát natu mangibálat kitu natay tu nakapatay, ay se na patayan pe. Nu mapakuna, ay natay yala tu nakapatay oray akkan na kuma rabbang tu matay, ta akkan na nga ginúrat pinatay tu kabulun na. ⁷Tu yán ya gapu na nga ibílin ku kadakayu nga mamíli kayu ka tallu wa íli nga agkamángan nu.

⁸Ay nu paabayyan ne APU nga Dios nu ya lusà nga sakúpan nu, ta ittu ya nekari na kadatu apuapu nu, nga idde na ngámin nga lusà a nekari na, ⁹ay masápul mamíli kayu ka tallu pikam ma íli nga agkamángan nu. (Idde na ya lusà kadakayu nu surútan nu daya ngámin na nebílin ku kadakayu,

ta senu piyán nu we APU nga Dios nu, se ikurug nu, se surútan nu ya pagayatán na.) ¹⁰ Díkod malilíán ya pannakatay daya áwan bas-básul nga tolay nu atán kayu win kiya lusà a idde ne APU nga Dios nu kadakayu. Kuwaan nu yán, ta senu akkan kayu mapabásul nu atán ya matay nga áwan na bas-básul.

¹¹ Ngamay nu kas pangarígan na lùsawan naya isa nga tolay ya keliyán na, se na mawe itanab nga patayan, ay se la mawe makigdù kiya isa kadedi nga íli, ¹² ay masápul la mawe alà daya ap-apu, se da ippan kiya íli na, ay se da iáwat kitu nàgud nga induan natu pinatay na, ta senu patayan na pe. ¹³ Akkan nu kalakkán! Ta masápul mippà ki Israel ya ummán kiyán, ta senu napiya ya kabiy-biyág nu.

Ya mepanggap kadaya muhon

¹⁴ Ay nu makadatang kayun kiya lusà a idde ne APU nga Dios nu kadakayu, ay akkan nu ialit daya muhon nga pagpapandanán daya lusà nu nga nippáy kam datu apuapu nu.

¹⁵ Akkan nu pabasúlan ya isa nga tolay nu sissa ya sistígu ki kinuwa na. Masápul duwa onu tallu ya sumistígu, se la mapabásul ya isa nga tolay kiya nekedarumán na. ¹⁶ Ay nu magsistígu ya isa nga tolay ka busid, ta senu mapabásul ya isa nga tolay, ¹⁷ ay masápul mawe da nga duwa kiya giyán na pagday-dayáwan ke APU, ay se la daya pappádi se daya guwes nga atán kitúni ya makammu nga mangguwes kaggída. ¹⁸ Bustigaran da nga kappiyánan yán na kásu. Ay nu mammuwán da nga magbus-busid tu sistígu kiya ipabásul na kiya páda na nga ílrael, ¹⁹ ay kuwaan nu kaggína ya piyán na màwa kitu pabasúlan na ka busid. Tu yán ya kuwaan nu, ta senu mippà ya ummán kiyán na nadakè kadakayu. ²⁰ Ay nu madámag daya ngámin tolay yán nga nàwa, ay magansing da, ay díkod áwan pe yin ya mangwa kiya ummán kiyán nga nadakè. ²¹ Akkan nu kalakkán daya ummán kadayán nga tolay! Nu biyág ya inútáng, biyág pe ya pagbáyad. Nu mata, ay mata pe, ay nu ngípan, ay ngípan pe. Nu íma, ay íma pe, ay nu bingil, ay bingil pe ya pagbáyad.

Ya lintag mepanggap ki makigubát

20 “Nu mawe kayu makigubát, ay akkan kayu makan-ansing nu masingan nu wa ad-adu da may dakayu, se nakakabalyu da, onu nakalúgán daya kalínga nu. Ta e APU nga Dios nu nga nangitálaw kadakayu ka Egipto ya mamul-bulun kadakayu! ² Ay sakbay kayu wa mawe makigubát, ay umbet pikam ya pádi nga mangamomán kadaya suldádu: ³ ay nán na kaggída, ‘Manggina kayu, dakayu wa iIsrael! Idi nga algaw, ay mawe kayu makigubát kadaya kalínga nu. Akkan kayu wa magansing! Pagbagkaddan nu wala daya uray nu, se akkan kayu wa malídug, onu magringgur gapu kaggída, ⁴ ta e APU nga Dios nu ya mamulun kadakayu. Aggína ya manggubát kadaya kalínga nu. Ay pangabáan nakayu.’

⁵ Ay se yala amomanán daya ap-apu daya suldádu nga nán da kaggída, ‘Atán kadakayu ya nangipasíkad ka balay na, ngamay akkan na pikam nedidikár? Ay nu atán, ay magulli yala ngin tagge ka balay na, ta get nu matay kiya paggugubatán, ay sabáli yin ya mangididikár kiya balay na. ⁶ Ay nu atán da kadakayu ya nagmúla ka úbás, may akkan na pikam naramanán ya búnga da? Ay nu atán, ay magulli tagge yin get nu matay kiya paggugubatán, ay sabáli yin ya munna nga mangramán kiya búnga naya múla na. ⁷ Atán da kadakayu ya nakiturátu wa makiatáwa? Ay nu atán, ay magulli tagge yin, ta get nu matay kiya paggugubatán, ay sabáli yin ya mangatáwa kiya tali atawán na.’

⁸ Ay nán pikam datu ap-apu, ‘Atán kadakayu ya magansing onu magtal-talaw? Ay nu atán, ay magulli tagge yin, ta get tala nu maalitán daya duddúma ki ansing na se ya agtal-talaw na.’ ⁹ Ay nu nabalín inamomanán datu ap-apu datu suldádu win, ay mamíli da kadatu mangiapu kadatu suldádu.

¹⁰ “Ay nu rautan nu ya isa nga íli, iddán nuda pikam ka waya da nga sumúku. ¹¹ Ay nu mayát da ki kagiyán nu, ay se da ilukát ya ruwáangan na íli da nga sumúku kadakayu, ay pagbalinan nuda ngámin ka asassu nu. ¹² May nu akkan da nga sumúku, ta pí-piyán da ya makigubát kadakayu, ay túyán, limútan nuda se nuda nga rautan. ¹³ Ay nu abáan nuda ngin, gapu ki nesisseng ne APU nga Dios nu kadakayu, ay patayán nu ngámin daya lalláki kaggída. ¹⁴ Ngamay annung nu nga alá daya babbay da se daya annánà, se daya animál da, se ngámin nga madukà nu kiya íli. Annung nu nga usaran daya ngámin nga kuw-kuwa daya kalínga nu.

Nidde ne APU nga Dios nu dayán kadakayu. ¹⁵ Ummán kiyán ya kuwaan nu kadaya il-íli nga adayyu kadakayu, nga akkan na íli daya nasiyon nga kapannán nu wa paggunàán. ¹⁶ Ngamay nu kadaya íli kiya lusà nga ipakin-kuwa kadakayu ne APU nga Dios nu, ay patayan nu ngámíngámin daya atán kiyán na sibbiyág. ¹⁷ Rapúnan nu daya ngámin nga toláy: daya Heteo, Amoreo, Cananeo, Perezeo, Hiveo se daya Jebuseo, ta ittu ya nebílin ne APU nga Dios nu nga kuwaan nu. ¹⁸ Patayan nuda ngámin, ta senu áwan ya magtùgud kadakayu kadaya nadakè a kuk-kuwaan da nga magday-dáyaw kadaya diy-diyos da. Díkod akkan kayu magbásul ke APU nga Dios nu. ¹⁹ Ay nu atán piyán nu nga sakúpan na íli, ay akkan nu ilangngán daya káyu nga magbúnga, oray nu mabayág nu nga masákup yán nga íli. Burásan nu daya búnga da ka kanan nu, may akkan nuda ilangngán, ta akkan wayya nga daya káyu daya kalínga nu. ²⁰ Annung nu wa ilangngán daya káyu wa akkan magbúnga ka tarikáyu nu, nga manglìmut kiya íli, panda kiya angngábà nu kiyán.

Ya lintag mepanggap ki kásu nga akkan marisut

21 “Nu makadatang kayun kiya lusà a ipakin-kuwa ne APU nga Dios nu kadakayu, ay se yala atán nakadukà kadakayu ka innát ki sir-sirát, se akkan nu ammu nu inna ya pumatay kaggína, ² ay masápul nga mawe daya pangmanàman se daya guwes kiya giyán nga nakasmàán da kitu natay. Ay se da rukudan ya kadayyu natu natay kadaya íli nga adanni kiya giyán na. ³ Ay nu ammu da ngin ya kaadanniyán na íli kitu natay, ay mangalà daya pangmanàman kiyán na íli ka báka nga bumalásang nga akkan pikam pinagubra. ⁴ Ay se da nga ippan ya báka kiya akkan pikam naarádu onu namulán na lusà, nga atán magáyus peyang nga awweg na, ay se da la nga ritúan ya bùlaw natu báka kitúni. ⁵ Ay se yala nga mawe daya pappádi nga Levita kitúni, ta aggída ya piníli ne APU nga Dios nu nga magsirbi kaggína, se mamindisiyon ki ngágan ne APU. Aggída ya magdisiyon kadaya ngámin na kas-kásu nga atán natakitán onu natay. ⁶ Ngámin nga ap-apu ki íli nga adanni kiya giyán nga nakasmàán da kiya natay, ay bagguwán da daya íma da kiya pane útun natu báka nga rinítù da ya bùlaw na, ⁷ ay se da nán, ‘Akkan dakami ya namatay kiya toláy, ay se akkan mi nasingan nu iinna ya namatay. ⁸ Pakawanam, O APU, daya toláy mu nga ísrael nga netálaw mu ka Egipto. Ay pakawanan nakami,

se akkan mu din pabasúlan daya iIsrael nga tolay mu, kiya pannakatay nedi nga tolay ya áwan básul.' Akkan da kurug mapabásul ki pannakatay natu tolay. ⁹ Nu kuwaan nu yán, ay áwan nu wa sungbátan ki pannakatay naya tolay, ta kinuwa nu ya kustu ki agsisíngan ne APU.

Ya lintag panggap kadaya bálud da babbay

¹⁰ Ay nu pangabáan nakayu ne APU nga Dios nu kiya akigubát nu kadaya kalínga nu, ay tiliwan nuda nga ippan ka íli nu. ¹¹ Ay nu tura ngala nga atán nasingan nu wa napiya nga babay kadaya tiliw nu, ay se nu piyán atawán, ¹² ay ippan nu kiya balay nu, se nu kalbuwan pikam, se nu pùdan daya kuku na, ¹³ ay se nu sukatán ya bádu na kitu naniliw nu kaggína. Magyán kiya balay nu, may bay-án nu nga imanakit na daya mannákam na ka makabúlán. Ay nu mabalin yán, ay mabalin nu win na atawán. ¹⁴ Ngamay nu nolaw kayu win kaggína ki kamuddiyánan, ay papannan nu win ki piyán na kapannán. Akkan nu mabalin iláku. Ay akkan nu pe mabalin na ibíláng ka asassu nu, ta pílit nu wa inatawán.

Ya pagrabngán na manákam ma an-anà a laláki

¹⁵ Ay kas pangarígan nu atán laláki nga duwa ya atáwa na, may pà-pàgan na ya isa may tu isa. Ay se yala nakapútut kaggída nga duwa ka lalláki. Ay nu tu pútut na kitu akkan na pàgan nga atáwa na, ay aggína ya manákam, ¹⁶ nu umbet ya algaw wa angnguwár natu tolay kadaya kuw-kuwa na kadaya annánà na nga lalláki, ay akkan mabalin nga idde na ya pagrabngán naya manákam ma laláki kiya an-anà naya pàgan na nga atáwa na nga akkan manákam. Masápul la idde na kiya manákam ma laláki nga pútut na kiya atáwa na nga akkan na pàgan. ¹⁷ Masápul nga mamidduwa ya kaadu naya idde na kiya manákam ma pútut na kitu akkan na pàgan nga atáwa na, ta ittu ya pagrabngán na. Masápul ikurug na ya pagrabngán daya manákam ma annánà a lalláki.

Daya nasúkir nga annánà

¹⁸ Ay nu nasúkir se nasuwáy ya isa nga an-anà na isa nga tolay, se akkan na ikur-kurug daya mannákam na, oray mán nu disiplináan da, ¹⁹ ay

masápul ippan daya mannákam na kadaya pangmanàman ki ìli, ta senu bustigaran da. ²⁰ Ay ummán kídì ya kagiyan da kadaya pangmanàman da: ‘Nasúkir idi nga an-anà mi, pabegan na sumuwáy kadakami, se akkan nakami ikur-kurug, maging-inglaw se maglin-linát.’ ²¹ Ay se yala nga tùtoán daya tolay panda kiya katay na. Ummán kiyán ya angippà nu kadakayu kiyán na kinadakè. Ay díkod nu mammuwán ngámin daya ìsrael yán, ay magansing da ngin.

Daya duddúma pikam nga lintag

²² Ay nu atán napabásul nga matay ya kapanísán na, ay se nu wa nebisin ki káyu, ²³ ay akkan nu bay-án na matangagabi ya baggi na nga nebibísin. Masápul nga itaman nu kammin kiyán nga algaw, áta ya tolay ya mebisin ka káyu, ay ittu ya gapu na nga gedán ne Dios ya lusà. Ay túya masápul nga akkan nu rag-ragitán ya lusà a nepakin-kuwa ne APU nga Dios nu kadakayu.

22 Ay nu masingan nu nga magaw-awagwag ya báka onu karneru na keliyán nu, ay akkan nu wa pagdudoray yala. Tiliwan nu se nu la idde kiya makin-kuwa. ² Ay nu adayyu pà nang ya pag-agyanán na, onu akkan nu ammu nu iinna ya makin-kuwa, ay alà nu ki balay nu, ta idde nu ngala nu umbet sapúlan natu makin-kuwa. ³ Ay páda na pe nu asnu onu bádu, onu panda ngala nga newágà naya keliyán nu ya masmà nu. Akkan nu itagàna ya iseng nu kaggína. ⁴ Ay nu masingan nu wa nekálin ki dálen ya asnu onu báka na keliyán nu, ay akkan nu bay-bay-án nala. Sengán nu nga mamángun kiya animál na.

⁵ Ay akkan mabalin nga magbádu ya babay kiya bádu daya lalláki, onu daya lalláki nga magbádu kiya bádu daya babbay. Lùsawan ne APU nga Dios daya tolay nga mangwa kiya ummán kiyán. ⁶ Ay nu makadukà kayu ka sùbut an-anù ki káyu onu ki lusà nga atán ubbun na onu ilug na, ay se atán ya an-anù a mangalukup kadaya ubbun na, onu mangukup, ay akkan nu alà ya an-anù se daya ubbun na. ⁷ Annung nu nga alà daya ubbun na, may bay-án nu ya ina da, ta senu napiya se adaddu ya panagbiyág nu.

⁸ Ay nu mangipasíkad kayu ka baru wa balay, ay masápul la payán nu ka lípán ya ngúdu na, ta senu akkan kayu mapabásul nu tura la atán ya mebinà se matay.

⁹ Akkan kayu magmúla ka sabáli nga múla kiya nagbátán daya múla nu wa úbás. Ata nu kuwaan nu yán, ay akkan nu málà ya maápit nu kiya nemúla nu, se ya búnga daya úbás nu. Mepakin-kuwa da kiya Templo.

¹⁰ Akkan nu pagbulunan nga pagarádu ya báka se asnu.

¹¹ Akkan nu pagbádu ya bádu wa nàwa ki dùdut karneru se dilána.

¹² Arumaymayán nu daya appát nga síku naya bádu nu.

Ya lintag mepanggap kadaya babbalásang

¹³ Ay nu kas pangarígan nu inatawán naya isa nga laláki ya isa nga babbalásang, ay se la nga maddi kaggína ngin kane mabalin na nga allayan, ¹⁴ ay se la nga mamalabúga ka ipabásul na nga pamad-padakè na kitu babay nga nán na, ‘Kane magallay kami, ay nammuwán ku nga akkan iyà ya nunna kiya inatawán ku nga babay,’ nán na. ¹⁵ Masápul nga mangipassingan daya manákam na ya babay ka ibidinsiya kadatu ap-apu kitu íli da nga magbustigár kitu kásu, nga áwan neallayán naya babbalásang sakbay nga nangatáwa. ¹⁶ Ay nán na ama na babay, ‘Nepalúbus ku ya an-anà ku nga atawán nayán na laláki. Ngamay kídì, ay lùsawan na ngin. ¹⁷ Ay se la mamalabúga ka ipabásul na kiya an-anà ku. Nán na nga akkan aggína ya nunna nga neallay kiya an-anà ku. Ne, ya ulat nga mangipassingan nga aggína ya nun-unna nga neallay kiya an-anà ku. Sinnan nu kod ya dága kiya ulat nga nagiddaán da kitu nunna nga gabi da!’ Ay se da nga bìladan tu ulat ki àráng datu ap-apu kitu íli. ¹⁸ Ay díkod tiliwan daya ap-apu kiya íli tu laláki, ay se dala nga panísan. ¹⁹ Ay pagmultaan da pikam ka magatut nga pinaláta nga silber, se da idde ya silber kiya ama na babay, ta neap-appat na ki pagad-aduwán ya isa nga babbalásang kiya Israel. Ay se magtul-túluy nga magatáwa da, se akkan na mabalin nga isína ya babay ki kasibbiyág na. ²⁰ Ay nu kurug ya ipabásul na, se áwan da mepassingan na ibidinsiya nga akkan kurug tu ipabásul na, ²¹ ay ilawán da ya babay se dala ippan kiya gagyangán na balay na ama na. Ay se la nga tùtoán da lalláki kitu íli na panda ki katay na. Ata nakap-appat tutu wala ya kinuwa na ki Israel, ta neallay ki laláki nga akkan na atáwa ki ag-agyán na pikam ki balay naya ama na. Ummán kiyán ya angngippà nu kiya ummán kiyán nga kinadakè.

²² Ay nu masukalán ya isa nga laláki nga daladágan na ya atáwa na sabáli nga tolay, ay masápul matay tu laláki se itu babay. Ay ummán kiyán ya angngippà nu kiyán na kinadakè kídi Israel.

²³ Ay nu masukalán ya isa nga laláki nga neallay kiya babay nga tagay da ngin na atawán, ay se nàwa idi ki íli na babay, ²⁴ ay alà nuda nga duwa se nuda ilawán kiya íli, ay se nu tûtoán da panda ki katay da. Matay ya babay, gapu ta akkan na nakasáraw wa makiseng, ay atán kiya íli nga atán daya makagína kaggína. Matay ya laláki gapu ta dinaládag na ya bílang atáwa ngin naya keliyán na. Ay ummán kiyán ya angngippà nu kiya ummán kiyán nga kinadakè.

²⁵ Ay nu sîpan na isa nga laláki ki dálen ya isa nga babbalásang nga nekari yin na meatáwa, ay tu laláki yala ya matay. ²⁶ Akkan nu an-anuwan ya babay, ta áwan na nagbasúlán na pakatayán na. Ta idi nga kásu, ay páda na kam ya kásu naya laláki nga pinatay na ya keliyán na nga áwan bas-básul. ²⁷ Ay gapu ta sinikap natu laláki tu babay kiya kal-kalawagán, ay oray nu makas-asáraw tu babay ya makiseng, ay áwan makagína nga sumeng kaggína. ²⁸ Ay nu masukalán ya isa nga laláki nga sinikap na ya isa nga babbalásang nga áwan na nekariyán na keatawán na, ²⁹ ay masápul nga mangidde ka limma púlu nga silber ya laláki kiya ama na babay, ay se masápul atawán na pe ya babay gapu ta pinílit na. Akkan na mabalin nga isína ki kasibbiyág na.

³⁰ Ay akkan pe mabalin allayan naya an-anà ya atáwa na ama na nga naniyumán kaggína, áta iap-appat na ya ama na.

Daya mebíláng ka tolay ne APU

23 “Akkan mabalin na mepagguurnung kadaya tolay ne APU daya lalláki nga nalsitán onu naputad ya kuwa da.

² Akkan pe mabalin mepagguurnung kadaya tolay ne APU daya tabuwang, se daya gakagaka da panda kiya mekasangapúlu wa paganakán na.

³ Ay akkan pe mabalin mepagguurnung kadaya tolay ne APU daya Ammonita onu Moabita se daya gakagaka da, oray nu panda kiya mekasangapúlu wa paganakán da. ⁴ Ata akkan dakayu niddán ka kanan nu se inuman nu kitu nagdal-dalen nu nga gayát ka Egipto. Ay tinangdánan da mán kammin pe tu Balaam nga an-anà ne Beor nga iPetur ka probinsiya

na Mesopotamia, ta senu gedán nakayu. ⁵ May akkan ginina ne APU nga Dios nu tu Balaam. Nu di nakayu pay kinalakkán kitun na nagged na kadakayu, ata pà-pàgan nakayu ne APU nga Dios nu. ⁶ Ki kasibbiyág nu, ay akkan nu sengán daya Ammonita se Moabita kiya pagkapiyaán da ki kabiy-biyág da.

⁷ Akkan nu irupat daya Edomita, ta induan nuda. Akkan nu pe irupat daya iEgipto, ta nag-agyán kayu kiya lusà da kitun. ⁸ Ay mabalin na mepagguurnung kadaya tolay ne APU daya gakagaka da, manggayát ki mekàlu wa paganakán da.

Ya lintag mepanggap kiya kinadalus na kampu

⁹ Ay nu mawe kayu makigubát kadaya kalínga nu, ay masápul nga adayyuwán nu daya bánag nga mamaragit kadakayu.

¹⁰ Ay nu mebiláng ya isa nga laláki ka naragit ta linawanán kaggína nga matúdug ki gabi, ay masápul tangalgaw wa mag-agyán ki lasi na kampu. ¹¹ Ay kiya gídám, ay masápul la magdidígut, ay nu masirbut ya mata ngin, ay annung na ngin ya magulli ki kampu.

¹² Masápul atán isa nga giyán kiya lasi naya kampu nu nga pagkasilyattán nu. ¹³ Káda mawe kayu, ay mangalà kayu ka pagkorob nu, ay se gaburán nu kammin nu mabalin kayu. ¹⁴ Masápul la nadalus peyang ya kampu nu, ta magaliliput te APU nga Dios nu kiya kampu nu, nga mangsalaknib kadakayu, se mangipaábà kadakayu kadaya kalínga nu. Masápul áwan na masingan na nakap-appat kadakayu, ta get nu paglikudán nakayu.

Daya duddúma pikam ma lin-lintag

¹⁵ “Ay nu magbarráw daya asassu kadaya apu da, se da ngala mawe makigdù kadakayu, ay akkan nuda iulli kadaya apu da. ¹⁶ Bay-án nu nga mag-agyán da ki oray kawà na kadaya íli nu nga piyán da nga pagyanán. Akkan nuda nga pal-palakkan.

¹⁷ Meallang kadakayu nga iIsrael, lalláki mán onu babay, ya magbalin ka púta kiya templo daya diy-diyos. ¹⁸ Ay meallang pe kadakayu ya mangilbet kiya pirà a nàluwán ki agpúta, ka annungpál nu ki kari nu ke APU nga Dios nu. Lùsawan tutu wala ne APU nga Dios nu daya púta ki templo daya diy-diyos.

¹⁹Ay nu magpaútáng kayu ka pirà, onu makkán onu oray inna kiyán kadaya páda nu nga ilIsrael, ay akkan nu pagan-anaan. ²⁰May annung nu nga pagan-anaan daya ipaútáng nu kadaya agtangeli, may akkan nu pagan-anaan daya ipaútáng nu kadaya páda nu wa ilIsrael, ta senu parabúrán nakayu ne APU nga Dios nu kadaya ngámin na ubra nu kiya lusà a mawe nu sakúpan se pagyanán.

²¹Ay nu atán isipata nu ke APU nga Dios nu nga kuwaan, ay akkan nu ipatattát ya angwa nu, ta áwan duwaduwa nga singiran nakayu, ay magbásul kayu kaggína. ²²May akkan kayu wayya nga magbásul nu akkan kayu magsipata. ²³Ngamay nu magsipata kayu ke APU nga Dios nu, ay masápul nga tungpálan nu.

²⁴Ay nu manalen kayu ki kaubásan na keliyán nu, ay annung nu ya mangán ki piyán nu ki búnga na úbás na. Ngamay akkan kayu magkiláwag. ²⁵Ay nu manalen kayu kiya katrigowán da keliyán nu, ay annung nu ya magbùsil kadaya trígo na, may akkan nu ganiyan.

Ya lintag kadaya magatáwa nga magsína

24 “Nu mangatáwa ya isa nga laláki, ay se yala umbet ya oras nga kolawán na ngin ya atáwa na, ta atán nammuwán na nga nadakè kaggína, ay masápul la mangwa ka kasurátan nga isína na ngin ya atáwa na, se na idde kiya babay ya kasurátan, se na ngala pataláwan kiya balay na. ²Ay nu mangatáwa manin ya babay, ³ay se manin lùsawan naya mekàduwa nga atáwa na, ay iddán na ka kasurátan na isína na, onu kas pangarígan na matay ya laláki; ⁴ay akkan mabalin nga atawán kammin natu nunna nga nangatáwa kaggína, ta mebiláng ka naragit tin tu babay. Ay nadakè yán kiya àràng ne APU. Akkan nu kuwaan ya nadakè nga ummán kiyán kiya lusà a idde ne APU nga Dios nu kadakayu.

Daya duddúma pikam nga lin-lintag

⁵Ay nu apangngatáwa ya isa nga laláki, ay akkan mabalin na mawe makigubát, onu magubra ki ubra ka íli. Mag-agyán nala ki balay na ka makadagun, se na paanggamman ya atáwa na.

⁶Ay nu pautángan nu ya isa nga tolay, ay akkan nu alà ya aggiridán na ka bátug salda na kadakayu, ta ummán nu ka inalà ya pagbiyág na.

⁷Matay ya tolay nga matiliw mangidnap ki páda na nga iIsrael, se na asassuwan onu iláku. Ummán kiyán ya angngippà nu kiyán na kinadakè kiya ili nu.

⁸Ay nu mepanggap kadaya sin-sinakit ki lublub, surútan nu ya kagiyán daya pappádi nga Levita, ta ittu dayán daya nebílin ku kaggída. ⁹Damdaman nu tu kinuwa ne APU nga Dios nu kitu Miriam, kitu agdal-dalen da nga nagtálaw ka Egipto.

¹⁰Ay nu pautángan nu ya páda nu wa iIsrael, ay akkan kayu lumná kiya balay na nga mangalà kiya bádu na nga bátug salda na ki útáng na. ¹¹Mag-agyán kayu wala kiya lasi nga magiddag kiya angngidde na kadakayu. ¹²Ay nu isalda naya napubri ya bádu na, ay akkan nu pagtangagabíyan ya bádu na kiya balay nu. ¹³Ipatulli nu ya bádu na ki sir-sirbut, ta senu atán pagbádu na nga matúdug. Ay díkod magiyáman kadakayu, ay se ibílang nakayu ne APU nga Dios nu ka namáru!

¹⁴Akkan nu wa gundawáyan daya napubri se kal-allà nga pagub-ubraan nu, páda nu nga iIsrael da mán onu agtangeli da nga mag-agyán kiya ili nu. ¹⁵Idde nu ya suwildu daya pagub-ubraan nu, sakbay nga masirbut ya mata, ta napubri da, ay ya suwildu da ya namnamáan da. Ay nu akkan nu nga idde, ay se dakayu iríri ke APU, ay mapabásul kayu.

¹⁶Ay akkan pe rumbang nga matay daya mannákam gapu kiya básul daya annánà da. Ay akkan pe rumbang nga matay daya annánà gapu kiya básul daya mannákam da. Dayán nala mismu nga nakabásul ya matay gapu kiya básul da kampela ngin.

¹⁷Idde nu ya kalintaggán daya agtangeli onu daya ulíla; akkan nu itagàna kaggída. Akkan nu alà ya bádu naya búkud nga babay ka bátug salda na ki útáng na. ¹⁸Akkan nu kaligpanán nga asassu kayu pe kitun ka Egipto may winayaán nakayu ne APU nga Dios nu; ay túya ibílin ku yán kadakayu.

¹⁹Ay nu maggáni kayu se la uwad maligpanán nu nga bintà kiya tálun nu, ay akkan nu tagge toliyan nin. Bay-án nu ngala ngin pára kadaya agtangeli, ulíla, se daya bubbúkud da babay, ta senu parabúrán nakayu ne APU nga Dios nu kadaya ngámin nga ubra nu. ²⁰Ay nu magbúrás kayu kadaya olíbo nu, ay akkan nu ngin toliyan tu nagburásan nu. Pára kadaya agtangeli, ulíla, se bubbúkud da babay. ²¹Ay nu nagbúrás kayun kiya úbás nu, ay akkan nu ngin toliyan daya líbát nu. Bay-án nu daya nabansi, ta pára kadaya agtangeli, ulíla se kadaya bubbúkud da babay.

²²Damdaman nu nga asassu kayu pe kitun ka Egipto. Ittu yán ya gapu na nga ibílin ku kadakayu nga surútan nu dayán na bil-bílin.

25 Ay kas pangarígan nu atán ríri da duwa nga iIsrael, ay se da nga nippan ka korte ya kásu da, ay kagiyan daya guwes nu inna ya nagbásul kaggída. ²Ay nu masaplit ya kapanísán naya nagbásul, ay paglàban na guwes, ay se da saplitan kitu àràng na. Ya kaadu naya saplit na, ay mebasár ki dammat na básul na. ³Akkan magsurù ka appát púlu ya saplit na, ta senu akkan meap-appat kadaya keliyán na.

⁴Akkan nu pusutan ya mútung na báka nga pagaggi nu.

Ya pagrabngán naya natay nga wagi

⁵Ay nu magkobung daya magwagi nga lalláki, ay se yala natay ya isa nga áwan na pútut, tu nabúkuð na ay akkan na mabalin ya mangatáwa ka sabáli. Rabbang na nga tu wagi na kammin ya mangatáwa kaggína. ⁶Ay ya manákam nga an-anà da, ay mebíláng nga pútut natu natay nga wagi na, ta senu akkan mippà ki Israel tu ngágan na. ⁷May nu maddi tu wagi natu natay nga atawán tu ípág na, ay mawe ya babay kadaya pangmanàman kiya íli se na kagiyan nga, ‘Maddi ya ípág ku nga magtul-túluy kídi Israel ya ngágan natu wagi na nga natay, ta maddi nà a atawán nga ittu ya rabbang na nga kuwaan.’ ⁸Ay díkod paayabán datu pangmanàman tu laláki, ay se da nga amomanán. Ay nu maddi na kammala piyán nga atawán ya búkuð, ⁹ay adanniyán na búkuð, ay se na sàdútan ya ismágel na, se na lutában ki murang kiya pagmar-marngán datu pangmanàman, ay se na nán, ‘Tu idi ya màwa kiya laláki nga maddi na iddán ka pútut ya wagi na nga natay.’ ¹⁰Ay ki ngámin Israel, pangagánan da ya pamilya nayán nga laláki ka ‘gakagaka naya nasàdután ka ismágel.’

Daya duddúma pikam nga lintag

¹¹Ay nu atán duwa laláki nga maggabbu, ay se la nga umadanni ya atáwa naya isa nga sumeng kaggína, ay se na gamrútan ya kuwa natu kagabbu na atáwa na, ¹²ay masápul nga maputad ya íma na babay kiyán. Akkan nu nga kalakkán.

¹³⁻¹⁴Akkan kayu mangusár ka duwa nga agkiluwán onu duwa nga aggukudán, nga kustu ya isa may atán pakultit na isa. ¹⁵Dayán nala nga

kustu wa agkiluwán se kustu nga iggugukud ya usaran nu, ta senu adaddu ya agbiyág nu kiya lusà nga ipakin-kuwa ne APU nga Dios nu kadakayu. ¹⁶Lùsawan ne APU nga Dios nu daya mangultit ki agkiluwán se iggugukud da.

Ya karápun daya Amalekita

¹⁷Akkan nu kal-kaligpanán tu kinuwa daya Amalekita kadakayu kitu nagdal-dalen nu wa gayát ka Egipto. ¹⁸Akkan da nagansing ke Dios. Tútu dinarup dakayu kitu dálen, kitu likud nu kane nonawán kayu. Ay se da pinatay ngámin datu napal-palodi kadakayu. ¹⁹Ay túya nu midde ne APU nga Dios nu ya lusà kadakayu se kayu mag-agyán kitúni yin, ay masápul patayan nu daya ngámin na Amalekita, ta senu áwan nin ya makadamdam kaggída.

Daya medátun na ápit

26 “Nu makadatang kayun ki lusà nga ipakin-kuwa ne APU nga Dios nu kadakayu, se kayu mag-agyán kitúni yin, ²masápul mangalà kayu kiya munna búnga daya mul-múla nu. Làbaan nu senu ippan kiya giyán na piníli ne APU nga Dios nu nga pagday-dayáwan nu. ³Ay se kayu mawe kiya pádi nga magsirbi kiyán nga oras se nu nán kaggína, ‘Piyán ku nga kagiyán ke APU nga Dios tada, nga atán nà in kiya lusà nga nekari na kadatu apuapu tada.’ ⁴Ay se yala alà naya pádi tu linàba nga nilbet nu, se na ippan ki àràng naya agdatúnán ke APU nga Dios nu. ⁵Ay se nu ngala nán kiya àràng ne APU nga Dios nu, ‘Tu apu mi, ay isa nga Arameo, nga áwan paggunàán. Nawe nga nepagíli ka Egipto. Bittè ala kitun tu pamilya na kitu nedaddatang na, may ummadu da tutu wala ka Egipto se nagbalin da ka isa nga naturáy nga nasiyon. ⁶Pinal-pallà se pinar-parígát dakami datu iEgipto se dakami inasassu. ⁷Ay tútu nakim-imallà kami nga nakiseng kikaw APU nga Dios datu apuapu mi. Ginìna nakami kurug. Nasingan mu tu kapar-parigátan se nagpan-pannakit mi, se kapal-palakkán mi. ⁸Gapu kiya kinaturáy se pannakabalin mu nga nepas-passingan mu, ay netálaw nakami ka Egipto, ay nasingan mi pe datu nakas-kasdáaw nga kinuw-kuwa mu. ⁹Ay se nakami nippan kídi, se mu idde kadakami idi ya

nadam-ag tutu wala nga lusà. ¹⁰Díkod, iddè kikaw, O APU ya munna nga ápit ku kiya lusà nga nepakin-kuwa mu kiyà.’

Ay se nu ippáy ya linàba kiya giyán nga agday-dayáwan ke APU nga Dios nu, se kayu magdáyaw kaggína. ¹¹Ay magiyáman kayu kadaya ngámin napiya nga bánag nga nidde ne APU nga Dios nu kadakayu. Ayabán nu daya Levita se daya agtangeli nga mag-agyán kiya íli nu, nga mepaganggam kadakayu.

¹²Ay ki káda mekalu dagun, ay idde nu daya pagkapúlu daya ngámin na ápit nu kadaya Levita, agtangeli, ulíla, se kadaya bubbúkud da babay, ta senu akkan da magkúrang ki kanan da ki oray ka wàna nga íli. Ay nu nàwa nu yán nin, ¹³ay nán nu ke APU nga Dios nu, ‘Awan nin ya nabansi kiya pagkapúlu nga kuw-kuwa mu kiya balay ku. Nidde ku kadaya Levita, agtangeli, ulíla se kadaya bubbúkud da babbay, ta ittu ya nebílin mu kiyà nga kuwaan ku. Tinungpál ku ngámin daya bílin mu mepanggap kiya pagkapúlu daya ápit ku. Awan ku naligpanán. ¹⁴Akkan nà nangán kiya pagkapúlu ku kitu naggiinnatay mi. Akkan ku pe insayán kitu bílang ngà a naragit kiya lintag. Awan ku pe neátang oray bittì ala kadatu natay yin. Kinuwa ku ya pagayatám, O APU nga Dios ku. Kinuwa ku ngámin na nebílin mu kiyà mepanggap kiya pagkapúlu. ¹⁵Kiya napatag ga pag-agyanán mu ka lángit, ay ilam-aw nakami agpà nga ísrael nga tolay mu, ta napiya din peyang ya kabiy-biyág mi, ay se adu peyang din ya maápit mi kiya nadam-ag se napiya nga lusà nga nepakin-kuwám kadakami, nga nekarim kadatu apuapu mi.

Ya angikurug kadaya bil-bílin ne APU

¹⁶“Kídi nga algaw, ay bilínan nakayu ne APU nga Dios nu, nga ikurug nu daya ngámin na bil-bílin se lin-lintag na. Ipas-pasnà nu tutu wala nga surútan da, ki ngámin púsu nu se uray nu. ¹⁷Nepakammu nu kídi nga algaw nga e APU, ay aggína ya Dios nu. Ay nekari nu nga ikur-kurug nu ki ngámin biyág nu daya piyán na, ay se surútan nu daya lin-lintag se bil-bílin na, ay se kuwaan nu ngámin daya ipàwa na kadakayu. ¹⁸Kídi nga algaw, ay ináwat nakayu ne APU ka tolay na, ta ittu ya nekari na kadakayu. Ay gapu ta tolay nakayu, ay masápul la ikurug nu ngámin daya lin-lintag na. ¹⁹Pagbalinan nakayu ka nangátu may daya duddúma nga

nasiyon nga pinarsuwa na, ta senu meday-dáyaw se mepatag ya ngágan nu. Dakayu daya piníli na nga tolay na nga ummán kitu nekari na.”

Tu altár ka Ebal

27 Ay se yala binílin de Moses se datu ap-apu ka Israel datu tolay nga nán da, “Surútan nu daya ngámin na bil-bílin nga kagiyan ku kadakayu kídí nga algaw. ²Kiya algaw nga dumalákit kayu kiya wángag Jordan nga mawe kiya lusà nga ipakin-kuwa ne APU nga Dios nu kadakayu, ay mangipasíkad kayu ka dadakkal nga batu se nu la palitadáan. ³Isúrát nu kadayán na batu daya ngámin na lin-lintag se bil-bílin na nepakammù kadakayu, nu makadatang kayun kiya napiya se nadam-ag ga lusà nga ipakin-kuwa ne APU nga Dios nu kadakayu nga nekari na nga idde kadatu apuapu nu. ⁴Ay nu makadalákit kayun kiya wángag Jordan, ippáy nu dedi nga batu ka bantay Ebal se nu la palitadáan da, nga ummán kiya bílin ku kadakayu kídí nga kuwaan nu. ⁵Ay se kayu mangwa kitúni ka agdatúnán ke APU nga Dios nu. Akkan nu kallután onu tappigán daya batu wa usaran nu. Akkan kayu magusár ki oray inna nga aruminta nga balayyang. ⁶Masápul nga akkan na natikapán daya batu nga usaran nu kadaya agdatúnán nga kuwaan nu pára ke APU nga Dios nu. Ay ittu dayán ya pagbasuwán nu kadaya datu-dátun nu nga masidug. ⁷Ay magbasu kayu ka dátun pára ki agkakappiya, se nu pe yin kanan kiyán. Maggan-gánas kayu kiya àráng ne APU nga Dios nu. ⁸Kappiyánan nu nga isúrát daya lin-lintag ne APU kadaya napalitadáan nga batu, ta senu nalapat basáan.”

⁹Ay nán pikam tu Moses se datu pappádi nga Levita kadatu ngámin na iIsrael: “Dakayu nga iIsrael, maginggap se manggìna kayu pà nang! Kídí nga algaw, ay nagbalin kayun ka tolay ne APU nga Dios nu. ¹⁰Túya ikurug nu lugud peyang, se surútan nu daya ngámin nga lin-lintag na nga iddè kadakayu kídí nga algaw.”

Ya màwa kadaya nasúkir

¹¹Kitun kam nga algaw, ay nán tu Moses kadatu iIsrael: ¹²“Ay nu makadalákit kayun kiya wángag Jordan, de Simeon, Levi, Juda, Issacar, Jose se de Benjamin nga tangámalan, ay magsíkad da ka bantay Gerizim nu mepakammu ya pagkapíyán daya tolay. ¹³Ay de Ruben, Gad, Asher,

Zabulun, Dan, Naftali nga tangámalan ya magsikád ka bantay Ebal nu mepakammu ya kapanísan daya tolay. ¹⁴ Ay se yala isáraw daya Levita kadaya iIsrael ya:

¹⁵ “Panísan ne Dios daya mangwa ka sinan diy-diyos nga batu, káyu onu balayyáng, se da nga isir-sirù ya agday-dáyaw da kadayán. Ta lùsawan ne APU daya diy-diyos nga kinuwa tolay. ‘Amen,’ nán daya tolay nga isungbát.

¹⁶ Panísan ne Dios ya tolay ya akkan mangipatag kadaya mannákam na. ‘Amen,’ nán daya tolay nga isungbát.

¹⁷ Panísan ne Dios ya tolay ya mangikalit ki muhon naya lusà na keliyán na. ‘Amen,’ nán daya tolay nga isungbát.

¹⁸ Panísan ne Dios ya tolay nga mangiawagwag kiya kúláp ki dálen. ‘Amen,’ nán daya tolay nga isungbát.

¹⁹ Panísan ne Dios ya tolay ya akkan mangidde ki kalintaggán daya agtangeli, daya ulíla onu daya bubbú Kud da babbay. ‘Amen,’ nán daya tolay nga isungbát.

²⁰ Panísan ne Dios ya tolay ya manglay kiya atáwa naya ama na nga naniyumán kaggína, ta iap-appat na ya ama na. ‘Amen,’ nán daya tolay nga isungbát.

²¹ Panísan ne Dios ya tolay nga allayan na ya animál. ‘Amen,’ nán daya tolay nga isungbát.

²² Panísan ne Dios ya tolay ya allayan na ya wagi na nga babay, onu wagi na ka ama ngala, onu wagi na ka ina na ngala. ‘Amen,’ nán daya tolay nga isungbát.

²³ Panísan ne Dios ya tolay nga allayan na ya katugángan na nga babay. ‘Amen,’ nán daya tolay nga isungbát.

²⁴ Panísan ne Dios ya tolay nga nasirù a mamatay kiya keliyán na. ‘Amen,’ nán daya tolay nga isungbát.

²⁵ Panísan ne Dios daya magpabáyad nga mamatay ki tolay ya áwan bas-básul. ‘Amen,’ nán daya tolay nga isungbát.

²⁶ Panísan ne Dios daya akkan mangikurug kadaya ngámin na lin-lintag se daya bil-bílin na. ‘Amen,’ nán daya tolay nga isungbát.

Mabindisiyonán daya manangikurug

(Lev. 26:3-13; Deut. 7:12-24)

28 Ay nán manin tu Moses, “Nu ikurug nu peyang nge APU nga Dios nu, se ipas-pasnà nu nga surútan ngámin na bil-bílin na, ay pagbalinan nakayu ka naturáy may daya duddúma nga nasiyon kídi kalawagán. ²Ay se idde ne APU nga Dios nu dedi ngámin na parábur kadakayu.

³Parabúrán na daya il-íli nu se daya tal-tálun nu.

⁴Parabúrán nakayu ka adu wa annánà, se adu wa ápit, se adu wa báka se karneru.

⁵Parabúrán nakayu ka adu wa ápit se adu wa akakkanan.

⁶Parabúrán nakayu kadaya ngámin na kapannán nu se kuwaan nu.

⁷Abáan ne APU daya kalínga nu wa manggubát kadakayu. Maggigindán da nga dumarup kadakayu, may masip-siparà da ngala nga magtatálaw kadakayu.

⁸Parabúrán ne APU daya sipi nu ka adu wa trígo, se daya ngámin na ub-ubraan nu. Parabúrán nakayu kiya lusà nga idde na kadakayu.

⁹Ay nu ikurug nu nge APU nga Dios nu, se surútan nu ngámin na bil-bílin na se ya piyán na, ay pagbalinan nakayu ka tolai na, nga ummán kitu nekari na. ¹⁰Ay díkod mammuwán daya ngámin tolai ki kalawagán nga piníli nakayu ne APU ka tolai na, ay ikansing dakayu. ¹¹Nu makadatang kayu kiya lusà a nekari ne APU kadatu apuapu nu nga ipakin-kuwa na kadakayu, ay pabànéngan nakayu tutu wala ki ngámin. Paaduan na daya annánà nu, se daya an-animál nu, se daya ap-ápit nu. ¹²Ilukát ne APU ya aggippayán na ka lángit kadaya pagkallà na. Pagudanan na kiya oras nga akasápul nu, se na bindisiyonán daya ngámin nga ubra nu. Ay gapu kiyán, ay akkan kayu makaútáng kadaya duddúma nga nasiyon, nu di dakayu ya magpaútáng kaggída. ¹³Nu ipas-pasnà nu ya angngikurug nu se annúrut nu kadedi nga bil-bílin ne APU nga Dios nu nga kag-kagiyán ku kadakayu kídi, ay pagbalinan nakayu ka ap-apu, nga akkan pasúrut tala. Bíláng atán kayu ki panin útun, akkan ki panigad. ¹⁴Ay masápul nga akkan kayu sumuwáy ki oray inna kadedi nga bil-bílin, se akkan kayu sumúrut se magday-dáyaw kadaya sabáli nga diy-diyos.

Ya kapanísán daya magsúkir

(Lev. 26:14-46)

¹⁵ Ay nu magsúkir kayu ke APU nga Dios nu, ta akkan nu ipas-pasnà a surútan daya ngámin na bil-bílin se lin-lintag na nga kagiyan ku kadakayu kídí nga algaw, ay màlamán nu ngámin dedi nga kapanísán: ¹⁶ Pagdakean ne APU daya il-íli se tal-tálun nu.

¹⁷ Pagdakean na ngámin daya mul-múla nu, ay magkúráng kayu ki kanan nu.

¹⁸ Pagdakean na ya aggan-anà nu, se ya aggan-anà daya báka se daya karneru nu, ay se pagdakean na daya ap-ápít nu.

¹⁹ Awan nu pe màlaálà kadaya ngámin na ub-ubraan nu.

²⁰ Iddán nakayu ne APU kadaya pagrig-rigátan nu, pagridduán nu se pagpanakitán nu kadaya ngámin na ubraan nu, panda ki katay nu. Ay se kayu wa umawan nin. Kuwaan na yán kadakayu gapu kadaya nadakè a kuk-kuwaan nu, se gapu ta naglikudán nu win. ²¹ Iddán nakayu ne APU ka sin-sinakit nu panda ki katay nu ngámin, nga áwan oray isa kadakayu ya mabansi kiya lusà a mawe nu sakúpan. ²² Pagtakitan nakayu ne APU kadaya makà-alit nga sinakit, se magdadagáng kayu, se yala lumtag daya bag-baggi nu. Ay pagtikágan na tutu wala pe, se pagbaliyan na pe ka napráng tutu wala. Mapiste pe daya mul-múla nu. Atán peyang dayán panda ki katay nu. ²³ Awan tutu wala pe ya udán. Díkod kumulnit nga ummán ka kasíru daya lusà nu. ²⁴ Imbes nga danum kuma ya udán, ay tápù ya itànág ne APU nga maggayát ka lángit, panda ki katay nu.

²⁵ Paábà nakayu pe ne APU kadaya kalínga nu. Sissa ya kapannán nu wa manggubát kaggída, may nagbal-baláki ya pamorong nu win nu magtatálaw kayu. Ay magansing daya ngámin nga toláy kídí kalawagán nga makasingan kiyán nga màwa kadakayu. ²⁶ Daya baggi nu, ay kanan daya an-anù se daya alsádu nga ulolag. Awan pe ya umbet nga magsábug kaggída. ²⁷ Ay pagbutaliyan nakayu ne APU nga ummán kitu kinuwa na kadatu iEgipto. Malánang ya baggi nu ka rasa, se kadaya duddúma pikam nga sinakit ki lublub. Nakatal kayu may áwan na nga ágas. ²⁸ Ay pagallutan nakayu ne APU. Pagkulápan se riráwan nakayu. ²⁹ Ay díkod magkur-kurádap kayu oray nu agpapásu, may akkan nu ammu nu wàna ya pameyag nu. Pà-paultuwan se kul-kultit dakayu. Ay áwan ya sumeng kadakayu. ³⁰ Ikari nu wa atawán ya isa nga babay, may sabáli ya meallay

kaggína. Magbalay kayu may sabáli ya magyán. Magmúla kayu ka úbás nu, may akkan nu maramanán daya búnga na. ³¹Maparti daya báka nu kiya àràng nu, may akkan nu maramanán. Alà da ya asnu nu ki pagmar-marngán nu, may akkan da ngin ipatulli. Idde da ngala daya karneru nu kadaya kalínga nu, ay áwan ya umbet sumeng kadakayu. ³²Sisinnán nu wala nga idde da daya annánà nu ka asassu da sabáli tolay, may áwan nu tutu wala màwa. Inalgaw kayu wa makid-iddag kaggída, may áwan nin ya aggulli da. ³³Daya agtangeli nga nasiyon ya mangán kadaya búnga daya nagrig-rigátan nu wa nemúla kadaya lusà nu. Pà-paultuwan se par-parigátan dakayu. ³⁴Pagallutan nakayu daya rig-rígát ta mas-asingan nu kiya lebut nu. ³⁵Paglattaggan ne APU ya ngámin baggi nu, manggayát ki dapán nu panda ki úlu nu. Malánang ka lattag daya utud nu sa daya bingil nu.

³⁶Ippan nakayu ne APU se ya ári nga piníli nu ka giyán na akkan nu am-ammu oray datu apuapu nu. Kitúni, ay daya diy-diyos nga nàwa ki batu se káyu daya day-dayáwan nu. ³⁷Pagan-ansing da tolay ya kà-kàwaán nu, ay se pagpadígan dakayu daya tolay, se ikúsikúsit se igal-galà dakayu daya ngámin tolay kiya pangipannán ne APU kadakayu.

³⁸Ay oray nu adu nga bukal ya imúla nu, ay bitti ya maápit nu, áta amminan da dúdun. ³⁹Magmúla kayu kadaya úbás se nu wa tagasinnán se kappiyánan da, may áwan nu mabúrás nga búnga da, se áwan nu maramanán na bási nga nàwa ki digu da, áta amminan arábat da. ⁴⁰Magtutúbu daya olíbo kiya ngámin giyán nu, ngamay áwan nu màwa nga denu nga pangípu nu, ta malala daya ngámin na búnga da. ⁴¹Adu daya annánà nu, may akkan da magdadágat ta annánà nuda, áta metálaw da nga bálud ki gubát. ⁴²Ay amminan ul-ulullag daya kay-káyu nu wa magbúnga, se daya mul-múla nu kadaya tal-tálun nu.

⁴³Ay pumiya ngala nga pumiya ya kabiy-biyág daya agtangeli nga mag-agyán kiya íli nu. May dakayu, ay pumubri kayu ngala nga pumubri. ⁴⁴Aggída ya magpaútáng kadakayu, may dakayu ay áwan nu mepaútáng kaggída. Magbalin da nga árig ka úlu, ay dakayu ya árig íput.

⁴⁵Màwa ngámin dedi nga rig-rígát kadakayu. Ay akkan da mippà panda ki karápun nu, ta akkan nu nekur-kurug ge APU nga Dios nu. Akkan nu sinúrut daya ngámin na lin-lintag se bil-bílin na nga ipasúrut na kadakayu. ⁴⁶Dayán na mà-màwa ya mangipassingan kadakayu se kadaya gakagaka nu ka panda kiya ammánis ne Dios kadakayu.

⁴⁷ Adu daya pinagkallà ne APU nga Dios nu kadakayu, may akkan kayu nagsirbi nga sikkaanggam se sippapatag kaggína. ⁴⁸ Ay díkod magsirbi kayu lugud agpà kadaya kalínga nu nga ipàrob ne APU nga manggubát kadakayu. Mabis-bisinán se mawwaw, se masobaán kayu. Ay se áwan ya ngámin ittu kadakayu. Pal-palakkan nakayu tutu wala ne Dios panda ki katay nu ngámin. ⁴⁹ Mangipàrob nge APU ka isa nga nasiyon nga maggayát ki adayyu tutu wala nga giyán nga akkan nu ammu ya aggúni da. Darupan dakayu nga gubatan, ummán ki bukkaw nga darupan na ya nígay na. ⁵⁰ Naranggás da tutu wala. Akkan da ipat-patag daya lálakay se áwan da agkallà kadaya annánà. ⁵¹ Amminan da daya an-animál nu, se daya ápit nu. Díkod magkakátay kayu ki bisin. Awan da nga ibansi nga kanan nu, se inuman nu wa básì, se denu olíbo, se báka onu karneru nu panda ki katay nu. ⁵² Ay limútan da pe daya ngámin íli kiya lusà nga nepakin-kuwa ne APU nga Dios nu kadakayu, panda ki karba daya alingúdu wa darupírip na íli nu. ⁵³ Kiyán na anglimut da kadakayu, ay kanan nu win oray daya annánà nu wa nidde ne APU nga Dios nu kadakayu gapu ki napalotán tutu wala nga bisin nu. ⁵⁴ Ay oray nganna ya kinamáru naya isa laláki, ay akkan na nga iddán ka kanan ya wagi na, oray ya atáwa na, se oray ya sissa nga nabansi nga an-anà na. ⁵⁵ Akkan nada iddán kiya kan-kanan na nga an-anà na, áta malídug ga áwan mabunna pára kaggína, áta áwan tutu wala makkán kiyán na anglimut da kalínga nu kadaya il-íli nu. ⁵⁶ Páda na pe, oray ya namáru pà-pà nang se ninnád tutu wala nga babay nga gayát kiya nabánang nga pamilya nga akkan pikam nakadam-ay kiya lusà, ay maddi pe yin nga mangibíngay ki kanan na kadaya annánà na se kiya atáwa na. ⁵⁷ Isirù na kaggída ya maladága nga neanà na, se itu kabul-bulun na, ta pagasissaán na nga kanan da. Ata áwan tutu wala ya makkán kiyán na anglimut daya kalínga nu kadaya íli nu.

⁵⁸ Nu akkan nu ipas-pasnà nga surútan daya ngámin nga bil-bílin ne Dios nga nesúrát kídì nga libru, se nu akkan ikansing ya nakas-kasdáaw se nakapap-panansing nga ngágan ne APU nga Dios nu, ⁵⁹ ay pagtakitan nakayu se daya annánà nu kadaya nasamnga se áwan kaagásan na sin-sinakit. ⁶⁰ Ay se kayu pe magtakit kadatu sinakit nga ikansing nu tutu wala kitun ka Egipto, se akkan kayu pe bumílag gin. ⁶¹ Pagtakitan nakayu pikam pe ne APU kadaya ngámin baláki nga sin-sinakit, nga akkan nga nesúrát kídì nga libru panda ki katay nu ngámin. ⁶² Ay oray nu ummán kiya kaadu daya bittuwan ya kaadu nu kitun, ay bittè ala daya mabansi

kadakayu gapu ta akkan nu nekurug nge APU nga Dios nu. ⁶³Ay nu naganggam nge APU nga namaadu kadakayu, se nangpapiya ki biy-biyág nu, ay ummán pe kiyán, maganggam nga mangrápun kadakayu pe. Ippà nakayu kiya lusà a madama nu kapannán na pag-agyanán. ⁶⁴Isip-siparà nakayu ne APU kadaya nagbal-baláki nga nas-nasiyon nga atán kadaya nagbal-baláki nga giyán kídí kalawagán. Kitúni ay magdáyaw kayu kadaya sab-sabáli nga diy-diyos nga akkan nu nga am-ammu se datu apuapu nu. Dayán na diy-diyos ay nàwa da ka káyu onu batu. ⁶⁵Awan nu masmà kadayán na nas-nasiyon ya natalna se napiya nga paggunàan nu. Palidúgan nakayu tutu wala ne APU; madus-dusmaya kayu se maawanán kayu ka namnáma. ⁶⁶Akkan nu ammu ya kà-kàwaán naya biy-biyág nu. Inalgaw se ginnabi kayu wa makan-ansing. Akkan nu ammu nu melasátan nu daya mà-màwa kadakayu. ⁶⁷Makap-apangbáw kayu ki ansing nu kadaya ngámin na mas-asingan nu. Ay nu umbet ya pagmakát, ay piyán nu nu gabi yin, ay nu umbet ya gabi, ay piyán nu nu pagmakát tin. ⁶⁸Magbapor kayu nu iulli nakayu ne APU ka Egipto nga manalen kitu dinalen nu kitun na nekar-kari ku nga akkan nu masingan nin ka panda. Padásan nu wa iláku daya baggi nu kitúni kadaya kalínga nu ka asassu da, may áwan mayát gumátang kadakayu.”

Nakiturátu nge APU kadatu iIsrael ka Moab

29 Ay tu dedi daya masápul kuwaan datu iIsrael ki annúrut da kitu bil-bílin nga nekagiyán ne APU kitu Moses nga pepakammu na kaggída. Amung kam datu bil-bílin nga nekagiyán na kaggída kitu kakowad da ka Bantay Sinai.

²Ay díkod inayabán tu Moses datu ngámin na iIsrael se na nán kaggída: “Nasingan nu datu ngámin na kinuw-kuwa ne APU kitu Ari Faraon se kadatu ù-upisiyál na, se kadatu ngámin giy-giyán kitu íli na. ³Nasingan nu datu nakapap-panansing nga nà-nàwa, se datu nakas-kasdáaw tutu wala nga kinuw-kuwa na. ⁴Ngamay panda kídí, ay akkan pikam napaáwat ne APU kadakayu datu nas-asingan nu se nag-agìna nu. ⁵Ki unag na appát púlu dagun nga nangidal-dalen ne APU kadakayu ka ir-ir-er, ay akkan narúnát daya bad-bádu nu se daya ismágel nu. ⁶Awan nu pe kinnán na sinápay kitun, se áwan nu ininum nga básí onu árà. Ngamay nidde ne APU

29:1 Bantay Horeb ya sabáli ngágan na.

ngámin datu masap-sápul nu, ka angngipakammu na kadakayu nga aggína ya Dios nu. ⁷ Ay kane dummatang tada kídi, ay ginubát ditta de Sihon nga ári ka Hesbon se tu Og nga ári ka Bashan. May inábà tada da. ⁸ Sinákup tada daya lusalusà da, se tada nepakin-kuwa kadaya tangámalán de Ruben, Gad se ki gudduwa naya tangámalán ne Manasse. ⁹ Ay túya, ipas-pasnà nu se kappiyánan nu nga surútan ngámin daya masápul kuwaan nu kídi nga bílin na kadakayu, ta senu napiya ya pagtungpálan daya ngámin na ub-ubra nu.

¹⁰ Kídi nga algaw, ay atán kayu ngámin kiya àráng ne APU nga Dios nu, dakayu se daya ap-apu nu, se daya ù-upisiyál nu, se dakayu ngámin na ilIsrael, ¹¹ meráman daya annánà nu, attáwa nu, se daya agtangeli nga mepag-agyán kadakayu nga pára taltág nu se pára sàdu nu. ¹² Ya gapu na nga atán kayu ngámin kídi, ay ya akiturátu nu ke APU nga Dios nu, se ya akiannúgut nu kadaya masápul kuwaan nu kiya turátu. ¹³ Ay gapu kiya akiturátu nu kídi, ay pagbalinan nakayu ka tolay na, ay se aggína ngin ya Dios nu, nga ummán kitu nekari na kadakayu se sinipataán na kadatu apuapu nu wa Abraham, Isaac se Jacob. ¹⁴ Ay idi nga akiturátu se agsipata nu, ay akkan wayya nga pára kadakayu wala nga atán na magsisíkad kídi ki àráng ne APU nga Dios nu, ¹⁵ nu di pára pe kadaya gakagaka nu nga akkan tada kabulun kídi.

¹⁶ Ammu nu tu kabiy-biyág tada kitun ka Egipto, se tu nannalen tada kadatu il-íli daya duddúma nasiyon. ¹⁷ Nasingan nu pe datu nagdakè a sinan diy-diyos da nga nàwa ka káyu, batu, silber se balitù. ¹⁸ May magannád se magtar-taron kayu ta get nu atán da kadakayu ya maglikud ki angngurug nu ke APU nga Dios tada, se da la magday-dáyaw kadaya sinan diy-diyos datun na nas-nasiyon. Túya sin-sinnan nu se magan-annád kayu, ta get nu atán da kadakayu ya árig gamut nga tumúbu nga napet se makassabídung nga múla. ¹⁹ Ay nu atán ya nakagina kadedi nga bil-bílin se daya kapanísán daya akkan sumúrut, may dálin na nga akkan maan-anu se nán na ki uray na nga, ‘Awan ta mà kurug kapàyanán oray nu kuwaan ta kampela ya piyán ta ngin a,’ nán na. Ittu yán ya kapánis nu ngámin, nadakè se namáru. ²⁰ Ay akkan pakawanan ne APU ya ummán kiyán nga tolay, nu di ya ummán ka maggang-gangláyab nga apuy nga rungat ne APU ya árig manídug kaggína. Ngámin daya kapanísán nga nesúrat kídi nga libru, ay màwa da kaggína panda kiya kippà naya ngágan na kídi kalawagán. ²¹ Ay isibna pe ne APU kadaya ngámin na tangámalán na

Israel. Màwa tutu wala kaggína daya ngámin na kapanísán nga nesúráat kídí nga libru.

²² Ay kiya sumarunu nga al-algaw, ay mammuwán daya gakagaka nu, se daya agtangeli nga gayát kadaya adayyu nga giyán, daya ngámin na nadakè a nà-nàwa kiya íli nu, se daya sin-sinakit nga nidde ne APU kadakayu. ²³ Ay masingan da pe nga áwan sur-surbi naya lusà a makalupkopán ka asufre se asin. Awan ya mabalin nga memúla ta oray daya kaddat ay akkan da tumúbu. Natan ya lusà ki lusà ka íli Sodom, Gomorra, Adma se Zeboyim nga dinadál ne APU kitu nakarungat na tutu wala kitun. ²⁴ Masdaáwan daya ngámin na nasiyon, nga nán da, ‘Taanna nád, tura nga ummán kídí ya kinuwa ne APU kídí nga lusà? Taanna nád, tura nakarungat tutu wala kaggída?’ ²⁵ Ay se la nga sungbátan da tolay da nga nán da, ‘Gapu ta akkan kinurug daya tolay tu nagturuwán da se nge APU nga Dios datu apuapu da kitun kitu nangitalaw na kaggída ka Egipto. ²⁶ Nagsirbi se nagday-dáyaw da kadaya diy-diyos nga akkan da kammala am-ammu win, se lùsawan ne APU nga day-dayáwan da. ²⁷ Túyán ya gapu na nga nakarungat tutu wala nge APU kadaya tolay na, nga ittu ya gapu na nga kinuwa na kiyán na lusà ngámin datu kapanísán nga nesúráat kídí nga libru. ²⁸ Ay gapu kiya rungat tutu wala pà nang ne APU kaggída, ay túya pinatalaw nada kiya lusà da, se nada nepàrù ki íli nga akkan da am-ammu. Ittu pikam ya giyán da panda kadedi nga al-algaw.’

²⁹ Daya ban-bánag nga akkan nepakammu kadàtada, ay e APU nga Dios tada ngala ya makammu. Ngamay daya nepakammu na kadàtada, ay dātada se daya gakagaka tada ya makakaammu nga mangikurug kadaya lin-lintag ga nekagiyán na.

Ya pagkallà se ya kapanísán

30 “Nu napadásan nu win ngámin daya pagkallà se kapanísán na nekagiyán ku kadakayu kiya kaatán nu kadaya il-íli nga nangipannán ne APU nga Dios nu, ay se nu wala madamdad dedi, ay ittu yanin ya aglam-lammat nu ki kà-kàwaán nu. ² Ay nu magulli kayu kammin se daya annánà nu ke APU nga Dios nu, se nu ipas-pasnà ki ngámin uray nu se lammat nu nga surútan daya lin-lintag nga ikagiyán ku kadakayu kídí nga algaw, ³ ay kalakkán nakayu ne APU nga Dios nu. Ay alà nakayu kammin kadaya íli nga nangippannán na kadakayu,

ay se na ipatulli tu napiya nga kabiy-biyág nu. ⁴Ay oray nasip-siparà kayu kadaya kaadayuwán nga íli kídí kalawagán, ay almúngan nakayu kammin ne APU nga Dios nu, ⁵ay se nakayu iulli kiya lusà datu apuapu nu. Ay dakayu win ya makin-kuwa kadayán na lusà. Pagbalinan nakayu ka adu se kuwaan na nga napiya ya biy-biyág nu may datu apuapu nu.

⁶Ay se yala nga ulissan ne APU nga Dios nu ya panaggur-uray nu se daya gakagaka nu, ta senu piyán nu nge APU nga Dios nu ki ngámin na uray nu, se ngámin na biyág nu, ta senu napiya se adaddu ya agbiyág nu kiyán na lusà. ⁷Ay ngámin daya kapanísán nga nesúráat kídí na nga libru, ay kuwaan na kadaya kalínga nu nga nangagúra se namar-parígát kadakayu. ⁸Ay ikurug nu manin ne APU. Surútan nu daya ngámin na bil-bílin na nga kag-kagiyan ku kadakayu kídí nga algaw. ⁹Ay kalakkán nakayu ne APU nga Dios nu kadaya ngámin na ubra nu. Paaduwán na pe daya annánà nu, se paganában na pe daya bak-báka nu, ay paaduwán na pe daya ápit nu kadaya tal-tálun nu. Ta sikkaanggam manin ne APU nga mangpapiya ki kabiy-biyág nu, nga ummán kitu nagganggam na nga nangpapiya ki kabiy-biyág datu apuapu nu. ¹⁰May màwa ngala yán nu surútan nu daya lin-lintag se bil-bílin nga nesúráat kídí nga libru, se nu magulli kayu kammin kaggína ki ngámin uray nu se biyág nu.

¹¹Akkan nasulit surútan dedi nga bil-bílin nga kagiyan ku kadakayu kídí, ay se akkan pe nasulit nga ammuwán. Nalà-lapat tala nga surútan dedi nga bil-bílin na ikagiyán ku kadakayu kídí nga algaw, se akkan da pe wayya nga nasulit maawátan. ¹²Ay akkan wayya nga atán ka lángit, ta masápul nu ya mawe mangalà nga mangipakammu kadakayu, ta senu kurugan nu. ¹³Akkan wayya pe nga atán kiya panidmáng na bebay, ta masápul nu ya dumalákit nga mawe mangalà se mangipakammu kadakayu, ta senu kurugan nu. ¹⁴Akkan nu masápul dayán, ta dayán na bil-bílin, ay atán nin kadakayu. Ammu nu win, se atán ki aggúni nu, ay túya ammu nu nga kagiyan, se an-annung nu wa surútan.

¹⁵Gínán nu kod. Kídí na nga algaw iddán takayu ka pagpiliyán nu: Biyág onu pannakatay, kinabànéng onu kapar-parigátan. ¹⁶Ay túya kagiyan ku kadakayu nga piyán nu we APU nga Dios nu, se surútan nu daya ngámin na lin-lintag se bil-bílin na, se surútan nu ya piyán na nga panagbiyág nu. Díkod pumiya ya kabiy-biyág nu se umadu kayu tutu wala kiya lusà a mawe nu sakúpan. ¹⁷Ngamay nu magsúkir kayu, se kayu wa maglikud kaggína, se kayu wa mealíláw nga magdáyaw kadaya sab-sabáli nga diy-diyos, ¹⁸ay

kagiyan ku win kadakayu kídi, nga áwan duwaduwa nga marápun kayu. Akkan kayu magbiyág ka mabayág kiya lusà kiya panidmáng na wángag Jordan nga mawe nu sakúpan. ¹⁹Nidde ku kadakayu ya waya nu wa magpíli; pakabiyágan onu pakatayán, ya pagkallà onu ya kapanísán nu. Ya lángit se kalawagán ya magsisingan kadakayu nu nágan na ya piliyan nu. Piliyan nu kuma ya pakabiyágan nu, ta senu magbiyág kayu se daya gakagaka nu ka mabayág. ²⁰Piyán nu nge APU nga Dios nu. Ikurug nu se akkan nu pan-panáwan, ta senu napiya ya kabiy-biyág nu nu mabayág ya ag-agyán nu kiya lusà nga nekari ne APU nga idde kadatu apuapu nu nga Abraham, Isaac se Jacob.

Tu Joshua tu sumukát kitu Moses

31 Ay kane mabalin kagiyan tu Moses dayán na kinag-kagi na, kadatu iIsrael, ²ay nán na kaggída, “Magatut se duwa púlu ya dagun ku win. Ay akkan ku mabaal lin ya magdal-dalen. Ay se nán pe ne APU kiyà nga akkan nà dumalákit ki wángag Jordan. ³E APU nga Dios nu mismu ya maginunna kadakayu nga dumalákit kiya wángag Jordan. Rapúnan na daya tolay nga mag-agyán kitu íli nga mawe nu sakúpan. E Joshua ya kabulun nu wa dumalákit nga mangiapu kadakayu, ta ittu tu nekari ne APU kadakayu. ⁴Kuwaan ne APU kadaya kalínga nu, ya ummán kitu kinuwa na kade Sihon se tu Og nga ári datu Amoreo, kane rapúnan nada se na dadàlan tu íli da. ⁵Paábà ne APU da kadakayu, ay masápul la kuwaan nu kaggída daya ngámin na nebil-bílin ku kadakayu. ⁶Ay túya pagbagkaddan nu ngala daya uray nu, se magtural kayu. Akkan kayu magansing kaggída. Ta e APU nga Dios nu ya mamul-bulun kadakayu! Akkan nakayu bay-bay-án se akkan nakayu pagdudoray.

⁷Ay se yala pinaayabán tu Moses tu Joshua kitu àráng datu ngámin na iIsrael, ay se na nán kaggína: “Ikaw win ya mangiapu kadedi nga tolay nga mawe mangsákup kiya lusà a nekari ne APU kadatu apuapu da nga ipakin-kuwa kaggída. Túya pagbagkaddam ya uray mu, se magtural ka. ⁸Oray ta e APU mismu ya mamul-bulun nga maginunna kikaw. Ay akkan naka bay-bay-án onu pagdudoray. Ay túya akkan ka magansing se akkan ka madusmaya.”

Ya kebása datu lin-lintag ki káda mekapittu wa dagun

⁹Ay se yala nesurátan tu Moses datu lin-lintag ne Dios, se na nidde kadatu pappádi nga Levita nga pára agtu kitu Arko nga neunggán datu lin-lintag ne APU, se kadatu ngámin na pangmanàman da nga iIsrael. ¹⁰Ay se yala binílin tu Moses da nga nán na, “Ay kiya kalpasán na káda mekapittu nga dagun, nga ittu ya kapakawan daya útáng, ay ibása nu dedi ya lin-lintag ki oras na Piyasta nga Angwa da ka Báwi. ¹¹Ay ibása nu pe kadaya ngámin na iIsrael nu umbet da nga magday-dáyaw kiya giyán na piliyan ne APU nga Dios nu nga pagday-dayáwan nu. ¹²Urnúngan nu ngámin da tolay, da lalláki, da babay se da annánà, se daya agtangelì nga mag-agyán ki íli nu, ta senu magìna da ya ngámin lin-lintag, ay díkod ammuwan da ya magansing ke APU nga Dios nu, se ipas-pasnà da ya mangikurug kadedi nga lin-lintag. ¹³Kuwaan nu yán, ta senu oray daya pútupútut nu nga akkan pikam makammu kadedi nga lin-lintag, ay mammuwán da ya magansing ke APU nga Dios nu ki ag-agyán nu kiya lusà a mawe nu sakúpan kiya panidmáng na wángag Jordan.”

Tu nuddi nga bílin ne Dios kitu Moses

¹⁴Ay nán manin ne APU kitu Moses, “Tagay ka ngin matay. Ayabán mu we Joshua se kayu mawe kiya báwi nga agtammuwán ta, ta senu maurdenán ku. Ay díkod nawe tu Moses se tu Joshua kitu báwi nga agtammuwán. ¹⁵Nagparáng kaggída nge APU ki angap nga ummán kiya nepasíkad nga adígi nga atán kitu gagyangán natu báwi.

¹⁶Ay se yala nán ne APU kitu Moses, “Tagay ka ngin matay. Mawe mu dangan nin datu apuapu mu. Ay nu áwan ka ngin, ay paglikudán dà daya tolay yin, se da ngin magdáyaw kadaya sabáli nga diy-diyos nga day-dayáwan daya tolay kiya lusà a mawe nu sakúpan. Ay se dà a paglikudán, se da nga pagdita ngin ya nagtuturatuwán mi. ¹⁷Ay nu màwa dayán, ay makarungat tà tutu wala kaggída. Paglikudán se igsán kuda. Lap-laptan daya kalínga da nga abáan da. Ay adu pe daya nakapap-panansing nga rig-rígát nga mà-màlamán da. Ay se da ngin madamdám nga mà-màwa dayán ngámin kaggída, ta akkan dà in kabul-bulun. ¹⁸Akkan kuda ngin tang-tangyaw gapu kadaya nadakè

a kuk-kuwaan da, se ya agday-dáyaw da ngin kadaya sab-sabáli nga diy-diyos.

¹⁹ Túya isúrát mu idi nga kansiyon ta isúrum kadaya iIsrael, ta senu kansiyonan da, ta ittu ya bátug sistígu ku ki ammasul ku kaggída. ²⁰ Ippan kuda ngin kiya napiya se nadam-ag nga lusà nga nekar-kari kadatu apuapu da. Kanan da ngámin ya piyán da, ay mabtug da se da nga lumumag. Ngamay paglikudán dà, se da ngin magday-dáyaw kadaya sabáli nga diy-diyos, se da kaligpanán nin tu turátu kaggída. ²¹ Ay nu adu ya nakapap-panansing nga rig-rígát nga mà-màlamán da, ay idi nga kansiyon ya mangipakammu nga nagbasul da, áta akkan maligpanán daya gakagaka da. Ammu ku win ya tali kuwaan da, oray akkan kuda pikam nippan kiya lusà nga nekar-kari a idde kaggída. ²² Ay díkod kitun kam nga algaw, ay nesúrát tu Moses tu kansiyon se na nesúru kadatu iIsrael.

²³ Ay se yala inurdenán ne APU tu Joshua nga pútut tu Nun, nga nán na, “Pagbagkaddam ya uray mu se magtural ka, ta ikaw win ya mangiapu kadaya iIsrael nga mawe kiya lusà a nekar kaggída, ay bul-bulunan taka peyang.” ²⁴ Ay kane mabalin tu Moses nga isúrát ngámin datu lin-lintag kitu libru, ²⁵ ay binílin na datu pappádi nga Levita nga pára agtu kitu Arko ne APU nga nán na, ²⁶ “Alà nu idi nga libru nga nekesurátan daya lin-lintag ne Dios se nu wa itaging kiya Arko ne APU nga Dios nu. Ippapáy nu wala kitúni ta ittu ya bátug sistígu kuntra kadakayu. ²⁷ Ta ammù ya kinasúkir se kinasuwáy nu. Ay kidi nga sibbiyág gà pikam, ay nagsúkir kayu win ke APU, tu nád agpà in nu matay yà. ²⁸ Urnúngan nu daya ngámin na pangmanàman se daya ù-upisiyál daya tangámalan nu, ta senu makagi ku kaggída ngámin dedi, ay ya lángit se ya kalawagán daya sistígu kuntra kaggída. ²⁹ Ta ammù pe nga nu matay yà in, ay pabeg nadakè daya kuk-kuwaan nu win, ay se akkan nu sur-surútan nin daya nebílin ku kadakayu. May umbet daya kapar-parigátan nu kiya sumar-sarunu nga al-algaw, ta makarungat tutu wala nge APU kadakayu gapu kiya nadakè a kuk-kuwaan nu nga lúsawan na.

Ya kansiyon ne Moses

³⁰ Neúni tu Moses idi nga kansiyon kitu àráng datu ngámin na iIsrael. Nagina da, manggayát kitu panggayatán panda kitu pamalinán na.

32 Manggìna kayu, dakayu nga atán ka lánkit se kídì kalawagán; daya kagiyan ku, kappiyánan nuda ginán.

²Daya sur-súru ku, magtatánag da din nga ummán ki udán; se daya bàbànan ku ummán din kadaya lapáat ki lusà.

Ummán ka ar-arbit nga magdattág kiya nalnus nga múla, ummán ka udán nga magdattág kadaya apagtúbu nga kaddat.

³Iday-dáyaw ku ya ngágan ne APU, nán da tolay na, ‘Nangátu ka, O Dios mi!’

⁴Aggína ya árig batu nga aglingdán, áwan nadakè kadaya ngámin kuk-kuwaan na. ngámin kuk-kuwaan na, ay nalintag da.

Mapiyár nga Dios, áwan nadakè kaggína. nalintag, se napiya daya kuk-kuwaan na.

⁵Ngamay daya tolay na, nagtaraydor da kaggína. Akkan da mapiyár se maragbásul da.

⁶Ummán agpà kiyán ya agsubálit nu ke APU? Awan nu uray nga tolay, se umang-ang-ang kayu!

Aggína mà ya ama nu, nga namarsuwa kadakayu! Aggína ya namagbalin kadakayu ka isa nga nasiyon!

⁷Damdaman nu kod tu nun-unna nga al-algaw, lam-lamtan nu datu dagudagun na napal-palábas; Saludsúdán nu kod daya ama nu; kagiyan da kadakayu.

Magsaludsud kayu kadaya apuapu nu; ilaw-lawág da kadakayu.

⁸Kane iddán naya Kangatuwán na Dios, daya nas-nasiyon kadaya lusalusà da;

kane pagsisibnaan na daya tolatolay, nippáy na ya pagpapandanán daya pagyanán da.

Ya káda nasiyon, ay atán ilángit na.

⁹May ya piníli ne APU nga tolay na nga pára kaggína, ay daya gakagaka tu Jacob.

¹⁰Nasmà nada ka ir-ir-er nga magdàdàdà, kiya giyán nga kù-kùlelà tutu wala.

Tinagasinnán se tinarànan nada, nga ummán ki agtarakan na tolay ki baggi na.

¹¹Ya bukkaw, nu suruwán na daya ubbun na nga kumáyab,

- ay isùlin nada ki sùbut na;
 se magkay-káyab kitu ngúdu da,
 nga nakasagána nga mangalà kaggída;
 tàman nada ki kuku na se nada itáyù.
- ¹²Ummán pe ke APU, sissa nga nangiturung kada tolay na;
 áwan sabáli nga diyos ya sinummeng kaggína.
- ¹³Nepeturayán na kaggída ya ban-bantay nga giyán;
 daya búnga daya atán ki kalawagán, daya kinnán da.
 Atán pe digu álig nga nasmà da kadaya gingát daya pínát;
 se denu nga nálà da kadaya olíbo nga nagtutúbu ki giyán da batu.
- ¹⁴Daggáy pe ya gátas daya báka se kalding da;
 Adu daya naglulùmag ga karneru da,
 se daya toru wa báka se toru wa kalding da.
 Nagpiya daya trigo da,
 ay nagkamit daya básì nga gayát ki digu daya úbás da.
- ¹⁵Ngamay kane mabtug da, se pummiya ya kabiy-biyág da,
 ay nagribilde da ke APU.
 Nigsán da nge Dios nga namarsuwa kaggída.
 Naglikudán da ya mannakabalin nga mangisalákan kaggída.
- ¹⁶Pinangabugu da;
 sabáli nga diy-diyos ya day-dayáwan da.
 Pinar-parrungat da,
 kadaya nadakè a kuk-kuwaan da.
- ¹⁷Nagdátun da kadaya sinan diy-diyos, nga akkan dios;
 akkan da am-ammu dayán kitun;
 apakammu da ngala kaggída.
 Oray datu apuapu da, akkan da nagday-dáyaw kadayán.
- ¹⁸Pinaglikudán da ngin ya Dios nga namarsuwa kaggída,
 ya Dios nga nangidde ki biyág da.
- ¹⁹Nalùsaw nge APU kane masingan na;
 túya nigsán nada ngin na annána na.
- ²⁰“Paglikudán kuda ngin,” nán na,
 “ta sinnan ku nu nágan naya pagtungpálan da.
 Nasuwáy da nga paganakán,

- se akkan da mabalin piyáran.
- ²¹ Pinangabugu dà kadaya akkan kammala dios sin.
Pinar-parrungat dà ki nagday-dáyaw da kadaya
sinan diy-diyos da.
- Túya pangabuguwan kuda pe, ta sengán ku daya tolay nga irupat da.
Par-parungtan kuda gapu kadaya tolay nga ang-ang nga nán da.
- ²² Ta ya rungat ku, ay ummán ki apuy nga maggang-gangláyab;
nga manìdug ki ngámin kalawagán, se daya
ngámin na atán kiyán;
sumilput panda ki taggad naya lusà,
se amminan na sidúgan ya pungut da ban-bantay.
- ²³ Darnán kuda ka pakarig-rigátan da,
amminan ku ya mayán bútag ku kaggída.
- ²⁴ Marápun da ki bisin da,
se mammin da ki parráng,
se sin-sinakit nga áwan na sipang.
Ipakkán kuda kada ulolag nga alsádu,
se matugkaw da kadaya nadíta nga idaw.
- ²⁵ Kiya ruwár, adu magkakátay ki gubát;
Kiya unag balay da, napalotán ya aggansing da.
Awan nala ya melasi nga di matay,
maladága mán onu lálakay.
Matay da ngámin lalláki se babbay.
- ²⁶ Rapúnan kuda tutu wala kuma,
ta senu áwan nin ya makadamdam kaggída.
- ²⁷ Ngamay akkan ku mepalúbus
nga magkidáyaw daya kalínga da nga nán da,
'Dakami mà kampela ngin ya nangábà kaggída.
Awan ramaráman ne APU,' nán da.
- ²⁸ Akkan tutu wala makaaw-áwat daya iIsrael,
umang-ang-ang da nga nasiyon.
- ²⁹ Ta nu nasírib da kuma, ay maawátan da ya kà-kàwaán da.
Ammuwán da kuma ya pagtungpálan da.
- ³⁰ Lam-lamtan da kuma. Pinaannán naya sissa nga kalínga
da ya nangábà kiya maríbu kaggída?

- Se pinaannán daya dudduwa nga kalínga da ya namalsu
kiya sangapúlu ríbu kaggída?
Nàwa yán ta neáwat ne APU nga Dios da kadaya kalínga da.
Pinagdudoray ne APU da ngin.
- ³¹ Ata ya dios daya kalínga da, ay áwan na mabà-baal;
akkan ummán ki Dios da iIsrael nga mannakabalin.
Ay ammu pe daya kalínga da yán.
- ³² Nadakè daya kalínga da;
ummán ka kinadakè datu iSodom se datu iGomorra.
Arig daya múla úbás nga napet se makassabídung ya búnga da.
³³ Ummán ka díta idaw ya básí da.
- ³⁴ Sikkaammu we APU kadatu kinuw-kuwa datu kalínga da;
idaggán na ngala ya oras nga ammánis na kaggída.
- ³⁵ Ay nán na, “Iyà ya bumálat.
Iyà mangsupápà kaggída.
Umbet ya algaw nga kedúláp dayán.
Tagay yin ya karápun da.”
- ³⁶ Igdù ne APU daya tolay na;
kalakkán na daya magsir-sirbi kaggína,
nu masingan na nga áwan da tutu wala ngin mà-màwa,
nu áwan nabansi yin kaggída, asassu da mán se akkan.
- ³⁷ Ay se na nán kaggída:
“Giyán da ngin daya diy-diyos nu
nga pagtalgad se akigdúán nu?”
- ³⁸ Pinakkán nuda mà ka taba daya dátun nu;
se niddán nuda ka básí nga inuman da.
Wàna giyán da ngin,
tura da akkan umbet sumeng
se mangigdù kadakayu?
- ³⁹ Iyà ala ya Dios; sissa ngà;
áwan nin sabáli nga kurug ga Dios.
Iyà ala ya makippà ki biyág se Iyà ala pe ya makidde.
Iyà ya manalíngu, Iyà kammin pe ya mangappiya;

áwan makapúlat kiyà kadaya atán ki ímà.

⁴⁰Ta itáyag ku daya ímà,

se isipatà ki kasibbiyág ku ka áwan panda,

⁴¹nga nu setan ku ya sumilasilang nga ampiláng ku,

se ku ipákat ya kinalintag,

ay baltan ku daya kumal-kalínga kiyà

se mangirupat kiyà.

⁴²Madígut daya mayán bútog ku kadaya dága da;

ay ya ampiláng ku ya magsiprud kaggída.

Awan malasi kaggída, daya bálud onu daya nabigadán.

Putúlan ku pe daya apu da nga adaddu abù.

⁴³Dakayu wa nas-nasiyon,

padayáwan nu daya tolay na,

ta baltan na daya pumatay kadaya magsir-sirbi kaggína,

se daya kumal-kalínga kaggína.

Ay daya tolay na, dalusán nada kadaya bas-básul da.

⁴⁴Ay ittu yán tu neadangdangay de Moses se tu Joshua,

nga pútut tu Nun kadatu iIsrael.

Ya muddi nga bílin ne Moses

⁴⁵Ay kane mabalin ne Moses nga nekagiyán dayán na pekagi ne Dios kadatu iIsrael, ⁴⁶ay nán na kaggída, “Kappiyánan nu nga surútan ngámin

daya nebílin ku kadakayu kídi nga algaw. Ay itùgud nu pe kadaya annánà nu, ta senu ipas-pasnà da nga surútan peyang pe daya bílin ne Dios.

⁴⁷Akkan wayya ur-úray dayán nga bil-bílin, ta ittu dayán ya pakabiyágan nu. Surútan nuda, ta senu adaddu ya panagbiyág nu kiya lusà nga mawe nu sakúpan kiya panidmáng na wángag Jordan.

Nekagi ne Moses ne pannakatay na

⁴⁸Ay kitun kam nga algaw, ay nán ne APU kitu Moses, ⁴⁹“Mawe ka ka Abarim, se ka manùdu kitu bantay Nebo nga sákup na Moab, nga atán ki panidmáng na Jerico. Amawam ya Canaan nga ipakin-kuwà kadaya iIsrael. ⁵⁰Ay kitúni nga bantay ka pe matay, nga ummán kitu netattay

natu wagim nga Aaron ka Bantay Hor. ⁵¹Màwa pe yán kikaw ta akkan nu kinurug nga duwa tu bílin ku kadakayu kitun, kitu kakowad nu kitu awweg ka Meriba ka Kades, kitu ir-ir-er ka Zin. Akkan nu rinispiritár ya kinaDios ku kiya pagmar-marngán daya iIsrael. ⁵²Ay túya gapu na nga am-amawan mu wala ya lusà a ipakin-kuwà kadaya iIsrael. Akkan ka makappan kitúni.

Tu nangikaràrag tu Moses kadatu iIsrael

33 Ay sakbay nga matay nge Moses nga bobonan ne Dios, ay nekaràrag na datu iIsrael nga kalakkán ne Dios da:

²Ay nán na kaggída:

“Inumbet nge APU gayát ka bantay Sinai,
nga ummán ka mata nga linumtà ka Edom,
nga nangwàdár kadaya tolay ka bantay Paran.

Kabulun na daya riníbu wa anghel na;

atán apuy ya maggang-gangláyab kiya diwanán na íma na.

³Pà-pàgan na kurug daya tolay na,

se tag-tagasinnán na daya piníli na nga tolay na.

Atán da kiya àráng na

nga magiddag kadaya bil-bílin na.

⁴Nidde tu Moses kadakami daya lin-lintag ne Dios,

nga ittu daya bátug táwid mi nga gakangaka tu Jacob.

⁵E APU ya nagbalin ka ári daya iIsrael nga tolay na,

kitu nagguurnung datu ngámin na tangámalan da,

kabulun da datu ap-apu da.”

⁶Ay nán ne Moses kadatu tangámalan tu Ruben:

“Sápay kuma ta magnanáyun ya tangámalan tu Ruben,
oray bittè da.”

⁷Ay nán na pe kadatu tangámalan tu Juda:

“Gínán mu mán, O APU, ya karàrag daya tangámalan Juda;
ialmung muda kammin kadaya kamungayán da.

Iddán muda ka bílag nga makigubát kadaya kalínga da.”

⁸ Ay nán na pe kadatu tangámalan tu Levi:

“O APU, ipakammum ya piyán mu kadaya Levita
nga namáru nga bobonam
ki angngusár da ka Tummim se Urim.

Tinisting muda ka Massa,

se kitu nakipalagmán mu kaggída kitu awweg ka Meriba.

⁹ Kinurug datu kinag-kagim,

se sinúrut da daya bil-bílin mu.

mas kurugan daka may daya mannákam da,

se pinatag daka may daya wawwági se annánà da.

Kurugan da tutu wala tu kari mu kaggída.

¹⁰ Isur-súru da daya bil-bílin mu

se daya lin-lintag mu kadaya iIsrael.

Aggída ya mangidátun kikaw ka insensu,

se da mangidátun kikaw kadaya masidug nga dátun.

¹¹ Ay túya papiyaam, O APU ya kabiy-biyág dedi nga tangámalan;

se maangammán ka din kadaya ngámin kuwaan da.

Pil-piltáng mu din daya ngámin na kalínga da;

ta senu áwan da ngin ka panda.”

¹² Ay nán na kadatu tangámalan tu Benjamin:

“Dakayu wa pà-pàgan ne APU, se ig-igdù na.

Tag-tagasinnán nakayu peyapeyang,

ta senu áwan nu kaan-anuwán.”

¹³ Ay nán na pe ne Moses kadatu tangámalan tu Jose:

“Bindisiyonán din ne APU ya lusà da;

nabasa din peyang ki dirmun nga gayát ka lángit,

se kiya danum nga maggayát ka taggad.

¹⁴ Papiyaan na ya búnga daya mul-múla da gapu ki sínág,

se napiya pánang ya ápit da ki káda búlán.

¹⁵ Adu se napiya din ya búnga daya kay-káyu

kadaya ban-bantay da.

¹⁶ Daggáy din ya maápit da kadaya ngámin mul-múla da ki lusà da,

gapu ki kinamáru ne APU nga nagúni kitu

maggatagatang nga kaykayu.

Ngámin dayán na pagkallà, ay málà din daya tangámalán tu Jose, ta tu Jose tu nangátu kadatu wawwági na nga lalláki.

¹⁷Ya bílag tu Jose, ay ummán kiya bílag na isa nga toru wa báka; ummán ki sàgud na alsádu nga báka ya sàgud na.

Ya isa nga sàgud na, ay ya sangapúlu ríbu wa suldádu ne Efraim; ay ya isa nga sàgud na, ay ya maríbu wa suldádu ne Manasse.

Sàgúdan na daya nas-nasiyon, se nada ipàrù ki panda naya kalawagán.”

¹⁸Ay nán ne Moses kadatu tangámalán de Zebulun se Issacar: Maganggam daya tangámalán tu Zebulun, ta bumànáng da ki agnigusiya da ki ruwár.

Maganggam daya tangámalán tu Issacar ta bumànáng da kiya giyán da.

¹⁹Ayabán da daya tolay nga umbet kiya bantay da, nga magilbet kadaya rumbang nga dátun da.

Ta gayát daya bànáng da kadaya bebay, se kadaya dappit da.”

²⁰Ay se nán pe tu Moses kadatu tangámalán tu Gad:

“Maday-dáyaw nge Dios nga namaabay ki lusà daya tangámalán tu Gad.

Ummán da ka láyon nga mangitanab ka tàman da ki íma onu úlu.

²¹Nálà da ya kapíyan na lusà,

ta páda na ya kuw-kuwa ap-apu, ya nepakin-kuwa kaggída, kitu nagguurnung datu ap-apu na Israel.

Nepákat da ya kinalintag ne APU, se sinúrut da tu ngámin na bil-bílin na kaggída nga iIsrael.”

²²Ay nán pe ne Moses kadatu tangámalán tu Dan:

“Arig da ya an-anà láyon daya tangámalán tu Dan; nga bummurád gayát ka Bashan.”

²³Ay nán ne Moses kadatu tangámalán tu Naftali:

“Nepadúma tutu wala ne APU daya tangámalán tu Naftali;

adu tutu wala daya pagkallà ne APU kaggída.
 Mepakin-kuwa kaggída ya lusà
 nga pane sirbútán ka pisung ka Galilea panda ka allod na.”

²⁴ Ay nán na pe kadatu tangámalan tu Asher:

“Ad-adu ya pagkallà kadaya tangámalan tu Asher may
 daya duddúma nga tangámalan.

Mepadúma da din pe kadaya wawwági da nga iIsrael.

Adu tutu wala din ya málà da nga denu kadaya olíbo da.

²⁵ Balayyang se bága ngámin daya gitap daya íli da;
 ay túya ninggap se napiya peyang ya kabiy-biyág da.”

²⁶ “Awan diyos nga ummán kiya Dios nu wa iIsrael.
 Sittuturáy ya magtatákay kadaya angap,
 nga umbet nga sumeng kadakayu.

²⁷ E Dios nga atán peyang ya akigdúan nu;
 ya pannakabalin na ya magtagábay kadakayu.
 Kane madama kayu umbet, pinatálaw na daya kalínga nu,
 ay se na nán kadakayu, ‘Rapúnan nuda!’.

²⁸ Ay túya natalgad ya kabiy-biyág daya iIsrael.
 kiya lusà a nabánang ki makkán se básí,
 se madir-dirmúnán peyang.

²⁹ Maganggam kayu tutu wala, dakayu wa iIsrael!
 Awan ya nasiyon nga ummán kadakayu,
 nga nesalákan ne APU.
 Aggína ya bátug kalátag nga mangigdù kadakayu;
 aggína ya bátug ampiláng nga pangábà nu.
 Umbet daya kalínga nu nga makim-imallà kadakayu,
 ngamay idagdag nuda.”

Tu netattay tu Moses

34 Ay se la nagtálaw tu Moses kitu tanáp ka Moab, se la nanùdu
 kitu bantay Nebo, se la nawe kitu útun Pisga. Ya Pisga ay atán
 kitu dammáng na Jerico. Nepassangan ne APU kaggína ngámin tu lusà:
 manggayát ka Gilead panda kitu pane dáya na íli Dan, ²se tu ngámin nga
 sákup na Naftali, datu sákup de Efraim se Manasse, se ngámin tu sákup

na Juda panda ka bebay Mediterranean; ³ ráman tu Negeb, se tu tanáp ka Jerico nga giyán daya adu nga múla nga palma, panda ka Zoar. ⁴ Ay nán ne APU ke Moses, “Tu dayán daya lusà a nesipata ku nga iddè kadaya gakagaka de Abraham, Isaac se tu Jacob. Paamawan ku kikaw dayán nga lusà, may akkan ka makappan kitúni na.” ⁵ Ay se yala natay tu Moses nga bobonan ne APU, kitu lusà ka Moab ta ittu tu nekagi na kaggína. ⁶ Netaman ne APU kitu tanáp ka Moab, nga dammáng na íli Bet-peor. Ngamay áwan ya makammu kitu saktu nga giyán na nangitamnán na panda kadedi nga al-algaw. ⁷ Magatut se duwa púlu ya dagun tu Moses kane matay. May akkan kumapsut tu baggi na, se nawada pikam pe tu isissingan na kitu netattay na. ⁸ Nagyán datu iIsrael kitu tanáp Moab panda kane malpás tu tallu púlu ngalgaw nga nagmanakit da kitu Moses.

⁹ Ay summírib tutu wala tu Joshua nga pútut tu Nun, gapu ta aggína tu piníli tu Moses nga sumukát kaggína. Ay nekur-kurug datu iIsrael tu Joshua. Ay sinúrut da ngámin pe datu bil-bílin ne APU nga nidde na kitu Moses.

¹⁰ Panda kitun, ay áwan nin ya profeta ka Israel nga ummán kitu Moses, nga inàráng ne APU nga inamomanán. ¹¹ Ay áwan pe sabáli nga profeta nga nagpàwaán ne APU kadatu nakas-kasdáaw nga nepàwa na kitu Moses ka Egipto, kitu nammánis na kitu Ari Faraon, se datu ù-upisiyál na se tu ngámin na íli na. ¹² Awan pe sabáli nga profeta nga nakàwa kadatu nakapap-panansing se nakas-kasdáaw nga mà-màwa nga ummán kadatu kinuw-kuwa tu Moses ki pagmar-marngán datu ngámin na iIsrael.